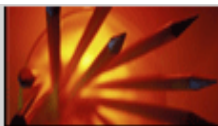

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΟΛΙΚΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ
(ΜΒΑ ΤΩΜ)

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΟΛΙΚΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑ

(ΜΒΑ ΤΩΜ)

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΚΟΣΤΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ.

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΑΛΚΗΣΤΙΣ ΜΑΡΙΑ ΜΠΑΤΑΓΙΑΝΝΗ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΣΩΡΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΑΘΗΝΑ 2014

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	7
----------------	---

Κεφάλαιο 1: Η Αγροτική Ασφαλιστική

1.1: Η Εταιρεία.....	8
1.2: Προφίλ.....	8
1.3: Δραστηριότητα ΑΤΕ Ασφαλιστικής	8
1.4: Προστασία ζωής – υγείας – εισοδήματος.....	8
1.5: Πολιτική ανάπτυξης εργασιών.....	8-9
1.6: Δίκτυα προώθησης προϊόντων.....	9
1.7: Σύστημα διαχείρισης ποιότητας ΑΤΕ Ασφαλιστική.....	9
1.8: Ιστορικά στοιχεία της ΑΤΕ Ασφαλιστικής.....	9-10
1.9: Φιλοσοφία.....	10
1.10: Λειτουργία.....	10
1.11: Ανθρώπινο δυναμικό.....	10-11
1.12: Εκπαίδευση – επιμόρφωση.....	11
1.13: Ασφαλιστικά προϊόντα – bancassurance.....	11-12
1.14: Ομαδική ασφάλιση δανειοληπτών.....	12
1.15: ΑΤΕ στέγη.....	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Κόστος

2.1: Έννοια-ορισμός και σημασία του κόστους.....	13
2.1.1: Ο ρόλος της κοστολόγησης.....	13-14
2.1.2: Κοστολογική οργάνωση.....	14
2.2: Σχεδιασμός και είδη κόστους.....	14
2.2.1: Σχεδιασμός κόστους.....	14-16
2.2.2: Είδη κόστους.....	16-18

2.3: Κόστος, δαπάνη, έξοδο.....	18-19
2.3.1: Φορείς κόστους.....	19
2.3.2: Κέντρα κόστους.....	19
2.3.3: Κατηγορίες κόστους.....	19-20
2.4: Στοιχεία του κόστους.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η κοστολόγηση και οι εφαρμογές της	
3.1: Έννοια της κοστολόγησης.....	22
3.1.1: Σκοπός και σημασία της κοστολόγησης.....	22
3.1.2: Χρησιμότητες.....	22
3.1.3: Προϋποθέσεις ενός αποδοτικού συστήματος κοστολόγησης.....	23
3.2: Γενικές αρχές κοστολόγησης.....	23
3.3: Κοστολογικοί λογαριασμοί.....	24-26
3.4: Μέθοδοι και τεχνικές κοστολόγησης.....	26-27
3.5: Εσωλογιστική και εξωλογιστική κοστολόγηση με το ΕΓΛΣ.....	27
3.6: Τεχνικές κοστολόγησης.....	28
3.6.1: Οριακό κόστος.....	28
3.6.1.1: Σύγκριση οριακής κοστολόγησης και απορροφητικής κοστολόγησης.....	28-29
3.6.1.2: Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της οριακής κοστολόγησης.....	29-30
3.6.2: Άμεση κοστολόγηση.....	30
3.6.2.1: Βασικά χαρακτηριστικά της άμεσης κοστολόγησης.....	30-31
3.6.2.2: Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της άμεσης κοστολόγησης.....	31
3.6.2.3: Η άμεση κοστολόγηση έναντι της πλήρους	

κοστολόγησης.....	32
3.6.2.4: Έρευνες σχετικά με την εφαρμογή της οριακής ή μεταβλητής ή άμεσης κοστολόγησης.....	32
3.6.3: Πλήρες κόστος.....	32
3.6.3.1: Έννοια του πλήρους κόστους.....	32-33
3.6.3.2: Συγκέντρωση και επιμερισμός των Γ.Β.Ε. στα κέντρα κόστους.....	33
3.6.3.3: Απορρόφηση του κόστους των κυρίων κέντρων κόστους από τα παραγόμενα προϊόντα.....	33-34
3.6.3.4: Βασικά χαρακτηριστικά της πλήρους κοστολόγησης.....	34-35
3.6.3.5: Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα πλήρους κοστολόγησης.....	35-36
3.6.3.6: Πλήρης κοστολόγηση έναντι οριακής κοστολόγησης.....	36-37
3.6.4: Πρότυπο κόστος.....	37
3.6.4.1 Έννοια του πρότυπου κόστους.....	37
3.6.4.2 Καθορισμός του πρότυπου κόστους.....	37-38
3.6.4.3 Ποιος χρησιμοποιεί το πρότυπο.....	38-39
3.6.4.4 Τα ιδανικά και εφαρμοσμένα πρότυπο.....	39
3.6.4.5 Προϋποθέσεις κατάρτισης πρότυπου κόστους παραγωγής.....	39
3.6.4.6 Καθορισμός των φυσικών προτύπων.....	40
3.6.4.7 Είδη προτύπων.....	40
3.6.4.8 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα πρότυπου.....	40-41
3.6.4.9 Ανάλυση των αποκλίσεων.....	41-43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Κοστολόγηση βασισμένη στις δραστηριότητες (ABC)	
4.1 Εισαγωγή.....	44

4.1.1 Πλεονεκτήματα του ABC.....	44-45
4.1.2 Αρχές.....	45-46
4.1.3 Προϋποθέσεις αποτελεσματικής εφαρμογής μεθοδολογίας ABC.....	46
4.1.4 Αριθμός δραστηριοτήτων.....	46-47
4.1.5 Πρακτικές εφαρμογές της μεθοδολογίας ABC.....	47
4.2 Το σύστημα ABC.....	48
4.2.1 Γενικά.....	48
4.2.2 Το σύστημα ABC και οι ιδιαιτερότητες των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.....	48-49
4.2.3 Έρευνες σχετικά με την υιοθέτηση της κοστολόγησης ανά δραστηριότητα στην Ελλάδα.....	49
4.3 Μετεξέλιξη της κοστολογικής μεθόδου ABC (ABCD).....	50
4.4 Υπολογισμός κόστους δραστηριοτήτων.....	51
4.4.1 Έννοια δραστηριότητας.....	51-52
4.4.2 Ζήτηση δραστηριοτήτων.....	52
4.4.3 Οδηγοί κόστους.....	52-55
4.4.4 Διαδικασία προσδιορισμού δραστηριοτήτων και οδηγών κόστους.....	56
4.4.5 Δεξαμενές κόστους.....	56
4.5. Κατηγοριοποίηση των υποστηρικτικών δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης.....	56-57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η περίπτωση της Αγροτικής Ασφαλιστικής για το έτος 2012...	58-84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: Συμπεράσματα.....	85
Βιβλιογραφία.....	86

Εισαγωγή

Όπως ξέρουμε, αν μια εταιρεία αποσκοπεί στο να γίνει επικερδής, πρέπει να είναι σε θέση να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τις διάφορες πληροφορίες, προκειμένου να λαμβάνει ορθές αποφάσεις. Η κύρια μέθοδος για να έχει μια επιχείρηση πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές είναι να θεωρήσει ως δεδομένο, ότι τα διάφορα έξοδα διαχωρίζονται σε αντικείμενα, με γνώμονα αν αυτά αποτελούν υπηρεσίες ή αγαθά. Πρέπει επίσης να πούμε ότι η ταξινόμηση των έμμεσων κοστών παίζει μεγάλο ρόλο. Ειδικότερα, ένας τρόπος προσδιορισμού του έμμεσου κόστους ονομάζεται κοστολόγηση με βάση τη δραστηριότητα, ή αλλιώς ABC.

Η μεθοδολογία αυτή εμπεριέχει τις δραστηριότητες που εκτελούνται από μια εταιρεία, τις αιτίες που υποκινούνται τα κόστη και αν η μέθοδος αυτή περιγράφει τα κόστη σε μια υπηρεσία ή σε κάποιο προϊόν. Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να ερευνηθεί, τότε η μεθοδολογία ABC γίνεται να εφαρμοστεί σε μια ορισμένη περίπτωση. Για να αναλύσουμε το παραπάνω θέμα, στην παρούσα ανάλυση έχει χρησιμοποιηθεί το παράδειγμα της Αγροτικής Ασφαλιστικής.

Οι βασικός λόγος που επέλεξα την περίπτωση της Αγροτικής Ασφαλιστικής είναι ότι η συγκεκριμένη επιχείρηση είναι μια μεγάλη εταιρεία παροχής υπηρεσιών, γνωστή σε όλη την Ελλάδα. Η Αγροτική Ασφαλιστική, δραστηριοποιούμενη τόσο στις ασφαλίσσεις κατά ζημιών όσο και στις ασφαλίσσεις ζωής, περιλαμβάνει ένα μεγάλο εύρος υπηρεσιών και τομέων, με αποτέλεσμα να δίνει τη δυνατότητα εξέτασης περισσότερων περιπτώσεων και μεταβλητών και έτσι η έρευνα γίνεται πιο ευρεία, αντιπροσωπευτική και ενδιαφέρουσα. Ακόμα θεώρησα ενδιαφέρον να ερευνησω τη συγκεκριμένη επιχείρηση παροχής υπηρεσιών κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης και να δω πως κυμαίνονται τα διάφορα οικονομικά αποτελέσματα. Ειδικότερα, ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η διαμόρφωση των οικονομικών μεγεθών τμημάτων, όπως η διεύθυνση ατομικών ασφαλίσεων και η διεύθυνση ομαδικών ασφαλίσεων. Ακόμα ενδιαφέρον θα μπορούσαν να έχουν ο κλάδος ατυχημάτων, η λειτουργία διοίκησης και η λειτουργία διάθεσης της Αγροτικής Ασφαλιστικής μέσα στην οικονομική κρίση.

Εκτός των πιο πάνω ειδικότερων λόγων και οι πιο κάτω γενικότεροι λόγοι συνέτειναν στην επιλογή της συγκεκριμένης εταιρίας από τον κλάδο των ασφαλειών. Η αυξημένη εποπτεία, οι νέες προκλήσεις και ο ρόλος της ιδιωτικής ασφάλισης στο συνταξιοδοτικό καθεστώς, αλλά και στην εξασφάλιση έναντι κινδύνων, αλλάζουν το σκηνικό στην ασφαλιστική αγορά. Νέες προοπτικές ανοίγονται για τον κλάδο από την περαιτέρω συμμετοχή του στο δεύτερο και στον τρίτο πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος, παράλληλα με την καταλυτική επίδραση που θα έχει στη λειτουργία του η εφαρμογή από το 2016 της οδηγίας "Φερεγγυότητα II" (solvency II). Στη χώρα μας η παραγωγή ασφαλιστρών κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα της τάξης του 2,28% του ΑΕΠ έναντι 8,1% του ΑΕΠ της ευρωπαϊκής αγοράς ασφαλιστρών. Στην ελληνική ασφαλιστική αγορά δραστηριοποιούνται 69 ασφαλιστικές εταιρείες εκ των οποίων οι 38 είναι αλλοδαπών συμφερόντων, οι μέτοχοι τους δηλαδή είναι μεγάλες ασφαλιστικές εταιρείες της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο ασφαλιστικός κλάδος είναι ένας δυναμικός και ταυτόχρονα έντονα ανταγωνιστικός κλάδος.

Επίσης, οι παρακάτω προϋποθέσεις εφαρμογής του ABC συνηγορούν για την

επιλογή της συγκεκριμένης εταιρείας. Το σύστημα ABC είναι αναγκαίο για τις οικονομικές μονάδες που λειτουργούν σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον. Πολλά προϊόντα με όχι ομοιόμορφη παραγωγική διαδικασία. Υψηλή συμμετοχή των ΓΒΕ στα έτοιμα προϊόντα ή υπηρεσίες.

Η παρακάτω εργασία δείχνει πόσο βασικό είναι το έμμεσο κόστος για μια επιχείρηση παροχής υπηρεσιών και επιπλέον φανερώνει τη σημαντικότητα του καταναλωτή, όταν εξετάζεται η κοστολόγηση με βάση τη δραστηριότητα.. Προκειμένου να υπάρξει ένα πλήρες αποτέλεσμα, είναι απαραίτητο να γίνουν περισσότερες έρευνες σε διάφορες περιπτώσεις εταιρειών παροχής υπηρεσιών, επειδή τα δεδομένα σε άλλες εταιρείες μπορεί να διαφέρουν και το ABC μπορεί να αλλάξει ανάλογα με τα διαφορετικά αντικείμενα της έρευνας.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

1. Η Αγροτική Ασφαλιστική

1.1 Η Εταιρεία

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική έχει ιδρυθεί το 1980, έχοντας ως βασικό μέτοχο την Αγροτική Τράπεζα και έως την είσοδό της στο χρηματιστήριο το 1999, συμμετείχαν σε αυτήν αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις διαφόρων βαθμών. Η ίδρυση της Αγροτικής Ασφαλιστικής οφείλεται στον διαχωρισμό των ασφαλιστικών από τις διάφορες τραπεζικές εργασίες, τις οποίες ως τότε έκανε η Α.Τ.Ε. Το 2005 η Αγροτική Ασφαλιστική μετονομάστηκε σε ΑΤΕ Ασφαλιστική. Στις μέρες μας βρίσκεται στον όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς

1.2 Προφίλ

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική είναι μια ασφαλιστική εταιρία της Ελλάδας, με περίπου 700.000 πελάτες. Συμμετέχει σε διάφορους τομείς ασφαλίσεων με αρκετά προγράμματα, με αποτέλεσμα να καλύπτει ένα ευρύ φάσμα πελατών. Κάτι τέτοιο είναι πολύ σημαντικό, ιδιαίτερα κατά τα διάρκεια της οικονομικής κρίσης, όπου οι περισσότεροι πελάτες αναζητούν προσιτές τιμές σε συνδυασμό με καλή παροχή υπηρεσιών.

1.3 Δραστηριότητα ΑΤΕ Ασφαλιστικής

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική παρέχει μεγάλο εύρος δυνατοτήτων στον ασφαλιστικό κλάδο κατά ζημιών και στον κλάδο των ασφαλειών ζωής. Πέρα από τις συνηθισμένες ασφάλειες αυτοκινήτων, η ΑΤΕ Ασφαλιστική καλύπτει όλους τους τομείς στην Ελλάδα όπως:

- Επαγγελματικής Στέγης
- Απώλειας Μεικτών Κερδών
- Κλοπής Χρηματοκιβωτίων
- Νομικής προστασίας
- Οδικής Βοήθειας
- Ταξιδιωτικής Ασφάλισης

1.4 Προστασία ζωής- υγείας -εισοδήματος

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική έχει επίσης τα παρακάτω προγράμματα:

- Ασφαλίσεων Ζωής
- Απώλειας Εισοδήματος
- Εξασφάλισης του παιδιού
- Ομαδικών Ασφαλίσεων

1.5 Πολιτική ανάπτυξης εργασιών

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική διαθέτει ένα μεγάλο δίκτυο που απαρτίζεται από:

- 6 Μονάδες σε Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Λάρισα, Ιωάννινα, Πάτρα, Ηράκλειο.
- 39 Γραφεία Συντονιστών
- 645 Πρακτορεία
- 500 Καταστήματα
- 145 Αγροτικές Οργανώσεις
- 600 Συμβούλους

1.6 Δίκτυα προώθησης προϊόντων

Το τμήμα πωλήσεων της ΑΤΕ Ασφαλιστικής αποτελείται από δίκτυα πώλησης, τα βασικότερα των οποίων είναι το :

➤ Εταιρικό Δίκτυο

Αποτελεί το δίκτυο συνεργασίας και απαρτίζεται από το δίκτυο συντονιστών και τους συμβούλους. Ακόμα αποτελείται από 600 συμβούλους και διευθυντές, οι οποίοι εργάζονται μέσα από 39 γραφεία. Αυτά τα γραφεία λειτουργούν με συντονισμένο σύστημα (κανόνες και σύστημα πληροφόρησης).

➤ Δίκτυο Ανεξαρτήτων Συνεργατών

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική συνεργάζεται με ανεξάρτητους συνεργάτες. Οι αποδοχές τους αντιστοιχούν σε ποσοστό πάνω στα καθαρά ασφάλιστρα. Το δίκτυο των ανεξαρτήτων υπαλλήλων αποτελείται από σχεδόν 900 συνεργάτες σε όλη τη χώρα.

1.7 Σύστημα διαχείρισης ποιότητας ΑΤΕ Ασφαλιστική

Εδώ και μια δεκαετία η ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ κατοχύρωσε από τον ΕΛΟΤ πιστοποίηση μετά την εφαρμογή όλων των απαιτήσεων που απαιτούνται. Ο ΕΛΟΤ EN ISO 9001 είναι απαραίτητος για υπηρεσίες όπως:

- Διεύθυνση ασφαλίσεων και υγείας
- Τμήμα πληρωμάτων πλοίων
- Τμήμα εκπαίδευσης συνεργατών πωλήσεων

Η πιστοποίηση από τον ΕΛΟΤ βεβαιώνει την ποιότητα των υπηρεσιών από την ΑΤΕ Ασφαλιστική προς τους έλληνες πολίτες.

1.8 Ιστορικά στοιχεία της ΑΤΕ Ασφαλιστικής

Η ίδρυσή της ΑΤΕ Ασφαλιστικής προέκυψε από τον διαχωρισμό των ασφαλιστικών και των τραπεζικών εργασιών. Πρωταρχικό τμήμα των ασφαλιστικών παροχών της Αγροτικής αποτέλεσε ο τομέας πυρός το 1932. Ακολούθησε το τμήμα μεταφορών. Το 1936, η Αγροτική ήταν επίσης αρμόδια για τη διοίκηση του ταμείου αγροτικών ασφαλίσεων. Το 1954 η ΑΤΕ συγχώνευσε το τμήμα γεωργικών ασφαλίσεων και ξεκίνησε να ασκεί τους τομείς του χαλαζιού και των κτηνασφαλίσεων. Στη συνέχεια ακολούθησαν οι τομείς ασφαλίσεων γεωργικών μηχανημάτων και ζωής.

Το έτος 1980 έχουμε την ίδρυση της Αγροτικής Ασφαλιστικής και έπειτα το 1986 γίνεται ο επιμερισμός των τομέων ζωής και ζημιών. Οι δυο εταιρίες σημείωσαν μεγάλη ανάπτυξη. Μπήκαν επιτυχώς στο χρηματιστήριο. Στη συνέχεια το 2002 η Αγροτική Ασφαλιστική ενσωμάτωσε την Αγροτική Ζωής, έτσι ώστε να πραγματοποιηθούν οικονομίες κλίμακας.

Το 2005 ύστερα από την αναδιάταξη του προφίλ της Αγροτικής Τράπεζας, η Αγροτική Ασφαλιστική άλλαξε τα όνομά της σε ΑΤΕ Ασφαλιστική. Το τελευταίο διάστημα η ΑΤΕ Ασφαλιστική αποτελεί μια μεγάλη ασφαλιστική εταιρία με συνεχή ανάπτυξη και δίνει μεγάλη έμφαση στον πελάτη και στην κάλυψη των ασφαλιστικών προσδοκιών του.

1.9 Φιλοσοφία

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική εστιάζεται στην παροχή ασφαλιστικών προϊόντων που κάνουν την ΑΤΕ μια εταιρία με εξειδικευμένες ασφαλιστικές παροχές. Μια άλλη οπτική της φιλοσοφίας της αποτελεί η βελτίωση των δομών, ώστε να παρέχει σωστή ποιότητα υπηρεσιών. Οι προσπάθειές της στοχεύουν:

- Στην ανάπτυξη νέων προϊόντων στην αγορά
- Στην πελατοκεντρική αντίληψη
- Στην σύγχρονη αντίληψη του τρόπου διοίκησης
- Στη συστηματική εκπαίδευση

1.10 Λειτουργία

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική λειτουργεί:

- Με τις κεντρικές υπηρεσίες
- Με τις περιφερειακές μονάδες.
- Με καταστήματα της Αγροτικής Τράπεζας
- Ιδιώτες πράκτορες
- Συνεταιριστικές οργανώσεις

1.11 Ανθρώπινο δυναμικό

Η διοίκηση της Αγροτικής Ασφαλιστικής αποτελείτο το 2012 από 264 εργαζομένους. Από αυτούς 204 βρίσκονται στις κεντρικές υπηρεσίες, ενώ στην περιφέρεια εργάζονται 60 άτομα.

Η κατανομή των εργαζομένων τα τελευταία χρόνια είναι η ακόλουθη:

Ετος	2010	2011	2012
Αριθμός Υπαλλήλων	284	288	264

Προσωπικό	2010	2011	2012
Διευθυντές	16	16	15
Αναπλ. Διευθυντές	3	3	3
Υποδιευθυντές	14	17	14
Λοιποί	251	252	232
Σύνολο	284	288	264

Πίνακας 1.1: Κατανομή εργαζομένων της Αγροτικής Ασφαλιστικής

1.12 Εκπαίδευση – επιμόρφωση

Ο τομέας ανθρωπίνων πόρων, ο οποίος εργάζεται πάνω στις αρχές διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2008, επικεντρώνεται :

- στην καταγραφή των αναγκών του διοικητικού προσωπικού
- στην υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος

Το προσωπικό του τομέα αυτού παρακολουθεί ειδικά σεμινάρια σχετικά με την ασφαλιστική νομοθεσία. Οι κανόνες της Ε.Ε. καθιστούν τη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού απαραίτητη. Η επιμόρφωση του προσωπικού αποτελείται από δύο άξονες. Ο πρώτος άξονας έχει να κάνει με την εκπαίδευση των διοικητικών υπαλλήλων της εταιρίας. Ο δεύτερος έχει να κάνει με την εκπαίδευση των διαφόρων ασφαλιστικών συμβούλων σε όλη την Ελλάδα.

1.13 Ασφαλιστικά προϊόντα - bancassurance

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική έφτιαξε ένα πλήθος ασφαλιστικών προϊόντων αποκλειστικά σχεδιασμένα για τις ανάγκες των πελατών της. Αυτά είναι διαθέσιμα μέσα από το δίκτυο της ΑΤΕbank και είναι τα παρακάτω:

- Ομαδική ασφάλιση δανειοληπτών
- ΑΤΕ διασφάλιση δανείου (μειούμενου κεφαλαίου)

- ΑΤΕ προστασία δανειολήπτη
- ΑΤΕ εφάπαξ ασφάλιση
- ΑΤΕ στέγη

Επίσης η ΑΤΕ μπορεί να παρέχει τα ακόλουθα ασφαλιστικά προϊόντα

- Ασφάλιση σπιτιού
- Ασφάλιση επαγγελματικής στέγης
- Ασφάλιση σύνταξης

1.14 Ομαδική ασφάλιση δανειοληπτών

Η ασφάλιση δανειοληπτών παρέχει προστασία στους δανειολήπτες της ΑΤΕ από οικονομικά θέματα σε περίπτωση απώλειας ζωής από οποιαδήποτε λόγο. Ο καταναλωτής επιλέγει το ποσό του κεφαλαίου που επιθυμεί.

1.15 ΑΤΕ στέγη

Το πρόγραμμα στέγη αποτελεί ένα ασφαλιστήριο κατοικίας. Στόχος του προγράμματος είναι η ασφάλιση του ακινήτου με ένα προσιτό κόστος.

Παρεχόμενες καλύψεις :

- Πυρκαγιά
- Έκρηξη
- Σεισμός
- Πτώση αεροσκαφών, πρόσκρουση οχημάτων.

2. Κόστος

2.1 Έννοια-ορισμός και σημασία του κόστους

Με την έννοια κόστος χαρακτηρίζουμε τη βελτίωση των πόρων μιας επιχείρησης, με στόχο η παραπάνω βελτίωση να επιφέρει πιο πολλά από αυτά που έχουν ξοδευτεί. Εφόσον το ενεργητικό δε χρησιμοποιείται, τότε δε μιλάμε για παρουσία κόστους. Επίσης, τα έξοδα μιας εταιρίας δε συνδέονται πάντα με την κατανάλωση ενεργητικού της επιχείρησης.

Μια ακόμα έννοια του κόστους σχετίζεται με το άθροισμα των εξόδων που είναι απαραίτητα για την παραγωγή ενός προϊόντος. Οι πιο πολλοί ερευνητές τονίζουν πως με την κοστολόγηση κατορθώνουμε σωστά αποτελέσματα τόσο οικονομικά, όσο και κοινωνικά. Ο ορθός τρόπος υπολογισμού του κόστους έχει να κάνει με τον προσδιορισμό της ποσότητας κάθε ξεχωριστού συντελεστή που βρίσκεται μέσα στην παραγωγή ενός προϊόντος.

Ο προσδιορισμός των εξόδων μιας επιχείρησης παροχής υπηρεσιών, καθιστά την εταιρία ικανή να ξέρει αν ζημιώνεται ή εάν είναι κερδισμένη. Εφόσον μια εταιρεία ζημιώνεται επειδή κάποιες άλλες επιχειρήσεις είναι περισσότερο ανταγωνιστικές από αυτήν, είναι αναγκαίο να λάβει τα απαραίτητα μέτρα. Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι για παράδειγμα πιο οικονομικές πρώτες ύλες και η βελτιωμένη αποδοτικότητα των υπαλλήλων της.

Το κόστος σχετίζεται ακόμα με το σκοπό του. Ειδικότερα, μια εταιρεία παροχής υπηρεσιών οφείλει να παράγει για έναν ορισμένο αριθμό καταναλωτών. Η επιχείρηση αυτή λοιπόν πρέπει να έχει διευθυντικές ικανότητες. Η παραγωγή κέρδους δεν μπορεί να υλοποιηθεί χωρίς την ύπαρξη κόστους. Η επιτυχημένη διοίκηση δεν εστιάζει ιδιαίτερα στη μείωση του κόστους, επειδή αυτό οδηγεί στη μείωση εξόδων που βοηθούν την επίτευξη κάποιων στόχων για την εταιρία.

Η διοίκηση της επιχείρησης παροχής υπηρεσιών έχει να κάνει με δύο είδη αποφάσεων:

- Αν η ύπαρξη του κόστους θα δημιουργήσει κέρδη στην εταιρεία
- Αν το ειδικό κόστος θα φέρει τα κέρδη που ανέμενε η εταιρεία, τη στιγμή της αρχικής απόφασης.

2.1.1 Ο ρόλος της κοστολόγησης

Ο στόχος της εργασίας είναι η ανάλυση της περίπτωσης της Αγροτικής Ασφαλιστικής σε ότι αφορά τις διάφορες κοστολογικές υποδιαιρέσεις. Η κοστολόγηση του ασφαλιστικού τομέα της Αγροτικής Τράπεζας στοχεύει:

- Στον έλεγχο του κόστους για να επιτευχθεί η μείωσή του με βάση την αύξηση της ποιότητας παροχής υπηρεσιών
- Στη λήψη αποφάσεων στρατηγικού χαρακτήρα για την εταιρεία.

Ο υπολογισμός του κόστους για κάθε τμήμα παροχής υπηρεσιών της επιχείρησης σχετίζεται με τη διοίκηση αυτής, η οποία φαίνεται στην οργάνωση της. Για κάθε τμήμα δημιουργείται ένα ξεχωριστό κέντρο κόστους. Η αποτίμηση του κόστους για κάθε ξεχωριστό τμήμα παρέχει αναλυτικά στοιχεία σχετικά με την κερδοφορία της εταιρείας. Η επιλογή του εκάστοτε κοστολογικού συστήματος θα μας βοηθήσει στο να επιλέξουμε το σωστό προσδιορισμό του κόστους για την αντίστοιχη υπηρεσία της επιχείρησης.

Ακόμα ένα θεμελιώδες μειονέκτημα των ασφαλιστικών εταιρειών αποτελεί το κόστος αδράνειας σε στιγμές υπολειτουργίας της εταιρείας. Το κόστος αυτό είναι τις περισσότερες φορές σταθερό. Κατά την περίοδο αδράνειας, η εταιρεία δεν αντλεί μεγάλα κέρδη. Έτσι η κοστολόγηση με τα σωστά μέσα δίνει λύσεις σε αυτά τα προβλήματα.

2.1.2 Κοστολογική οργάνωση

Σύμφωνα με την κοστολογική οργάνωση μιας επιχείρησης παροχής υπηρεσιών, οι κοστολογικές υποδιαιρέσεις και η δομή τους οφείλουν να συντελούν στην οργάνωση της λειτουργίας της επιχείρησης. Η επίβλεψη του κόστους οφείλει να γίνεται έτσι ώστε να εγγυάται την ορθότητα των κοστολογικών συντελεστών. Επίσης είναι βασικό να χρησιμοποιούνται τα έντυπα που εγγυώνται την εγκυρότητα των κοστολογικών αναλύσεων.

Ακόμα κάθε κοστολογική οργάνωση πρέπει να μοιράζει το έμμεσο κόστος στους ενδιαμέσους και τελικούς φορείς της επιχείρησης. Η κοστολόγηση σχετίζεται επιπροσθέτως με τους κανόνες αποτίμησης των συντελεστών κόστους. Τέλος, έχει να κάνει με τις ευθύνες των υπαλλήλων στο τμήμα κοστολόγησης της επιχείρησης.

2.2 Σχεδιασμός και είδη κόστους

2.2.1 Σχεδιασμός κόστους

Προϋπολογισμός

Ο προϋπολογισμός μιας εταιρείας παροχής υπηρεσιών είναι ο κύριος μηχανισμός που έχει να κάνει με το προγραμματισμένο κόστος λειτουργίας. Οι στόχοι της επιχείρησης ενσωματώνονται στους αντίστοιχους προϋπολογισμούς. Ο προϋπολογισμός μπορεί να ενέχει το κόστος για πόρους κάποιων μερών της εταιρείας ή για όλους τους πόρους της εταιρείας. Ο προϋπολογισμός άρα συντελεί καθοριστικά στη διαχείριση του κόστους των τομέων της επιχείρησης.

Πρότυπο κόστος

Το πρότυπο κόστος είναι μια έννοια που συνδράμει στη λήψη ορθών αποφάσεων. Το πρότυπο κόστος χαρακτηρίζεται λοιπόν σαν ένα προγραμματισμένο είδος κόστους που είναι δυνατόν εν τέλει να είναι διαφορετικό από το πραγματικό. Τις πιο πολλές φορές το πρότυπο κόστος υπολογίζεται ανά μονάδα παραγωγής της εταιρείας για μια ορισμένη χρονική περίοδο.

Έλεγχος αποφάσεων

Ο έλεγχος μιας συγκεκριμένης απόφασης για το εάν η εμφάνιση ενός εξόδου ήταν σωστή για μια επιχείρηση, αποτελεί θέμα της ηγεσίας της εταιρείας παροχής υπηρεσιών. Από την άλλη πλευρά ένας λογιστής μπορεί να χρησιμοποιήσει μια ορισμένη τεχνική και να συμβάλλει καθοριστικά στην πληροφόρηση της επιχείρησης, αναφορικά με τη δημιουργία μεγάλων εξόδων ή εσόδων.

Ακόμα ένας υπάλληλος λογιστηρίου μπορεί να φωνάξει το διευθυντή προκειμένου να ελέγξει τους λόγους που το πραγματικό κόστος έχει διαφορές συγκριτικά με εκείνο που είχε υπολογιστεί αρχικά. Η μέθοδος καθορισμού των αιτιών αυτών είναι γνωστή με τον όρο ανάλυση των μεταβολών του κόστους. Οι τυχόν διαφορές από τον πρώτο προϋπολογισμό της επιχείρησης λέγονται και διακυμάνσεις από το σκοπό της εταιρείας.

Ο έλεγχος αποφάσεων συμπεριλαμβάνει τον υπολογισμό του πραγματικού κόστους της εταιρείας και τη σύγκριση με το κόστος που είχε υπολογιστεί στην αρχή. Βασίζόμενη στον υπολογισμό των διαφοροποιήσεων από το κόστος που είχε προγραμματιστεί, η ηγεσία της εταιρείας οφείλει να ελέγξει τους λόγους για τα αποτελέσματα που προκύπτουν.

Η επίδραση του όγκου επί του κόστους

Οι διαφοροποιήσεις που παρατηρούνται στον όγκο και ποσότητα των υπηρεσιών μιας επιχείρησης πρέπει να συνυπολογίζονται στην εξέταση του κόστους μιας εταιρείας. Μια βασική διάκριση στον τομέα υπολογισμού του κόστους γίνεται ανάμεσα σε εκείνο που αλλάζει από ποσοτικές αλλαγές και σε εκείνο που μένει αμετάβλητο και σταθερό από τις μεταβολές. Εφόσον σε μια απόφαση της ηγεσίας υπάρχουν μεταβολές στον όγκο παροχής υπηρεσιών, είναι βασικό να εμπεριέχονται δεδομένα σχετικά με την επιρροή αυτών πάνω στο κόστος της επιχείρησης.

Μέτρηση του όγκου εργασιών

Όγκος εργασιών μιας εταιρείας παροχής υπηρεσιών είναι οι μονάδες που δημιουργούνται μέσα σε ένα ορισμένο χρόνο παραγωγικής διαδικασίας. Στο παράδειγμα μιας εταιρείας παροχής υπηρεσιών είναι το πλήθος υπηρεσιών, οι οποίες παρέχονται μέσα σε ορισμένο χρόνο. Ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται το μέγεθος αυτό σχετίζεται με το στόχο εκείνου που το καθορίζει. Η επιλογή μεταξύ ποικίλων δειγμάτων του όγκου καθορίζεται στην πραγματικότητα από δύο λόγους:

- Της ανάλυσης που προκύπτει από την πρώτη μέτρηση

- Το κόστος για τη σύνταξη της ανάλυσης αυτής.

Η επιλογή άρα της μονάδας μέτρησης αυτής σχετίζεται με τον όγκο παροχής υπηρεσιών, δηλαδή με την ουσιαστική αλληλεπίδραση ανάμεσα σε όγκο και κόστος.

Κόστος και παραγωγική ικανότητα

Με την έννοια σταθερό κόστος χαρακτηρίζουμε εκείνο το κόστος που παρέχει παραγωγική δυνατότητα. Το κόστος αυτό σχετίζεται με τη διοίκηση της εταιρείας παροχής υπηρεσιών. Από την άλλη μεριά, το μεταβλητό κόστος έχει να κάνει με εκείνο το κόστος για τη διαχείριση μιας ορισμένης παραγωγικής ικανότητας. Μεγάλου μεγέθους διακυμάνσεις στην ποσότητα σχετικά με την προώθηση παροχής υπηρεσιών μιας εταιρείας, χρειάζονται σημαντικές μεταβολές της παραγωγικής ικανότητας. Κάτι τέτοιο γίνεται, επειδή η διαδικασία αυτή δε λαμβάνει χώρα σαν καθαρό σταθερό κόστος, καθώς εάν μεγαλώνει η παραγωγή οφείλει να μεγαλώσει σε μεγάλο βαθμό και η παραγωγική ικανότητα της επιχείρησης.

Τα συμπεράσματα αυτά τονίζουν ένα βασικό παράγοντα του σταθερού και του μεταβλητού κόστους. Ουσιαστικά ένα κόστος ακολουθεί αμετάβλητη συμπεριφορά, μόνο εάν οι πωλήσεις της εταιρείας ακολουθούν μια μικρή διακύμανση. Η διακύμανση περιγράφεται σαν “σχετική διακύμανση” και στην πραγματικότητα αφορά σε εκείνη τη διακύμανση, λόγω της οποίας ισχύει η διάκριση μεταξύ σταθερού και μεταβλητού κόστους.

Έλεγχος των κατηγοριών κόστους

Ο έλεγχος των διαφόρων κατηγοριών της έννοιας του κόστους είναι μία μέθοδος που αποσκοπεί στον προσδιορισμό των οικονομικών μεγεθών για να καταλήξουμε στο συμπέρασμα, αν το κόστος κάθε λογαριασμού παραμένει σταθερό ή μεταβλητό. Στη συνέχεια πρέπει να υπολογιστεί το σταθερό κόστος και το ύψος του μεταβλητού κόστους της επιχείρησης. Αυτό μπορεί να γίνει λαμβάνοντας υπ όψιν οικονομικά αποτελέσματα προηγούμενων χρήσεων.

Ένα σημαντικό μειονέκτημα της παραπάνω μεθόδου είναι η συνήθεια να μη δίνεται η απαιτούμενη σημασία στο σταθερό κόστος. Σύμφωνα με την παραπάνω μέθοδο υπάρχει ο κίνδυνος να μην υπολογιστεί το σταθερό κόστος που κρύβεται μέσα σε ένα ημιμεταβλητό κόστος και το κόστος αυτό να παρουσιαστεί σαν μεταβλητό. Αυτό το λάθος οδηγεί στην υπερεκτίμηση της επιρροής του όγκου στο κόστος και κάτι τέτοιο οδηγεί στην λήψη λανθασμένων συμπερασμάτων.

2.2.2 Είδη κόστους

Σταθερό, μεταβλητό και ημιμεταβλητό κόστος

Σταθερό κόστος είναι το κόστος, το οποίο είναι εντελώς ανεξάρτητο από τις αλλαγές του όγκου παροχής υπηρεσιών μιας εταιρείας. Το άθροισμα του σταθερού κόστους αποτελεί σταθερό μέγεθος και δε σχετίζεται με μεταβολές στον όγκο της παροχής υπηρεσιών. Αλλά το μέσο σταθερό κόστος μειώνεται εάν ο όγκος παροχής υπηρεσιών μεγαλώνει.

Με την έννοια μεταβλητό κόστος χαρακτηρίζουμε αυτό το κόστος, το οποίο αλλάζει με τις διακυμάνσεις στην ποσότητα παροχής υπηρεσιών μιας εταιρείας. Το ολικό μεταβλητό κόστος αλλάζει ανάλογα με τις διακυμάνσεις του όγκου παροχής υπηρεσιών. Ημιμεταβλητό κόστος λέμε το κόστος, το οποίο αποτελείται από δύο

σκέλη. Το πρώτο μέρος δεν εξαρτάται από τον όγκο παροχής υπηρεσιών και το δεύτερο μεταβάλλεται με βάση τον όγκο.

Σχετικό κόστος

Με την έννοια σχετικό ονομάζουμε αυτό το κόστος που σχετίζεται με μια απόφαση η οποία ενδέχεται να παρθεί. Αν ένα κόστος δε διαφέρει από μια άλλη λύση, τότε δεν υπάρχει λόγος να υπολογιστεί στην ανάλυση. Σε περίπτωση δηλαδή που το εργατικό κόστος παραμένει όμοιο κάτω από διαφορετικές λύσεις, τότε δεν πρέπει να εξετάζεται σοβαρά, αλλά από την άλλη πλευρά αν κάποια άλλη λύση επηρεάζει το κόστος, τότε πρέπει να περιγράφεται ως σχετικό.

Πραγματικό κόστος

Η έννοια του πραγματικού κόστους είναι μια παράμετρος που αφορά στο κόστος, το οποίο έχει ήδη εμφανιστεί και δεν αλλάζει με κάποια άλλη λύση. Τις περισσότερες φορές το πραγματικό κόστος δεν πρέπει να συνυπολογίζεται για διοικητικές αποφάσεις. Το κόστος εγκατάστασης αποτελεί τέτοια περίπτωση γιατί πρέπει να πληρωθεί ξανά, εάν μια επένδυση πρέπει να αντικατασταθεί. Το πραγματικό κόστος αποτελεί ένα είδος κόστους που δε γίνεται να αντικατασταθεί με νέα απόφαση.

Ευκαιριακό κόστος

Ως ευκαιριακό κόστος χαρακτηρίζουμε το κόστος που σχετίζεται με τα κέρδη, τα οποία δεν έχουν γίνει εξαιτίας απόρριψης ενός γεγονότος. Μια επιχείρηση π.χ. μπορεί να χρειάζεται μια νέα επένδυση, τα κεφάλαιά της όμως δεν αρκούν για την αγορά του απαραίτητου εξοπλισμού. Τα χρήματα που θυσιάστηκαν λόγω της μη αγοράς της επένδυσης είναι το ευκαιριακό κόστος. Μία απόφαση μπορεί να ληφθεί εις βάρος κάποιας άλλης, επειδή τα κέρδη είναι πιο πολλά από το ευκαιριακό κόστος κάποιας άλλης επένδυσης.

Επαυξημένο κόστος

Το επαυξημένο κόστος αποτελεί τη διαφορά του κόστους μεταξύ μιας Α και μιας Β επιλογής. Στην περίπτωση που έχουμε δύο σχέδια Α και Β, ως επαυξημένο κόστος ορίζουμε τη διαφορά μεταξύ των κερδών του σχεδίου Α και αυτών που θα έφερνε το σχέδιο Β.

Ελεγχόμενο κόστος

Σε μια επιχείρηση ένας διευθυντής συχνά αξιολογείται με βάση την απόδοση του τμήματος που διοικεί. Για να αξιολογηθεί ένας διευθυντής με αντικειμενικό τρόπο, είναι βασικό να ληφθούν υπ όψιν αυτοί οι παράγοντες όπου ασκεί έλεγχο. Θα ήταν μη ουσιαστική αυτή η αξιολόγηση, εάν ο διευθυντής ήταν υπεύθυνος για πράγματα, τα οποία δεν τον αφορούν. Ένα ελεγχόμενο κόστος αντιπροσωπεύει εκείνο το κόστος όπου κάποιος έχει επιρροή, προκειμένου αυτός να είναι υπεύθυνος για την ύπαρξή του. Η διαδικασία ελέγχου ενέχει τρεις μεταβλητές:

ΧΡΟΝΟΣ: Κάθε μορφή κόστους είναι ελεγχόμενη μακροχρόνια, λαμβάνοντας υπ

όπιν και τα βραχυχρόνια κόστη που δεν μπορεί να ελεγχθούν.

ΕΞΟΥΣΙΑ: Ένα έξοδο, το οποίο εξετάζεται είναι δυνατόν να οριστεί ως μη ελεγχόμενο για κάποιον που είναι πιο χαμηλά στην ιεραρχία. Πχ. η αμοιβή κάποιου εργαζομένου χαρακτηρίζεται ως ελεγχόμενη μόνο σε μεγαλύτερο επίπεδο από αυτό που είναι.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: Πολλές παράμετροι λαμβάνονται υπ όπιν σαν ανεξέλεγκτες από μεγάλες εταιρείες. Πχ μια εταιρεία δε γίνεται να επηρεάσει την αύξηση του κόστους ενός προϊόντος εξαιτίας της ανόδου του πληθωρισμού.

Προγραμματισμένο κόστος

Προγραμματισμένο ονομάζουμε το κόστος που μπορεί να μην γίνει βραχυχρόνια και είναι δυνατόν να ελεγχθεί καθοριστικά από το διοικητή μιας εταιρείας ή το αρμόδιο τμήμα. Σίγουρα το να παραμεριστούν αυτά τα έξοδα είναι επικίνδυνο για την επιβίωση της εταιρείας. Τα προγραμματιζόμενα κόστη αποτελούν σταθερά κόστη σε σχέση με τον ρεαλιστικό όγκο εργασιών της εταιρείας. Αυτό συμβαίνει γιατί δεν συντρέχει αιτία αλλαγών του όγκου για τη διαφοροποίησή τους.

Σχετικό κόστος

Όλοι γνωρίζουμε ότι ο διευθυντής μιας εταιρείας αποφασίζει για το κόστος και φυσικά δεν πρέπει να λάβει υπόψη παρά μόνο το κόστος που σχετίζεται με την τελική απόφασή του. Ένας βασικός παράγοντας που η λογιστική ενέχει τον όρο σχετικό κόστος σχετίζεται με το ότι μπορεί εύκολα να το μπερδέψει κάποιος με το μη σχετικό κόστος. Άρα σε περίπτωση που τα σταθερά έξοδα εμπεριέχονται στον υπολογισμό, η επιχείρηση θα είχε λάβει λάθος απόφαση.

2.3 Κόστος, δαπάνη, έξοδο

Με την έννοια κόστος καθορίζουμε το πλήθος των οικονομικών θυσιών που είναι απαραίτητες για να κατασκευαστεί ένα προϊόν ή μια υπηρεσία και να λάβει μορφή και θέση στο χρόνο. Διαφορετικά μπορούμε να ορίσουμε σαν κόστος την αξία των μέσων, τα οποία χρησιμοποιούνται για να κατασκευαστεί το συγκεκριμένο προϊόν μιας εταιρείας. Εάν αποδεχτούμε την έννοια του ιστορικού κόστους, η αξία των διαφόρων οικονομικών μέσων είναι το πλήθος των χρημάτων που χρειάζονται προκειμένου να αποκτηθούν τα μέσα αυτά.

Ακόμα σαν έξοδο ορίζουμε το κόστος που περιλαμβάνει τα έσοδα χρήσης. Έτσι λοιπόν καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως:

- Η προσφορά αγοραστικής δύναμης μπορεί να γίνει με σκοπό την απόκτηση διαφόρων υπηρεσιών.
- Τα διάφορα αγαθά, τα οποία αποκτούνται με τη βοήθεια αγοραστικής δύναμης, μέχρι να χρησιμοποιηθούν για την απόκτηση εσόδων, αποτελούν περιουσία της επιχείρησης. Για την απόκτηση πχ. ενός μηχανήματος, πρέπει αυτό να γραφτεί στο ενεργητικό μιας επιχείρησης. Πρέπει να αρχίσει η χρήση του, η οποία θα φέρει

έσοδα, και το έξοδο για την αγορά του να παρουσιαστεί σαν κόστος. Η χρησιμοποίηση της αγοραστικής δύναμης με στόχο την απόκτηση υπηρεσιών σχετίζεται με τη μετατροπή του κόστους σε έξοδο. Καταλήγουμε άρα στα συμπεράσματα πως

- Το έξοδο προκύπτει από ένα κόστος, το οποίο στη συνέχεια χάνεται.
- Το έξοδο είναι ένα στοιχείο, το οποίο καθορίζει τα αποτελέσματα της χρήσης του.

2.3.1 Φορείς κόστους

Δεν είναι δυνατόν να αναφερόμαστε στην έννοια του κόστους εάν δεν υπάρχουν υπηρεσίες για να κοστολογηθούν. Οι διάφορες υπηρεσίες, οι οποίες κοστολογούνται λέγονται φορείς κόστους.

2.3.2 Κέντρα κόστους

Το κόστος έχει να κάνει με διάφορους τομείς μιας εταιρείας παροχής υπηρεσιών. Αυτοί οι κλάδοι της επιχείρησης είναι είτε ένα εργοστάσιο, είτε ένας απλός υπάλληλος, εάν λάβουμε υπ όψιν τη λειτουργία ενός εργοστασίου. Όποιο τμήμα της επιχείρησης είναι λόγος δημιουργίας κόστους, χαρακτηρίζεται σαν κέντρο κόστους. Η επιβάρυνση ενός κέντρου κόστους πρέπει να γίνεται με τη δαπάνη που το αφορούν.

2.3.3 Κατηγορίες κόστους

Η έννοια του κόστους είναι δυνατόν να επιμεριστεί σε διάφορους τομείς που αναλύονται παρακάτω:

- Αν θεωρήσουμε σαν βάση τη μονάδα μέτρησης, το κόστος καθορίζεται σε ανά μονάδα ή συνολικό κόστος. Συγκεκριμένα ως ανά μονάδα υπολογίζεται, εάν διαιρεθεί με το άθροισμα των παραγόμενων μονάδων. Το κόστος αυτό είναι μεγάλης σημασίας, καθώς μας δείχνει πόσο κόστισε μια μονάδα ενός προϊόντος. Η βάση υπολογισμού του ανά μονάδα κόστους πρέπει να αναγνωρίζεται από αρμόδιους για το ύψος του.
- Αν θεωρήσουμε σαν βάση την αιτία δημιουργίας του, το κόστος επιμερίζεται σε άμεσο και έμμεσο κόστος. Άμεσο λέμε αυτό που δημιουργείται λόγω της ύπαρξης του φορέα. Έμμεσο είναι κάθε κόστος που δεν είναι άμεσο και άρα μπορεί να χωριστεί και να επιβαρύνει μεγάλο πλήθος φορέων κόστους. Σε πολλές περιπτώσεις ο ορισμός ενός κόστους ως άμεσου ή έμμεσου αλλάζει αν αλλάξει το θέμα της κοστολόγησης. Πχ ο μισθός ενός διευθυντή είναι το άμεσο κόστος αν η κοστολόγηση λαμβάνει χώρα κατά τμήμα της επιχείρησης, ενώ είναι έμμεσο κόστος, αν η κοστολόγηση πραγματοποιείται κατά προϊόν μιας επιχείρησης.

Το κόστος μιας εταιρείας χωρίζεται επίσης σε μεταβλητό, σταθερό και ημιμεταβλητό. Μεταβλητό είναι το κόστος αυτό, το οποίο παραμένει αμετάβλητο ανά μονάδα, αλλά αλλάζει με τις μεταβολές του όγκου παραγωγής. Ως σταθερό θεωρούμε το κόστος, το οποίο δε μεταβάλλεται σχετικά με τον όγκο παραγωγής, αλλά μεταβάλλεται ανά μονάδα κάποιου προϊόντος αντιστρόφως με τις διάφορες

μεταβολές, οι οποίες παρουσιάζονται στον όγκο της παραγωγής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το σταθερό κόστος είναι σταθερό σε σχέση με κάποια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, δηλαδή σε κάποιο συγκεκριμένο πλαίσιο. Πέρα από αυτό το διάστημα το σταθερό κόστος μπορεί να μετακινηθεί σε κάποιο άλλο επίπεδο. Μακροχρόνια, όλα τα σταθερά κόστη γίνονται μεταβλητά. Πχ, το ενοίκιο ενός σπιτιού γίνεται να διατηρηθεί σταθερό για ένα διάστημα, αλλά αν αλλάξει γίνεται μεταβλητό. Στις πιο πολλές περιπτώσεις το σταθερό κόστος μένει σταθερό για μεγάλα διαστήματα. Γι αυτό θεωρείται μη μεταβλητό με βάση τις διάφορες μεταβολές μιας παραγωγικής δραστηριότητας.

Ημιμεταβλητό ονομάζουμε εκείνο το κόστος που πηγάζει από τον συνδυασμό των παραπάνω. Το ημιμεταβλητό κόστος αποτελείται από ένα σταθερό και ένα μεταβλητό κομμάτι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ημιμεταβλητού κόστους είναι η ενοίκιαση κάποιου αυτοκινήτου. Η χρησιμοποίηση ενός αμαξιού είναι για μια επιχείρηση σταθερό κόστος και επίσης ένα μεταβλητό κόστος που σχετίζεται με το κόστος ανά χιλιόμετρο. Τα ημιμεταβλητά κόστη επιμερίζονται σε σταθερό και σε μεταβλητό, εφόσον ασχολούμαστε με τη δράση μιας επιχείρησης. Το άμεσο κόστος μιας εταιρείας είναι σε κάθε περίπτωση μεταβλητό, ενώ το έμμεσο κόστος είναι πάντα σταθερό ή μεταβλητό.

Εάν θεωρήσουμε κριτήριο το χρόνο που το κόστος θα αφαιρεθεί από τα έσοδα μιας ορισμένης χρονικής περιόδου, τότε διακρίνουμε το κόστος σε κόστος προϊόντος και περιόδου. Προκειμένου να προκύψει μια σωστή μέτρηση των οικονομικών μεγεθών μιας επιχείρησης πρέπει να συνδυαστούν τα κόστη και τα έσοδα μιας συγκεκριμένης περιόδου. Το κόστος αποτελείται από εκείνα τα κόστη, τα οποία σχετίζονται με ένα ορισμένο προϊόν, όπως οι πρώτες ύλες. Τα συγκεκριμένα έξοδα συνυπολογίζονται και μόλις τελειώσει η διαδικασία παραγωγής αποθεματοποιούνται μαζί.

Το κόστος εκείνο που δε συσχετίζεται άμεσα με το προϊόν χαρακτηρίζεται σαν κόστος περιόδου. Αν το κόστος περιόδου προκύπτει για να αυξήσει τα έσοδα μιας ορισμένης χρονικής περιόδου ονομάζεται δαπάνη εισοδήματος. Εφόσον ένα κόστος περιόδου γίνεται για να αυξήσει τα έσοδα πιο πολλών χρονικών περιόδων καλείται δαπάνη κεφαλαίου. Αυτές οι δαπάνες αποτυπώνονται στο ενεργητικό του ισολογισμού μιας εταιρείας.

Στην περίπτωση που λάβουμε ως παράμετρο το χρόνο, το κόστος μιας εταιρείας χωρίζεται σε ιστορικό και σε προϋπολογιστικό κόστος. Το ιστορικό κόστος λέγεται και πραγματικό κόστος, γιατί για τον καθορισμό του συνυπολογίζονται έξοδα, τα οποία έχουν λάβει χώρα. Το προϋπολογιστικό κόστος σχετίζεται με εκτιμήσεις που έχουν να κάνουν με τα έξοδα, τα οποία θα γίνουν στο μέλλον. Ακόμα πρέπει να αναφερθούμε στο κόστος ευκαιρίας, το οποίο είναι το όφελος που χάνει η επιχείρηση, έχοντας πάρει μια συγκεκριμένη απόφαση.

Το κόστος ευκαιρίας σχετίζεται με τους τόκους από τα ποσά που χάνει μια επιχείρηση, εφόσον είχε αποφασίσει να βάλει τα κεφάλαια αυτά σε κάποιο προθεσμιακό λογαριασμό. Αν θέσουμε σαν παράμετρο τις λειτουργίες της επιχείρησης, το κόστος χωρίζεται σε κόστος παραγωγής, διοίκησης, κόστος πωλήσεων και χρηματοδότησης. Το άθροισμα αυτών των αποτελεί το συνολικό κόστος της εταιρείας.

2.4 Στοιχεία του κόστους

Τα στοιχεία του κόστους χωρίζονται στα:

- Στοιχεία του κόστους που είναι αναμφισβήτητα. Αυτά τα στοιχεία αφορούν στα υλικά που χρησιμοποιούνται κατά την παραγωγή και συμπεριλαμβάνονται στο κόστος..
- Στοιχεία του κόστους που είναι αμφισβητούμενα. Αυτά τα στοιχεία είναι για παράδειγμα η αμοιβή του επιχειρηματία κ.α.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

3. Η κοστολόγηση και οι εφαρμογές της

3.1 Έννοια της κοστολόγησης

Κοστολόγηση είναι το άθροισμα των εργασιών, οι οποίες αποσκοπούν στο να αθροίσουν και να ορίσουν τα έξοδα προκειμένου να οριστεί το κόστος παραγωγής ενός αγαθού ή μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας σε μια εταιρεία.

3.1.1 Σκοπός και σημασία της κοστολόγησης

Ο βασικός σκοπός της διοίκησης μιας επιχείρησης είναι να μπορέσει να την διοικήσει με τον πιο σωστό τρόπο. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί αν έχει στην κατοχή της όσο γίνεται περισσότερες πληροφορίες με βάση τους παράγοντες που επιδρούν στην επιχείρηση. Αυτές οι παράμετροι μπορεί να είναι: Η ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης και το κόστος. Σκοπός της έννοιας της κοστολόγησης είναι να παρέχει στους διευθυντές τα στοιχεία που έχουν να κάνουν με το κόστος.

Ο υπολογισμός του κόστους της εταιρείας είναι αναγκαίος, ώστε τα διάφορα στοιχεία να βοηθούν στην ανάλυση συγκεκριμένων τομέων της εταιρείας, τους οποίους ο διευθυντής θέλει να ελέγξει. Αυτό σημαίνει πως ο ρόλος της κοστολόγησης σχετίζεται με την αναγκαιότητα ενημέρωσης του διευθυντή. Είναι άχρηστο ένα σύστημα κοστολόγησης που δεν λαμβάνει κανείς σοβαρά υπόψη του. Πολλές αποφάσεις είναι περισσότερο σωστές αν έχουν βασιστεί σε σωστές πληροφορίες με βάση το κόστος. Οι διευθυντές έχουν να λύσουν διάφορα προβλήματα.

Είναι σαφές ότι για την διευκρίνιση τέτοιων ζητημάτων είναι απαραίτητο ένα ορθά υπολογισμένο κόστος. Η κοστολόγηση δε βοηθά μόνο στον καθορισμό του κόστους μιας εταιρείας αλλά και στον καθορισμό του πόσο θα έπρεπε να είχε στοιχίσει ένα προϊόν. Μας φανερώνει ακόμα αν υπάρχουν απώλειες και αν μπορούν να παρθούν μέτρα για να περιοριστούν αυτές οι ζημιές. Ένα σωστό σύστημα κοστολόγησης συμβάλλει ακόμα στον έλεγχο της πορείας της επιχείρησης. Ο έλεγχος αποσκοπεί στο να διαπιστωθεί ότι ο επιθυμητός όγκος παραγωγής επιτυγχάνεται στο μικρότερο δυνατό κόστος για την εταιρεία.

Οι δαπάνες ελέγχονται αναφορικά με τα στοιχεία που θα εμφανίσει το σύστημα κοστολόγησης. Οι δαπάνες μπορεί να μην μας ενδιαφέρουν εάν μια επιχείρηση περνά μια περίοδο μεγάλων κερδών. Σε περιόδους όμως μεγάλου ανταγωνισμού η επιχείρηση οφείλει να διαθέτει τρόπο για να ελέγχει τις δραστηριότητές της και να λειτουργεί με μικρότερα περιθώρια κέρδους.

3.1.2 Χρησιμότητες

Η χρησιμότητα του συστήματος κοστολόγησης σχετίζεται με τον καθορισμό της τιμής πώλησης του προϊόντος, με την παροχή πληροφοριών, με την παροχή δεδομένων για την αποτίμηση των απογραφών και την απλούστευση του ελέγχου.

3.1.3 Προϋποθέσεις ενός αποδοτικού συστήματος κοστολόγησης

Ένα αποδοτικό σύστημα κοστολόγησης παρέχει μεγάλη βοήθεια σχετικά με την εύρεση του κόστους ενός αγαθού της εταιρείας. Το σύστημα αυτό πρέπει να πληρεί ορισμένες προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι οι παρακάτω:

- Η διάταξη του συγκεκριμένου συστήματος πρέπει να ταιριάζει στη δομή της επιχείρησης. Εφόσον οι μεταβολές στον τρόπο κοστολόγησης είναι απαραίτητες, πρέπει να γίνεται προσπάθεια ώστε η κοστολόγηση να προσαρμόζεται στην οργάνωση της κάθε εταιρείας.
- Η συνεργασία μεταξύ των υπαλλήλων που διαχειρίζονται το σύστημα κοστολόγησης είναι απαραίτητη.
- Η ανάλυση μέχρι την οποία θα φτάσει η κοστολόγηση οφείλει να είναι καθορισμένη.

Οι άνθρωποι που παρέχουν τα πρωτογενή κοστολογικά στοιχεία πρέπει να προσπαθήσουν όσο λιγότερο γίνεται. Η ορθότητα των πρωτογενών στοιχείων πρέπει να επιβεβαιώνεται από τους προϊσταμένους των διαφόρων τμημάτων της εταιρείας.

3.2 Γενικές αρχές κοστολόγησης

Τα διάφορα συστήματα κοστολόγησης μιας επιχείρησης οφείλουν να έχουν τις ακόλουθες αρχές:

- Το κόστος μιας εταιρείας οφείλει να καθοριστεί και στη συνέχεια να επιβαρύνει τους τομείς που αφορούν μόνο το τμήμα του συγκεκριμένου εργαζομένου και όχι όλα τα τμήματα της εταιρείας.
- Μία δαπάνη καθορίζεται μόνο σε περίπτωση που έχει δημιουργηθεί.
- Όλα τα κόστη οφείλουν να καταγράφονται, όσο μικρά και να είναι. Κάτι τέτοιο είναι βασικό για να αποφεύγονται παραλείψεις του κόστους.
- Ένα έκτακτο κόστος πρέπει να μην εμπεριέχεται στην κοστολόγηση. Η έννοια της κοστολόγησης βοηθά τη διοίκηση της εταιρείας να πάρει αποφάσεις παρέχοντας πληροφορίες σχετικές με το κόστος λειτουργίας της εταιρείας. Το έκτακτο κόστος είναι άσχετο από ομαλή λειτουργία μιας επιχείρησης. Κατά συνέπεια ο συνυπολογισμός του στο κανονικό κόστος θα οδηγούσε στην αλλοίωση της ενημέρωσης.
- Ένα παρελθόν κόστος οφείλει να μην επιβαρύνει κάποια μελλοντική περίοδο. Πολλοί πιστεύουν ότι το παρελθόν κόστος οφείλει να επιβαρύνει μελλοντικές περιόδους. Αυτό δεν είναι σωστό, καθώς τέτοιες αποφάσεις οδηγούν στην αλλοίωση της απόδοσης μιας εταιρείας. Ένα κόστος χαρακτηρίζεται ως παρελθόν όταν μια επιχείρηση δεν έχει να περιμένει όφελος από την πραγματοποίησή του.

3.3 Κοστολογικοί λογαριασμοί

Με την έννοια λογαριασμό ονομάζουμε το μέσο μέσω του οποίου ελέγχεται η αρχική κατάσταση και οι αλλαγές των αποτελεσμάτων του ενεργητικού, παθητικού και της καθαρής θέσης διαφόρων λογιστικών στοιχείων. Πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν εμφανίζεται στην αρχή κάποια διαφορά στο περιεχόμενο ανάμεσα στους κοστολογικούς λογαριασμούς μιας επιχείρησης. Όλοι οι λογαριασμοί, οι οποίοι βοηθούν στο να καταχωρηθούν δεδομένα με βάση το κόστος παραγωγής μιας επιχείρησης καλούνται κοστολογικοί λογαριασμοί. Οι διάφοροι κοστολογικοί λογαριασμοί χρησιμοποιούνται για κάποιους συγκεκριμένους λόγους όπως είναι:

- Για να δηλωθούν οι δαπάνες, οι οποίες σχετίζονται με τις λειτουργίες μιας επιχείρησης και τις υπηρεσίες που παρέχει.
- Προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος παραγωγής για κάθε υπηρεσία μιας εταιρείας και να δημιουργηθούν πρότυποι συντελεστές κόστους.
- Προκειμένου να καταστεί φανερό στη διοίκηση της εταιρείας ο βαθμός αποδοτικότητάς της. Η περιγραφή των αιτιών των μη αποδοτικών αποτελεσμάτων θα συνδράμει στη λήψη μέτρων.
- Προκειμένου να παρουσιαστούν τα κοστολογικά στοιχεία, τα οποία απαιτούνται για την σύνταξη λογαριασμών τόσο για το σύνολο της εταιρείας όσο για τα επί μέρους τμήματα.
- Προκειμένου να συνταχτούν ορθά κοστολογικά αποτελέσματα, τα οποία συγκρινόμενα με τα προϋπολογισμένα συντελούν σε μελλοντικές προβλέψεις για το κόστος.
- Προκειμένου να λειτουργήσουν ως αρχεία, τα οποία θα ενέχουν κοστολογικές πληροφορίες οι οποίες θα σχετίζονται με διαφορετικές χρονικές περιόδους έτσι ώστε να είναι ευκολότερος ο προσδιορισμός της λειτουργίας της εταιρείας.
- Προκειμένου να καθοριστεί αναλυτικά το οικονομικό αποτέλεσμα μιας ορισμένης περιόδου, η οποία παρουσιάζεται ως σύνολο στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Με τον έννοια λογιστικό σχέδιο αναφερόμαστε στα παρακάτω θέματα:

- Το σχέδιο των διαφόρων λογαριασμών. Το συγκεκριμένο σχέδιο αποτελεί ένα σύνολο λογαριασμών, το οποίο ενέχει τις καταστάσεις λογαριασμών που έχει η επιχείρηση, προκειμένου να περιγράψει τα λογιστικά στοιχεία της. Τα στοιχεία του καταλόγου αυτού εξαρτώνται από το αν αυτά περιγράφουν το άθροισμα των εταιρειών μιας χώρας ή μόνο εταιρείες συγκεκριμένου κλάδου και από την ανάλυση με την οποία περιγράφονται τα διάφορα λογιστικά γεγονότα. Το ύψος της ανάλυσης αυτής εξαρτάται από το κράτος και την ίδια την εταιρεία. Έπειτα οι λογαριασμοί κωδικοποιούνται για να αντιστοιχεί ένας κωδικός για ένα λογαριασμό. Ακόμα το σχέδιο αυτών των λογαριασμών οφείλει να ενέχει το εννοιολογικό περιεχόμενο αυτών των λογαριασμών.
- Η μέθοδος συνδεσμολογίας και συλλειτουργίας των λογαριασμών αυτών. Το θέμα

της συλλειτουργίας των λογαριασμών εμφανίζεται στο κλείσιμο των διαφόρων λογαριασμών εξόδων και εσόδων της εταιρείας.

- Οι βασικές λογιστικές αρχές που σχετίζονται με τις αποσβέσεις για τα πάγια δεδομένα της επιχείρησης και με την αποτίμηση των αποθεμάτων.

- Ο προσδιορισμός των καταστάσεων, οι οποίες περιγράφονται από την εταιρεία στο τέλος χρήσεως. Το λογιστικό σχέδιο οφείλει να καθορίζει ακόμα τα τελικά στοιχεία χρήσεως.

Άρα οφείλει να έχει γίνει σαφής ο τρόπος που ο καθορισμός του λογιστικού σχεδίου φέρνει τυποποίηση σε μια συγκεκριμένη λογιστική εργασία. Η τυποποίηση αυτή δεν αναπληρώνει από την άλλη μεριά τη λογιστική θεωρία. Ένα ζήτημα που χρήζει απάντησης είναι ποιοί είναι αυτοί οι κοστολογικοί λογαριασμοί και σε ποιο σημείο είναι σε σύγκριση με τους άλλους λογαριασμούς μιας εταιρείας. Αυτοί οι λογαριασμοί είναι δυνατόν ή να συνυπάρχουν με κάποιους άλλους λογαριασμούς ή να λειτουργούν ανεξάρτητα.

Αναλυτικά Αποτελέσματα

Το συνολικά αποτέλεσμα μιας περιόδου ορίζονται ως προς το λογαριασμό αναλυτικά αποτελέσματα. Από την περιγραφή προκύπτει το συμπέρασμα πως υπάρχουν τρεις λύσεις για τους κοστολογικούς λογαριασμούς, τους οποίους μπορεί να έχει μια επιχείρηση. Η πρώτη είναι να χρησιμοποιήσει τους κοστολογικούς λογαριασμούς με βάση τη χρηματοοικονομική λογιστική. Η παραπάνω λύση λειτουργεί για μόνο ένα λογιστικό κύκλωμα, αλλά προκύπτει η ανάγκη χρήσης αυξημένου αριθμού λογαριασμών.

Η δεύτερη λύση αποτελεί να κάνει χρήση του μικρότερου αριθμού μέσα στην χρηματοοικονομική λογιστική προκειμένου να χρησιμοποιήσει την αναλυτική λογιστική για τον έλεγχο των εξόδων με τη χρήση καλύτερων λογαριασμών. Η παραπάνω λύση ενέχει το αρνητικό στοιχείο πως υπάρχουν δύο λογιστικά κυκλώματα. Κάτι τέτοιο σημαίνει πως διπλασιάζεται το κόστος για τη λογιστική παρακολούθηση μιας εταιρείας για να γίνουν μεμονωμένες καταχωρήσεις σε κάθε λογιστικό κύκλωμα. Το θετικό στοιχείο αυτής της λύσης αποτελεί το γεγονός πως υπάρχει ικανότητα διπλού ελέγχου και πως ο ορισμός του κόστους συντελείται με τη χρήση ορθότερων λογαριασμών. Οι δύο αυτές λύσεις οδηγούν στον υπολογισμό αυτού του κόστους με τη χρήση λογαριασμών που καθορίζονται από ημερολογιακές εγγραφές. Κατά αυτόν τον τρόπο η κοστολόγηση, η οποία πραγματοποιείται με βάση κάποια από τις παραπάνω λύσεις ονομάζεται εσωλογιστική κοστολόγηση.

Η τρίτη λύση αποτελεί τη χρήση του μικρότερου αριθμού κοστολογικών λογαριασμών για τον έλεγχο των εξόδων κατά είδος. Έτσι ο καθορισμός του κόστους επιτυγχάνεται με καταστάσεις που σχετίζονται με τα κοστολογικά στοιχεία από το κύκλωμα χρηματοοικονομικής λογιστικής. Αυτή η κοστολόγηση λέγεται εξωλογιστική κοστολόγηση. Η λύση αυτή έχει θετικό χαρακτηριστικό ότι χρησιμοποιούνται μικροί κοστολογικοί λογαριασμοί. Η επιλογή κάποιας από τις παραπάνω λύσεις εξαρτάται από όρια, τα οποία προσδιορίζει η κάθε επιχείρηση ξεχωριστά. Ένα ακόμα ζήτημα έχει να κάνει με το σύνολο των λογαριασμών. Αυτό το θέμα εμφανίζεται εφόσον η επιχείρηση χρησιμοποιεί εσωλογιστική κοστολόγηση.

Οι τρόποι επιλογής πρέπει να αναπροσαρμοστούν ξανά. Είναι δυνατόν να εξεταστούν πολλά κριτήρια, αλλά ένα από τα πιο βασικά είναι η οργανωτική διάταξη μιας εταιρείας. Η οργάνωση αυτή παρουσιάζεται στο οργανόγραμμα. Το οργανόγραμμα αποτυπώνει τους βασικούς τομείς που απαρτίζουν την επιχείρηση. Κάθε τμήμα αναλύεται ξεχωριστά και στη συνέχεια σε υποτομείς. Το οργανόγραμμα αποτυπώνει ακόμα τη διοικητική δομή της εταιρείας.

Το σύνολο του κόστους λειτουργίας των διοικητικών τμημάτων αποτελεί το κόστος λειτουργίας μιας εταιρείας. Σχετικά με το κόστος πληροφόρησης, θεωρούμε για παράδειγμα ότι για την προσφορά υπηρεσιών κάποιας εταιρείας χρησιμοποιείται ο πόρος X που είναι μικρής αξίας. Τότε η ανάλυση του X μπορεί να υπολογιστεί ως γενικό έξοδο. Αν όμως υπάρχει σκοπός χωριστής εξέτασης του πόρου X και καθορισμός του ρόλου του στον ορισμό του κόστους παραγωγής, έχουμε θέμα κόστους περισυλλογής μιας πληροφορίας.

Το κόστος περισυλλογής εμφανίζεται καθώς πρέπει να αξιολογηθεί ο πόρος X από έναν υπεύθυνο. Όσο μεγαλύτερη πληροφόρηση χρειάζεται τόσο περισσότεροι κοστολογικοί λογαριασμοί οφείλουν να ληφθούν υπ όψιν. Αλλά υπάρχει και το θέμα της σύγκρισης που οφείλει να εξετάζεται ανάμεσα στο κόστος περισυλλογής και της ωφέλειας που δίνει η πληροφόρηση σε ένα στέλεχος μιας εταιρείας. Το κόστος αυτής της πληροφόρησης πρέπει να προσδιορίζεται στον υπολογισμό του βαθμού ανάλυσης. Συνήθως μια εταιρεία επιθυμεί να υποστεί το κόστος περισυλλογής της πληροφορίας.

Μεγάλο μέγεθος του λογιστικού συστήματος αποτελείται από τις διάφορες λογιστικές διαδικασίες. Λογιστική διαδικασία ορίζουμε ένα άθροισμα διαφόρων ενεργειών που σχετίζονται με την λογιστική ενημέρωση μιας επιχείρησης. Στην αρχή χρειάζεται να εξεταστεί το παραστατικό που προσκομίζει εκείνος που θα λάβει τα χρήματα από τον εργαζόμενο της επιχείρησης, να εκτυπωθεί ένταλμα πληρωμής, ο αρμόδιος να πάει στο ταμείο, στη συνέχεια να αναπροσαρμοστεί ο λογαριασμός και να γίνει συμφωνία ανάμεσα στο υπόλοιπο του λογαριασμού και στα χρήματα που πραγματικά υπάρχουν.

Λογιστικές διαδικασίες οφείλουν να υπάρχουν για να παρακολουθούνται οι εισπράξεις, οι πωλήσεις κλπ. Προκειμένου να έχει μια εταιρεία λογιστική ενημέρωση πρέπει οι διαδικασίες να είναι σωστά καθορισμένες για να αποφεύγεται κάθε άχρηστη γραφειοκρατία.

3.4 Μέθοδοι και τεχνικές κοστολόγησης

Οι μέθοδοι ταξινόμησης είναι δυνατόν να ταξινομηθούν σε δύο κατηγορίες: η πρώτη περιέχει τις διάφορες μεθόδους κοστολόγησης και η δεύτερη τις τεχνικές κοστολόγησης. Αυτές οι μέθοδοι κοστολόγησης αλλάζουν από τη φύση της παραγωγής. Γνωρίζουμε δύο μεθόδους παραγωγής: την εξατομικευμένη και τη συνεχή παραγωγή.

Στην πρώτη μέθοδο όλοι οι φορείς κόστους είναι διαφορετικοί, ενώ στην άλλη είναι ίδιοι. Η διοίκηση της εταιρείας απαιτεί την πληροφόρηση για διάφορες αιτίες. Γι αυτό πολλές τεχνικές έχουν προκύψει. Οι πιο γνωστές είναι οι ακόλουθες: η τεχνική πλήρους κόστους, αυτή του οριακού κόστους και τέλος η τεχνική προτύπου κόστους.

Η τεχνική πλήρους κόστους έχει ως δεδομένο ότι το κόστος απαρτίζεται από την άμεση εργασία και τα βασικά βιομηχανικά κόστη. Η άποψη αυτή όμως περιέχει το μειονέκτημα ότι οι φορείς κόστους βαρύνονται με το κόστος λόγω και με αυτό που δεν οφείλεται σε εκείνους.

Η τεχνική του οριακού κόστους αναιρεί το πρόβλημα, επειδή δίνει τη δυνατότητα στη διοίκηση της εταιρείας να κατανοήσει τα αποτελέσματα των αποφάσεων που έχει λάβει. Τα σταθερά βιομηχανικά έξοδα δεν επηρεάζουν τους φορείς κόστους. Η τεχνική προτύπου κόστους και η τεχνική του προϋπολογιστικού ελέγχου αποσκοπούν στο να βοηθήσουν στον προγραμματισμό των αποφάσεων της επιχείρησης.

Ο προϋπολογισμός αποτελεί ένα οικονομικό στόχο μιας ορισμένης περιόδου. Το αληθινό αποτέλεσμα είναι δυνατόν να συγκριθεί με αυτό που αναμέναμε και να εξεταστεί αν αυτό πραγματοποιήθηκε. Σε περίπτωση που το πρόγραμμα δεν τελεσφόρησε τότε πρέπει να καθοριστούν τα λάθη και να ληφθούν μέτρα. Ακόμα πρέπει να λεχθεί πως οι τεχνικές κοστολόγησης αποτελούν μόνο τα μέσα με τα οποία ένα σύστημα κοστολόγησης θα αναδείξει τις διάφορες κοστολογικές πληροφορίες. Επομένως δεν υπάρχουν κανόνες προσδιορισμού των τεχνικών που θα χρησιμοποιηθούν.

Κάθε σύστημα κοστολόγησης οφείλει να αποτελείται από μία μέθοδο και σίγουρα μια τεχνική κοστολόγησης. Η μέθοδος του πλήρους κόστους μπορεί να χρησιμοποιηθεί αν υπάρχει μεμονωμένη παραγωγή ή αν υπάρχει συνεχής παραγωγή. Κάτι τέτοιο ισχύει στην τεχνική του οριακού κόστους και στην τεχνική πρότυπου κόστους. Η λογιστική κόστους εμπεριέχει νομοθετικές παρεμβάσεις και αποφάσεις, όπως συμβαίνει κατά την εφαρμογή όλων των θεσμών χρηματοοικονομικής λογιστικής.

3.5 Εσωλογιστική και εξωλογιστική κοστολόγηση με το ΕΓΛΣ

Ως κοστολόγηση ορίζουμε τη διαδικασία του ορισμού του κόστους μιας υπηρεσίας. Η κοστολόγηση λοιπόν σχετίζεται με τις υπηρεσίες που παράγονται και παρέχονται στις διάφορες επιχειρηματικές δραστηριότητες. Η κοστολόγηση ακόμα εμφανίζεται με δύο χωριστές μορφές:

- Την ολοκληρωμένη ή αλλιώς εσωλογιστική κοστολόγηση, όπου το κόστος των τελικών φορέων υπολογίζεται από δεδομένα, τα οποία περιέχονται στους λογαριασμούς των κέντρων κόστους, τα οποία συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της παραγωγής των διαφόρων υπηρεσιών. Το είδος αυτό κοστολόγησης συντελεί στον προσδιορισμό του κόστους. Η εσωλογιστική κοστολόγηση βασίζεται στη λογιστικοποίηση κοστολογικών δεδομένων για τον υπολογισμό του λειτουργικού κόστους και του κόστους ενδιάμεσων φορέων. Με βάση πως στην εσωλογιστική κοστολόγηση το άμεσο κόστος αποδίδεται αμέσως στους ενδιάμεσους φορείς, οι επεξεργασίες αντιστοιχούν στο έμμεσο κόστος.
- Την ατελή ή εξωλογιστική κοστολόγηση, όπου το λειτουργικό κόστος δε διαμορφώνεται με λογιστικές εγγραφές. Το λειτουργικό κόστος δεν αποδίδεται στους τελικούς φορείς σχετικά με τα σωστά επιστημονικά δεδομένα.

3.6 Τεχνικές κοστολόγησης

3.6.1 Οριακό Κόστος

Βασικό χαρακτηριστικό της έννοιας του οριακού κόστους είναι ότι ενέχει τους συντελεστές κόστους που μεταβάλλονται όταν αλλάζει ο όγκος παραγωγής. Έτσι το οριακό κόστος λέγεται και μεταβλητό κόστος. Ακόμα το οριακό κόστος περιέχει το κόστος της άμεσης εργασίας και τα μεταβλητά βιομηχανικά κόστη μιας επιχείρησης. Η διαδικασία της κοστολόγησης με την οποία καθορίζεται το οριακό κόστος ονομάζεται οριακή κοστολόγηση. Η οριακή κοστολόγηση λοιπόν σχετίζεται με τη διάκριση του κόστους στις κατηγορίες σταθερό και μεταβλητό. Επιπλέον, βοηθάει στον έλεγχο της δράσης των εταιρειών και ακόμα στη λήψη σημαντικών εταιρικών αποφάσεων.

Σε περίπτωση που από την πώληση ενός προϊόντος βγάλουμε το οριακό κόστος, τότε το υπόλοιπο ονομάζεται περιθώριο συμμετοχής. Το περιθώριο συμμετοχής μας δείχνει το ποσό το οποίο προκύπτει από την πώληση μιας υπηρεσίας. Συνήθως ο ορισμός του οριακού κόστους περιέχει το ολικό μεταβλητό κόστος μιας επιχείρησης. Τότε τα αμετάβλητα κόστη ομαδοποιούνται με τα άλλα σταθερά έξοδα των λειτουργιών των πωλήσεων μιας επιχείρησης.

3.6.1.1 Σύγκριση οριακής κοστολόγησης και απορροφητικής κοστολόγησης

Είναι γνωστό πως τα μεταβλητά και τα σταθερά έξοδα υπολογίζονται μέσα στο κόστος παραγωγής κάτι που δηλώνει πως ένα τμήμα των σταθερών εξόδων μιας περιόδου περιέχεται μέσα στο κόστος παραγωγής ενός αποθέματος. Με βάση την οριακή κοστολόγηση, αποκλειστικά μόνο τα μεταβλητά κόστη βρίσκονται μέσα στο κόστος παραγωγής. Τα σταθερά έξοδα ορίζονται ως κόστος περιόδου και βγαίνουν από τα έσοδα. Η αντιμετώπιση αυτή των σταθερών εξόδων αλλάζει σημαντικά τον υπολογισμό του αποτελέσματος.

Σε περίπτωση που χρειάζεται η απορροφητική κοστολόγηση, ο διαχωρισμός μεταξύ σταθερού, μεταβλητού κόστους δεν είναι αναγκαία και έτσι το μεταβλητό και σταθερό κόστος επηρεάζουν τα αγαθά που παράγονται. Όταν χρησιμοποιείται η οριακή κοστολόγηση τότε:

- Ο διαχωρισμός ανάμεσα σε σταθερό και μεταβλητό κόστος καθίσταται απαραίτητος
- Το μεταβλητό κόστος επηρεάζει τα προϊόντα της εταιρείας
- Το σταθερό κόστος βγαίνει από τα έσοδα μιας συγκεκριμένης περιόδου
- Ο καθορισμός του περιθωρίου συμμετοχής αποτελεί ένα μέρος των υπολογισμών.
- Το ποσοστό συμμετοχής είναι πιο μεγάλο από το μικτό ποσοστό κέρδους
- Σε περίπτωση που η παραγωγή αποδεικνύεται πιο μεγάλη από τις πωλήσεις τότε το ποσοστό κέρδους είναι πιο μεγάλο εάν έχουμε τη μέθοδο της απορροφητικής

κοστολόγησης.

- Σε περίπτωση που οι πωλήσεις είναι αμετάβλητες όμως η παραγωγή αλλάζει, τότε η οριακή κοστολόγηση αποφέρει το ίδιο ποσοστό κέρδους σε κάθε περίοδο
- Το κέρδος, το οποίο αποφέρει η οριακή κοστολόγηση ταυτίζεται με το κέρδος που αποφέρει η απορροφητική κοστολόγηση, σε περίπτωση που στην πρώτη υπολογιστεί το αρχικό και τελικό απόθεμα των προϊόντων της δεύτερης.

3.6.1.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της οριακής κοστολόγησης

Τα πλεονεκτήματα της οριακής κοστολόγησης είναι:

- Η οριακή κοστολόγηση ενδείκνυται για τη δημιουργία εκθέσεων που έχουν στόχο την ενημέρωση των στελεχών.
- Η θεώρηση του σταθερού κόστους ως κόστος μιας περιόδου δεν μεταβάλλει το αποτέλεσμα της περιόδου από την αλλαγή των αποθεμάτων των προϊόντων.
- Το οριακό κόστος παρέχει πιο ακριβή πληροφόρηση για τη λήψη εταιρικών αποφάσεων.
- Η αναφορά στην κατάσταση των δεδομένων του ολικού ύψους του σταθερού κόστους δείχνει με μεγάλη σαφήνεια το συνολικό ύψος του.
- Η λειτουργία της οριακής κοστολόγησης είναι πιο απλή καθώς δεν χρειάζεται το διαχωρισμό των βιομηχανικών εξόδων.
- Η οριακή κοστολόγηση δεν περιλαμβάνει τις διαφορές κατά τη διάρκεια της απορρόφησης των εξόδων.
- Το μερίδιο συμμετοχής απεικονίζει σαφώς πόσο συμμετέχει ένα προϊόν στον ορισμό του σταθερού κόστους.

Τα μειονεκτήματα της οριακής κοστολόγησης είναι τα ακόλουθα:

- Ο επιμερισμός των εξόδων σε σταθερά και μεταβλητά δεν μπορεί πάντα να εφαρμοστεί.
- Ο προσδιορισμός της τιμής ενός προϊόντος χρειάζεται την γνώση του πλήρους και ανά μονάδα κόστους.
- Η λειτουργία της οριακής κοστολόγησης δεν ενδείκνυται για τον ισολογισμό και την κατάσταση των αποτελεσμάτων, τα οποία αποσκοπούν στο να πληροφορήσουν τρίτους.
- Η αποτίμηση των αποθεμάτων σε σχέση με την οριακή κοστολόγηση συντελεί στον ορισμό μικρότερης αξίας και κάτι τέτοιο αλλάζει την εικόνα σχετικά με τις ανάγκες μιας εταιρείας για κεφάλαιο κίνησης.

- Η παραγωγή κάποιου προϊόντος δεν είναι εφικτή χωρίς σταθερά γενικά έξοδα.
- Η εφαρμογή της οριακής κοστολόγησης εμφανίζει συχνά την παρεξήγηση πως το σταθερό κόστος δεν ταυτίζεται με τη διαδικασία παραγωγής προϊόντων.

3.6.2 Άμεση κοστολόγηση

Με βάση την άμεση κοστολόγηση, αποκλειστικά τα κόστη, τα οποία είναι άμεσα συνδεδεμένα με την παραγωγή χρειάζονται για τον καθορισμό του κόστους παραγωγής. Κατ' αυτόν τον τρόπο το κόστος παραγωγής συμπεριλαμβάνει μόνο μεταβλητά κόστη. Η άμεση κοστολόγηση μεταχειρίζεται τα σταθερά έξοδα ως κόστος περιόδου. Δηλαδή ως προς την πλήρη κοστολόγηση, ο καθορισμός του κόστους πραγματοποιείται από τα στοιχεία του κόστους. Ο υπολογισμός του κόστους εμφανίζει δύο βασικές διαφορές στις οικονομικές καταστάσεις.

Η πρώτη διαφορά επικεντρώνεται στα έξοδα για τον προσδιορισμό του κόστους με τις δύο τεχνικές. Η άλλη δημιουργείται από την κατηγορία πληροφόρησης που εμφανίζεται από τις οικονομικές καταστάσεις. Με βάση την πρώτη διαφοροποίηση, η άμεση κοστολόγηση διαχειρίζεται τα σταθερά έξοδα ως κόστος περιόδου. Με βάση τη διαφορετική πληροφόρηση, η οποία εμφανίζεται από τις καταστάσεις εισοδήματος αντιλαμβανόμαστε ότι η πλήρης κοστολόγηση επικεντρώνεται κυρίως στα λειτουργικά κόστη. Άρα το κόστος λειτουργίας παραγωγής βγαίνει από τις πωλήσεις για τον καθορισμό του κέρδους.

Τα έξοδα της διοίκησης βγαίνουν από το μεικτό κέρδος. Το κόστος οικονομικής λειτουργίας βγαίνει από το αποτέλεσμα για τον ορισμό του καθαρού κέρδους. Με τη βοήθεια της άμεσης κοστολόγησης η κατάσταση του εισοδήματος περιέχει πιο πολύ τη μεταβολή κόστους, παρά τις λειτουργίες της επιχείρησης. Το μεταβλητό κόστος των μονάδων οι οποίες πωλήθηκαν βγαίνει από τις πωλήσεις. Ακόμα τα μεταβλητά κόστη βγαίνουν από το περιθώριο συμβολής.

Η πληροφόρηση, η οποία δίδεται στους υπαλλήλους της εταιρείας με τις παραπάνω καταστάσεις εισοδήματος δεν είναι η ίδια. Με τη βοήθεια της άμεσης κοστολόγησης οι εργαζόμενοι μπορούν να διαπιστώσουν την επιρροή των μεταβολών στη δραστηριότητα της εταιρείας.

3.6.2.1 Βασικά χαρακτηριστικά της άμεσης κοστολόγησης

Ο επιμερισμός των χαρακτηριστικών του κόστους με βάση τη συμπεριφορά τους είναι η βάση για την άμεση κοστολόγηση και επικεντρώνεται στον προσδιορισμό των στοιχείων του κόστους τόσο σε σταθερά όσο και σε μεταβλητά. Ο χωρισμός των εξόδων σε μεταβλητές και σταθερές πραγματοποιείται στην αρχική διαδικασία καταχώρισής τους. Ο επιμερισμός αυτός παραμένει και στις καταστάσεις που δίνονται στη διοίκηση της εταιρείας. Με βάση τα παραπάνω όλα τα κόστη διαχωρίζονται από την καταχώρισή τους σε σταθερά και σε μεταβλητά. Με βάση τη διάσπαση εξόδων δεν εξαντλείται ο διαχωρισμός. Επίσης ξέρουμε πως υπάρχουν ημιμεταβλητά έξοδα, τα οποία απαρτίζονται από τομέα σταθερό και μεταβλητό.

Το κόστος παραγωγής απαρτίζεται από τα έξοδα των εργατικών και από το μεταβλητό κομμάτι των γενικών εξόδων της επιχείρησης, αλλά δεν υπολογίζεται το

σταθερό τμήμα των εξόδων. Έτσι η δαπάνη των αποθεμάτων στο τέλος της περιόδου δεν περιλαμβάνει σταθερά έξοδα. Αυτή είναι η βασική διαφορά άμεσης και πλήρους κοστολόγησης. Με βάση την πλήρη κοστολόγηση τα σταθερά έξοδα συμπεριλαμβάνονται στο κόστος παραγωγής και τα έξοδα των αποθεμάτων περιλαμβάνουν την αναλογία σταθερών εξόδων.

Ταύτιση αυτών των αποτελεσμάτων έχουμε μόνο υπό συγκεκριμένες πάντα προϋποθέσεις. Ακόμα τα μεταβλητά έξοδα πώλησης δεν μπαίνουν στο κόστος αποθεμάτων. Επιπλέον, τα σταθερά έξοδα χαρακτηρίζονται ως κόστος περιόδου και επιβαρύνουν το τελικό αποτέλεσμα. Έτσι τα σταθερά έξοδα με τα άλλα κόστη βγαίνουν από το περιθώριο συμβολής. Επομένως η ακολουθούμενη διαδικασία επιμερισμού των δαπανών είναι η ακόλουθη :

- Πρώτη: Σύμφωνα με την εξέλιξή τους με βάση τους ρυθμούς απασχόλησης.
- Δεύτερη: Κατά κέντρο κόστους δηλαδή σε μεταβλητά κόστη της παραγωγής, της διοίκησης και σε σταθερά των αντίστοιχων λειτουργιών.
- Τρίτη: Στην ανάλυση του κόστους κατά είδος.

3.6.2.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της άμεσης κοστολόγησης

Τα πλεονεκτήματα της άμεσης κοστολόγησης είναι:

- Συμβάλλει στον ορισμό του κόστους παραγωγής σχετικά με τα στοιχεία που καθορίζουν το μεταβλητό κόστος.
- Συντελεί στον έλεγχο του κόστους, καθώς εξαφανίζει το θέμα των μεταβολών λόγω των αυξομειώσεων της παραγωγής.
- Οδηγεί στη λήψη σημαντικών αποφάσεων, επειδή συμπεριλαμβάνει το μεταβλητό κόστος παραγωγής.
- Οδηγεί στον γρήγορο καθορισμό του κέρδους για κάθε προϊόν.
- Η άμεση κοστολόγηση μπορεί να προσαρμοστεί στο πλήρες κόστος.

Τα μειονεκτήματα είναι τα παρακάτω:

- Δεν ταυτίζεται με τους θεσμούς των διεθνών προτύπων, καθώς το μεταβλητό κόστος δεν είναι μέθοδος αποτίμησης της απογραφής των διαφόρων αποθεμάτων.
- Δεν περιλαμβάνει το πραγματικό κόστος της παραγωγής.
- Ελαττώνει το κόστος απογραφής, κάτι που συντελεί σε αλλοίωση του ενεργητικού.
- Μετατοπίζει τμήμα των αποτελεσμάτων σε άλλη χρήση.

3.6.2.3 Η άμεση κοστολόγηση έναντι της πλήρους κοστολόγησης

Η βασική διαφορά μεταξύ άμεσης και πλήρους κοστολόγησης αποτελεί η διαχείριση των σταθερών δαπανών. Στην άμεση κοστολόγηση, τα έξοδα παραγωγής διαμορφώνονται από τις μεταβλητές δαπάνες παραγωγής της εταιρείας, και πιο συγκεκριμένα από την άμεση εργασία παραγωγής και από μεταβλητά έξοδα. Από την άλλη μεριά στο σύστημα πλήρους κοστολόγησης το κόστος διαμορφώνεται από το άθροισμα σταθερών και μεταβλητών εξόδων.

Επίσης, μια ανομοιογένεια μεταξύ των δυο αυτών συστημάτων είναι η διατύπωση του κόστους αποθεμάτων απογραφής, στο οποίο κατά την άμεση κοστολόγηση περιλαμβάνεται αποκλειστικά το μεταβλητό κόστος, αλλά στην πλήρη κοστολόγηση βρίσκεται το σταθερό και το μεταβλητό κόστος. Επιπλέον, τα αποτελέσματα χρήσεως επηρεάζονται από το συνολικό σταθερό κόστος στο σύστημα άμεσης κοστολόγησης, σε αντίθεση με τη διαδικασία της πλήρους κοστολόγησης, στην οποία μόνο τα σταθερά έξοδα επιβαρύνουν τα αποτελέσματα χρήσεως.

3.6.2.4 Έρευνες σχετικά με την εφαρμογή της οριακής ή μεταβλητής ή άμεσης Κοστολόγησης

Η επιλογή του είδους κοστολόγησης εξαρτάται από:

- Τον οικονομικό τομέα όπου ανήκει η εταιρεία
- Τη διάταξη των εξόδων
- Τις διάφορες παραμέτρους, οι οποίες συντελούν στη διαμόρφωση διαφορετικού κόστους στην πλήρη και μεταβλητή κοστολόγηση
- Την ανάγκη εφαρμογής κοστολογικών δεδομένων από διάφορους χρήστες μιας οικονομικής μονάδας.
- Το οριακό κόστος χρειάζεται συνήθως για τον σχεδιασμό των επιχειρήσεων, ενώ η κοστολόγηση ανά δραστηριότητα σχετίζεται κυρίως με τον μακροχρόνιο σχεδιασμό. Η οριακή κοστολόγηση μπορεί να οδηγήσει στη λύση βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων ζητημάτων μιας εταιρείας.

3.6.3 Πλήρες κόστος

3.6.3.1 Έννοια του πλήρους κόστους

Βασικό γνώρισμα του πλήρους κόστους είναι ότι περιλαμβάνει τους παράγοντες του κόστους, οι οποίοι είναι αναγκαίοι για την παραγωγή μιας μονάδας προϊόντος. Η κοστολόγηση που ορίζει το πλήρες κόστος λέγεται πλήρης κοστολόγηση. Η επαύξηση των προϊόντων ή υπηρεσιών από τα σταθερά έξοδα είναι εκεί όπου δεν ταυτίζονται το πλήρες και το οριακό κόστος. Για την εξέταση του πλήρους κόστους και της πλήρους κοστολόγησης είναι αναγκαίο να ελεγχθεί η συγκέντρωση κόστους σε σχέση με τα διάφορα κέντρα κόστους.

Η έννοια του πλήρους κόστους έχει ενδιαφέρον αφού πολλά από τα έξοδα αφορούν ολόκληρη την εταιρεία, όπως τα έξοδα φωτισμού. Είναι απαραίτητη η συγκέντρωση των εξόδων ανά τμήμα μιας εταιρείας. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στα έξοδα επειδή η συγκέντρωση κόστους για την άμεση εργασία ανά κέντρο κόστους καθίσταται πιο εύκολη. Κατά τη διαδικασία υπολογισμού των εξόδων ανά κέντρο κόστους καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως τα έξοδα είναι δύο κατηγοριών: αυτά που είναι δυνατόν να αποδοθούν σε ένα κέντρο κόστους και εκείνα, τα οποία δεν γίνεται να αποδοθούν άμεσα σε κάποιο κέντρο κόστους, αλλά έμμεσα.

Η συγκέντρωση των εξόδων είναι θεμελιώδους σημασίας, επειδή βοηθά τον προγραμματισμό της παραγωγής μιας επιχείρησης και είναι ο θεμέλιος λίθος για τον καθορισμό του κόστους των προϊόντων.

3.6.3.2 Συγκέντρωση και επιμερισμός των Γ.Β.Ε. στα κέντρα κόστους

Τα γενικά έξοδα δεν μπορεί να ταυτιστούν άμεσα με τα κέντρα κόστους. Είναι καλύτερο να ταυτιστούν με επί μέρους τμήματα της επιχείρησης. Ο συσχετισμός αυτός είναι δυνατόν να ναι άμεσος είτε έμμεσος. Άμεσος είναι σε περίπτωση που τα γενικά έξοδα έχουν να κάνουν με την ύπαρξη ορισμένου τμήματος. Εφόσον το τμήμα αυτό δεν υπήρχε τότε και τα έξοδα αυτά δεν θα υπήρχαν. Έμμεσος είναι εφόσον τα έξοδα εμφανίζονται ανεξάρτητα από την ύπαρξη κάποιου τομέα.

Τα συγκεκριμένα έξοδα θα προέκυπταν αν ακόμα το τμήμα δεν υπήρχε. Τα τμήματα που επιμερίζεται η παραγωγή λέγονται κέντρα κόστους και χωρίζονται σε βοηθητικά και κύρια κέντρα. Τα βοηθητικά δεν παράγουν προϊόντα, αλλά συμμετέχουν στην παραγωγή παρέχοντας σημαντικές υπηρεσίες. Τα γενικά έξοδα είναι γνωστά για κάποια ορισμένη περίοδο.

Η συγκέντρωση των εξόδων αποτελεί την ανάλυση του ολικού αυτού ποσού. Με βάση τα όσα αναφέραμε, η συγκέντρωση γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο: Το κάθε κέντρο κόστους επιβαρύνεται με έξοδα, τα οποία σχετίζονται με την ύπαρξη του και με τμήμα των εξόδων που προκύπτουν ανεξάρτητα από την ύπαρξη του. Προκειμένου να υπολογίσουμε το ύψος της επιβάρυνσης οφείλει να πραγματοποιηθεί επιμερισμός των εξόδων.

Με τις μεθόδους αυτές πραγματοποιείται η συγκέντρωση των εξόδων, τα οποία επιβαρύνουν ένα κέντρο κόστους. Το άθροισμα αυτό βοηθά στον έλεγχο των εξόδων του κέντρου κόστους. Καθώς τα βοηθητικά κέντρα κόστους δεν κατασκευάζουν προϊόντα, τα έξοδά τους οφείλονται να επανεπιμερισθούν. Για τον επανεπιμερισμό των εξόδων των βοηθητικών κέντρων κόστους χρησιμοποιούνται ακόμα κατάλληλες βάσεις επανεπιμερισμού. Το άθροισμα των εξόδων θα απορροφηθεί από τα παραγόμενα προϊόντα.

3.6.3.3 Απορρόφηση του κόστους των κυρίων κέντρων κόστους από τα παραγόμενα προϊόντα

Ο λόγος επανεπιμερισμού των εξόδων των βοηθητικών κέντρων κόστους σε κύρια κέντρα οφείλεται στο ότι τα προϊόντα κατασκευάζονται από αυτά έτσι ώστε το κόστος των βοηθητικών κέντρων να απορροφηθεί από τα διάφορα προϊόντα. Η

απορρόφηση αυτή συντελείται με τη χρήση του συντελεστή απορρόφησης. Οι βάσεις απορρόφησης είναι οι παρακάτω:

- Φυσικές μονάδες παραγωγής: η συγκεκριμένη βάση είναι δυνατόν να χρειαστεί όταν τα παραγόμενα προϊόντα είναι ομοειδή.

- Ώρες άμεσης εργασίας: η συγκεκριμένη παραγωγική διαδικασία χρειάζεται αρκετό χρόνο.

- Ώρες λειτουργίας μηχανημάτων: σε περίπτωση που η παραγωγική διαδικασία είναι αυτοματοποιημένη, χρησιμοποιούνται οι ώρες λειτουργίας διαφόρων μηχανημάτων.

3.6.3.4 Βασικά χαρακτηριστικά της πλήρους κοστολόγησης

Τα κύρια στοιχεία της πλήρους κοστολόγησης είναι:

Επιμερισμός των εξόδων με βάση τη λειτουργία ή τα κέντρα κόστους. Ο επιμερισμός προηγείται του χωρισμού των εξόδων σε κόστος κατά είδος. Με βάση το λόγο πραγματοποίησης των εξόδων καταλήγουμε στην ακόλουθη διαπίστωση με βάση το διαχωρισμό των δαπανών κατά είδος.

- Πρώτη κατάταξη: Κατά λειτουργία ή κέντρο κόστους, με την οποία τα έξοδα κατά είδος ομαδοποιούνται κατά λειτουργία διοίκησης κλπ. χωρίς διάσπαση των εξόδων.
- Δεύτερη κατάταξη: Κόστος κατά είδος, με την οποία στον κύκλο της εταιρείας δημιουργούνται κόστη.

Το κόστος παραγωγής ενέχει το λειτουργικό κόστος. Είναι άξιο αναφοράς ότι μια μεγάλη διαφορά ανάμεσα στις δυο μεθόδους έχει να κάνει με το διαφορετικό τρόπο διαχείρισης των σταθερών εξόδων της εταιρείας. Επίσης το κόστος παραγωγής με την άμεση κοστολόγηση είναι λιγότερο από το κόστος, το οποίο έχει να κάνει με την πλήρη κοστολόγηση. Ότι στο κόστος παραγωγής δεν υπολογίζονται τα σταθερά έξοδα σημαίνει ότι εάν τμήμα της παραγωγής έχει διατεθεί σε μια περίοδο και το άλλο παραμένει σαν απόθεμα, τότε το κόστος αποθέματος δεν συμπεριλαμβάνει κάθε τμήμα σταθερών εξόδων. Το αντίθετο συμβαίνει με το κόστος αν προσδιορίζεται με τη μέθοδο πλήρους κοστολόγησης.

Το κόστος ενέχει μέρος του συνόλου των σταθερών εξόδων. Επομένως το κόστος αποθέματος με τη βοήθεια της άμεσης κοστολόγησης θα είναι λιγότερο συγκρινόμενο με το κόστος πλήρους κοστολόγησης, καθώς δεν βρίσκεται στη σύνθεσή του ένα ακόμα στοιχείο κόστους. Η ανάλυση αυτή δηλώνει πως το οικονομικό αποτέλεσμα μιας περιόδου διαφέρει με τις παραπάνω μεθόδους κοστολόγησης. Η μεταβολή του αποτελέσματος έχει να κάνει με το ότι με την πλήρη κοστολόγηση, τα έσοδα ταυτίζονται με το τμήμα σταθερών εξόδων που βρίσκεται μέσα στο κόστος προϊόντων που διατέθηκαν, ενώ σε σχέση με την άμεση κοστολόγηση, τα έσοδα έχουν να κάνουν με το σύνολο σταθερών εξόδων.

Επομένως, στην άμεση κοστολόγηση, το άθροισμα των σταθερών εξόδων επηρεάζουν τα αποτελέσματα ανεξάρτητα εάν εμφανίζεται διαφοροποίηση ανάμεσα σε παραγωγή και διάθεση της εταιρείας. Από την άλλη, στην πλήρη κοστολόγηση το

ποσό των σταθερών εξόδων που επηρεάζει μια λογιστική περίοδος, είναι δυνατόν να είναι λιγότερο ή μεγαλύτερο από το ποσό των σταθερών εξόδων χρήσης. Εάν είναι πιο μεγάλο ή μικρό έχει να κάνει με τη σχέση της αρχικής ποσότητας των προϊόντων και της τελικής ποσότητας που πουλήθηκαν.

Σε περίπτωση που η ποσότητα είναι πιο μεγάλη από αυτήν που πουλήθηκε το προϊόν, σύμφωνα με την πρώτη υπόθεση ένα κομμάτι της παραγωγής έμεινε ως απόθεμα στο τέλος της περιόδου και άρα το συγκεκριμένο απόθεμα θα είναι πιο μεγάλο από κάποιο άλλο απόθεμα που υπήρχε στην αρχή. Ως προς την άμεση κοστολόγηση, το συγκεκριμένο απόθεμα δεν επιβαρύνεται με κάποιο ποσοστό σταθερών εξόδων. Το αντίθετο προκύπτει στην περίπτωση της πλήρους κοστολόγησης, γιατί μόνο ένα ποσοστό σταθερών εξόδων επηρεάζει το κόστος των προϊόντων και μετατρέπεται σε έξοδο μέσα στη χρήση, ενώ από την άλλη μεριά το άλλο ποσοστό σταθερών εξόδων μπαίνει μέσα στο κόστος του αποθέματος.

Μέσω της εξέτασης της πρώτης υπόθεσης συμπεραίνουμε πως ενώ στην άμεση κοστολόγηση η περίοδος διαχείρισης παίρνει όλο το ποσό σταθερών εξόδων, στην πλήρη κοστολόγηση η χρήση επηρεάζεται από ένα μόνο ποσοστό σταθερών εξόδων, με αποτέλεσμα το λογιστικό αποτέλεσμα να καθίσταται πιο μεγάλο στην πλήρη σε σχέση με την άμεση κοστολόγηση.

Με βάση τη δεύτερη υπόθεση, η διαθέσιμη ποσότητα είναι πιο μικρή σε σύγκριση με εκείνη, η οποία πουλήθηκε. Οι πωλήσεις τροφοδοτήθηκαν από όλη την παραγωγή της συγκεκριμένης περιόδου και ακόμα από ένα κομμάτι του αποθέματος, το οποίο υπήρχε στο ξεκίνημα της περιόδου. Με βάση τον ορισμό της άμεσης κοστολόγησης, το αρχικό απόθεμα, το οποίο τροφοδότησε τις πωλήσεις της συγκεκριμένης περιόδου δεν ενέχει κάποιο ποσό σταθερών εξόδων της αρχικής περιόδου, κάτι που είχε ως αποτέλεσμα οι πωλήσεις να επηρεαστούν από το άθροισμα των εξόδων. Από την άλλη μεριά, με βάση τη θεωρία της πλήρους κοστολόγησης το κόστος των αγαθών θα εμπεριέχει τα σταθερά έξοδα δύο διαφορετικών περιόδων και άρα το κόστος των αγαθών περιέχει: Το άθροισμα των σταθερών εξόδων της περιόδου και ένα μέρος των σταθερών εξόδων της πρώην περιόδου.

Σύμφωνα με την ανάλυση της δεύτερης εικασίας βλέπουμε πως στην πλήρη κοστολόγηση τα σταθερά έξοδα, τα οποία βγαίνουν από τα έσοδα χρήσης είναι πιο μεγάλα από το άθροισμα των σταθερών εξόδων, επειδή στο κόστος των αγαθών εμπεριέχει κομμάτι σταθερών εξόδων της πρώην χρήσης. Επομένως, αφού το τμήμα των σταθερών εξόδων, το οποίο αυξάνει τη χρήση μέσω της πλήρους κοστολόγησης είναι πιο μεγάλο από το τμήμα των σταθερών εξόδων, καταλαβαίνουμε πως το λογιστικό αποτέλεσμα είναι πιο μικρό στην πλήρη κοστολόγηση.

3.6.3.5 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα πλήρους κοστολόγησης

Κύριο στοιχείο της πλήρους κοστολόγησης αποτελεί η ανάμειξη στο κόστος των προϊόντων των σταθερών και μεταβλητών εξόδων της παραγωγικής διαδικασίας. Ακόμα, η πλήρης κοστολόγηση εναρμονίζεται με την ροή κόστους μιας εταιρείας και εμπεριέχει τα βήματα λογισμός, μερισμός καταλογισμός. Επίσης το πλήρες κόστος είναι δυνατόν να εφαρμοστεί με στόχο τη λήψη σημαντικών αποφάσεων, πχ. για τον υπολογισμό τιμών πώλησης των αγαθών.

Επιπλέον, το πλήρες κόστος είναι καθοριστικό στις εταιρείες για τον καθορισμό των βραχυχρόνιων αποτελεσμάτων. Ένα μειονέκτημα της πλήρους κοστολόγησης αποτελεί πως το κόστος παραγωγής μεταβάλλεται από τις μεταβολές του όγκου παραγωγής, κάτι το οποίο έχει επίδραση στα διάφορα αποτελέσματα. Η πλήρης κοστολόγηση δεν συνίσταται στον υπολογισμό της αποδοτικότητας για την λήψη αποφάσεων σχετικά με μια έκτακτη παραγγελία.

3.6.3.6 Πλήρης κοστολόγηση έναντι οριακής κοστολόγησης

Η πλήρης κοστολόγηση αποτελεί εκείνο το κοστολογικό σύστημα, το οποίο ασχολείται με την ανάμειξη στο κόστος των αγαθών των σταθερών εξόδων της παραγωγής, δίνοντας έμφαση στο σταθερό κομμάτι γενικών εξόδων. Το κόστος ενός αγαθού στην πλήρη κοστολόγηση υπολογίζεται από την άμεση εργασία και τα υλικά. Η οριακή κοστολόγηση έχει να κάνει με τον υπολογισμό του κόστους παραγωγής επιπρόσθετων παραγωγικών μονάδων.

Η ουσιαστική διαφορά πλήρους και οριακής κοστολόγησης αποτελεί η συμμετοχή στο κόστος παραγωγής αγαθών των διαφόρων σταθερών εξόδων για την παραγωγή. Στην οριακή κοστολόγηση ισχύει πως το σταθερό κόστος είναι έξοδο και καταχωρείται μέσα στα μικτά αποτελέσματα. Στην πλήρη κοστολόγηση ισχύει ότι το σταθερό κόστος εμπεριέχεται μέσα στο κόστος των αγαθών. Αυτό μεταβάλλεται σε έξοδο κατά τη διάρκεια της διάθεσης των προϊόντων. Σε περίπτωση που τα αγαθά μένουν απούλητα, ένα τμήμα του σταθερού κόστους μένει μέσα στα αποθέματα απογραφής.

Η έννοια επιλογής ανάμεσα στην πλήρη και μεταβλητή κοστολόγηση έχει να κάνει με τη δυνατότητα να οδηγήσει σε έναν άλλο τρόπο προσδιορισμού του κόστους κερδών των διαφόρων οικονομικών μονάδων. Οι οπαδοί της πλήρους κοστολόγησης υποστηρίζουν ότι το συγκεκριμένο σύστημα προσφέρει λύσεις στα παρακάτω ζητήματα:

- ✚ Η πλήρης κοστολόγηση βοηθά στην ενίσχυση της κερδοφορίας των εταιρειών που την προτιμούν. Η παραπάνω άποψη αποτελεί λόγο σκεπτικισμού για διαφόρους επιχειρηματίες, οι οποίοι έχουν την άποψη πως η πλήρης κοστολόγηση συντελεί στην ενίσχυση του αριθμού των μετοχών των εταιρειών αυτών.
- ✚ Το προϊόν αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο με την αντιστοίχιση κόστους – εσόδου. Το σταθερό και μεταβλητό κόστος παίζουν ρόλο στην παραγωγική λειτουργία.
- ✚ Το κόστος παραγωγής δίνει αξία στην εταιρεία, καθώς μετέχει στην εμφάνιση stock asset.
- ✚ Η πλήρης κοστολόγηση υποστηρίζει την πολιτική μιας οικονομικής μονάδας.

Οι οπαδοί της πλήρους κοστολόγησης υποστηρίζουν την παραγωγή σαν δραστηριότητα, η οποία επηρεάζει την κερδοφορία. Η πλήρης κοστολόγηση είναι ενδεδειγμένη για τον υπολογισμό φόρου. Οι οπαδοί της οριακής κοστολόγησης υποστηρίζουν ότι το συγκεκριμένο σύστημα παρέχει λύσεις στα ακόλουθα ζητήματα:

- Η αντιστοίχιση του κόστους και του κέρδους πρέπει να προσδιοριστεί στο μεταβλητό κόστος.

- Τα κέρδη μιας μετοχής εταιρείας, η οποία χρησιμοποιεί την οριακή κοστολόγηση, δείχνουν το κόστος που θα μειωθεί από την παρούσα κατοχή τους.

- Το σταθερό κόστος είναι στην ουσία το κόστος περιόδου και πρέπει να υπολογίζεται στα αποτελέσματα χρήσης.

Η οριακή κοστολόγηση είναι μια μέθοδος προσδιορισμού των εξόδων, αφού προσδιορίζει τη σχέση ανάμεσα σε κόστος και αποτέλεσμα.

3.6.4 Πρότυπο κόστος

3.6.4.1 Έννοια του πρότυπου κόστους

Το πρότυπο κόστος βασίζεται πάνω σε διάφορα δεδομένα όχι μόνο με βάση τα γενικά έξοδα, αλλά και με άλλες μεταβλητές του κόστους. Κάτι τέτοιο δείχνει πως πριν αρχίσει η παραγωγή ενός αγαθού έχει καθοριστεί το κόστος παραγωγής. Το κόστος αυτό, το οποίο βασίζεται πάνω σε εκτιμήσεις λέγεται και προϋπολογιστικό κόστος. Καθώς οι συγκεκριμένες εκτιμήσεις καθίστανται πιο ακριβείς, το προϋπολογιστικό κόστος κλίνει προς το πρότυπο. Σε περίπτωση που ξεκινήσει η παραγωγή ενός αγαθού είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν εκτιμήσεις με βάση το κόστος παραγωγής και να προσδιοριστεί το προϋπολογιστικό κόστος.

Οι διάφορες εκτιμήσεις έχουν το μειονέκτημα πως σχετίζονται με κάτι ακόμη ανύπαρκτο. Καθορίζουν λοιπόν το κόστος, το οποίο θα έχει το συγκεκριμένο αγαθό. Οι υποδείξεις θα σχετίζονται με π.χ. την κατανάλωση μιας πρώτης ύλης για την παραγωγή ενός προϊόντος. Η παρατήρηση είναι πως το πρότυπο κόστος αποτελεί ένα σωστά καθορισμένο προϋπολογιστικό κόστος. Εφόσον το πρότυπο κόστος μαρτυρά το κατά πόσο πρέπει να αντιστοιχεί στο κόστος παραγωγής, βοηθά στον τομέα διοίκησης των επιχειρήσεων.

Η παρατήρηση διαφορών ανάμεσα στο απολογιστικό και στο πρότυπο κόστος είναι το αρχικό σημείο της έρευνας που πρέπει να οδηγήσει στον καθορισμό των λόγων των διακυμάνσεων. Έτσι λοιπόν η τεχνική πρότυπου κόστους είναι η βασικότερη συμβολή της λογιστικής πάνω στην διοίκηση των εταιρειών. Ο προσδιορισμός του πρότυπου κόστους γίνεται για να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία των προγραμμάτων των εταιρειών. Η κοστολόγηση, η οποία βασίζεται πάνω στο πρότυπο κόστος καλείται πρότυπη κοστολόγηση.

3.6.4.2 Καθορισμός του πρότυπου κόστους

Ο προσδιορισμός του πρότυπου κόστους έχει να κάνει με τον προσδιορισμό προτύπων σχετικά με τις πρώτες ύλες. Ο ορισμός προτύπων ποσοτήτων είναι αρμοδιότητα των μηχανικών μιας επιχείρησης. Οι μηχανικοί της εταιρείας θα βασιστούν στις προδιαγραφές του συγκεκριμένου αγαθού. Ο προσδιορισμός των τιμών των διαφόρων πρώτων υλών είναι αρμοδιότητα του τομέα προμηθειών της εταιρείας. Ο συγκεκριμένος τομέας ξέρει τις τιμές και τις συνθήκες στις διεθνείς αγορές.

Το πρότυπο κόστος αποτελεί το γινόμενο της πρότυπης ποσότητας επί την πρότυπη

τιμή μιας πρώτης ύλης. Εάν υπάρχουν περισσότερες πρώτες ύλες το πρότυπο κόστος καθορίζεται για κάθε μια χώρα. Τα πρότυπα που σχετίζονται με την άμεση εργασία έχουν να κάνουν με:

- Την απόδοση των υπαλλήλων

- Το ωρομίσθιο των υπαλλήλων

Ο προσδιορισμός της πρότυπης απόδοσης αφορά στον καθορισμό του χρόνου που οφείλει να δαπανηθεί για την παραγωγή ενός προϊόντος. Για τον συγκεκριμένο προσδιορισμό είναι αναγκαία η διασταύρωση των εργασιών από τους υπαλλήλους για την παραγωγή ενός προϊόντος. Ο προσδιορισμός της πρότυπης απόδοσης έχει να κάνει με αναφορές του τρόπου της εργασίας. Η ανάλυση της εργασίας αποσκοπεί στο να δείξει ποιος υπάλληλος είναι ο πιο αποδοτικός. Οι πολλές χρονομετρήσεις στοχεύουν στον καθορισμό του μέσου χρόνου πραγματοποίησης της εκάστοτε εργασίας.

Αξίζει να τονιστεί πως όταν μεταβάλλεται ο τρόπος πραγματοποίησης κάποιας εργασίας οφείλει να ορίζεται νέος χρόνος. Υπεύθυνοι προσδιορισμού της πρότυπης απόδοσης των υπαλλήλων είναι οι τεχνικοί της επιχείρησης. Ο προσδιορισμός του πρότυπου ημερομίσθιου είναι αρμοδιότητα του προσωπικού. Το πρότυπο κόστος για την άμεση εργασία αποτελεί το γινόμενο πρότυπης απόδοσης επί το ωρομίσθιο.

Για τον καθορισμό των προτύπων εξόδων οφείλουμε να δεχτούμε πως είναι δύο ειδών: τα μεταβλητά έξοδα και τα σταθερά έξοδα. Κάθε είδος γενικού εξόδου περιγράφεται αναλυτικά προκειμένου να ορισθεί το ποσό που πρέπει να ανέλθει σχετικά με το αν είναι μεταβλητό ή σταθερό. Ένα πρότυπο έξοδο είναι σίγουρα προϋπολογιστικό. Προκειμένου να πραγματοποιηθεί ο προϋπολογισμός ενός γενικού εξόδου κάνουνε δύο προσεγγίσεις.

Σχετικά με την πρώτη, ο προϋπολογισμός μπορεί να αποτελεί χρονική διεύρυνση των παλιών δεδομένων στο μέλλον. Σχετικά με την άλλη, ο προϋπολογισμός μπορεί να συνταχτεί κατόπιν ενδελεχούς εξέτασης των συνθηκών κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Αν για παράδειγμα προσδιορισθεί το γενικό έξοδο για τα έξοδα συντήρησης μηχανημάτων, στην πρώτη περίπτωση θα εξεταστούν τα έξοδα της τρέχουσας περιόδου. Ο υπολογισμός αυτός θα είναι προϋπολογιστικός.

Στη δεύτερη περίπτωση το ποσό εξόδων της τρέχουσας περιόδου δεν θα παίζει σημαντικό ρόλο, καθώς δεν είναι σίγουρο πως τα δεδομένα της περιόδου θα επαναληφθούν και την άλλη περίοδο. Είναι σαφές ότι η εκτίμηση κατά την δεύτερη προσέγγιση θα είναι προϋπολογιστική και πρότυπη, γιατί θα βασίζεται σε μια πιο λεπτομερειακή ανάλυση.

3.6.4.3 Ποιος χρησιμοποιεί το πρότυπο κόστους

Οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών διαχειρίζονται τα πρότυπα ως πρότυπα κόστους ή ως πρότυπα ποσότητας. Για παράδειγμα, οι διάφορες επιχειρήσεις fast-food διατηρούν συγκεκριμένα πρότυπα για το κρέας που θέλει ένα σάντουιτς. Ακόμα τα νοσοκομεία διατηρούν πρότυπα κόστους για την τροφή κάθε μέρα, όπως πρότυπα χρόνου για κάποιες συγκεκριμένες εργασίες ρουτίνας. Ο πιο συνηθισμένος

καθορισμός πρότυπου κόστους περιέχεται στις μεταποιητικές επιχειρήσεις, στις οποίες τα πρότυπα έχουν να κάνουν με τα υλικά.

3.6.4.4 Τα ιδανικά και εφαρμοσμένα πρότυπα

Είναι βασικό τα πρότυπα να είναι προσιτά πάντα. Από την άλλη μεριά, τα πρότυπα τείνουν να τίθενται σε μια από τις παρακάτω κατηγορίες, ιδανικά ή εφαρμοσμένα. Τα ιδανικά είναι αυτά, τα οποία είναι προσιτά σε κάποιες περιπτώσεις. Δεν επιδέχονται παύση εργασίας και χρήζουν προσπάθειας σε βαθμό στον οποίο οι καλοί εργαζόμενοι μπορούν να ανταπεξέλθουν. Ορισμένοι θεωρούν πως τέτοια πρότυπα αναπτύσσουν κίνητρα. Ακόμη και στην περίπτωση που κάποιος εργαζόμενος ξέρει πως ποτέ δεν θα φτάσει τα πρότυπα, γνωρίζει την αποτελεσματικότητά τους..

Μερικές επιχειρήσεις που προωθούσαν ιδανικά πρότυπα αποθάρρυναν τους υπαλλήλους τους. Τα ιδανικά πρότυπα στην ουσία δεν έχουν τεράστια σημασία για την επιχείρηση. Αυτό συμβαίνει επειδή περιλαμβάνουν δείγματα ανεπάρκειας και όχι τις ουσιαστικές ελλείψεις, τις οποίες η διοίκηση της εταιρείας θα ήθελε να περιορίσει. Τα εφαρμοσμένα πρότυπα είναι αυτά τα πρότυπα, τα οποία είναι σφικτά, αλλά από την άλλη και εφικτά. Περιλαμβάνουν περιόδους ανάπαυσης των υπαλλήλων και μπορεί να τα φέρει σε πέρας με λογική προσπάθεια ένας εργαζόμενος. Αποκλίσεις είναι γενικά χρήσιμες, αφού αποτελούν μεταβολές που προειδοποιούν την εταιρεία να επικεντρώσει την προσοχή της.

Ακόμα τα εφαρμοσμένα πρότυπα είναι πολύ χρήσιμα όταν χρησιμοποιούνται, πχ. για την επισήμανση αλόγιστων μεταβολών στα κόστη, για την πρόβλεψη της ρευστότητας των αγαθών και των υπηρεσιών. Από την άλλη μεριά, τα ιδανικά πρότυπα δεν γίνεται να χρησιμοποιηθούν στην πρόβλεψη. Απαγορεύουν ελλείψεις και οδηγούν σε μη ορθό προγραμματισμό των στοιχείων της εταιρείας.

3.6.4.5 Προϋποθέσεις κατάρτισης πρότυπου κόστους παραγωγής

Το βασικό χαρακτηριστικό του πρότυπου κόστους αποτελεί η ένδειξη του ύψους, στο οποίο πρέπει να φτάσει το αληθινό κόστος. Οι παράμετροι για τον καθορισμό του πρότυπου κόστους οφείλουν να είναι καθορισμένες. Αυτές προκύπτουν από απαντήσεις σε ορισμένες ερωτήσεις: Τί παράγουμε, Ποιές ποσοτικές αναλώσεις απαιτούνται στην παραγωγική διαδικασία. Απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα δίνει ο σωστός προγραμματισμός.

Το πρόγραμμα της παραγωγής έχει να κάνει με την πληρότητα των πωλήσεων της εταιρείας και με τα στοιχεία σχετικά με τις δαπάνες της παραγωγής. Το πρόγραμμα παραγωγής περιέχει τον προσδιορισμό της παραγωγής και το πρόγραμμα χρήσης των εγκαταστάσεων. Τα πρότυπα κόστη, τα οποία περιέχονται μέσα στο κόστος ενός προϊόντος είναι οι πρώτες ύλες, η εργασία που απαιτείται και τα γενικά έξοδα. Η επιβάρυνση με έξοδα γίνεται ώστε το ολικό κόστος να εμφανίζεται ως άθροισμα των επί μέρους εργασιών. Για τη δημιουργία ενός πρότυπου κοστολογίου πρέπει να ξέρουμε τα ποσοτικά πρότυπα και το ωρομίσθιο.

3.6.4.6 Καθορισμός των φυσικών προτύπων

Η κατάρτιση του πρότυπου κόστους βασίζεται στον ποσοτικό καθορισμό των δεδομένων που μετέχουν στην παραγωγή. Επομένως προϋποθέτει τον ορισμό των αναγκαίων πρώτων υλών, τον προσδιορισμό της άμεσης εργασίας και τον καθορισμό της λειτουργίας των εγκαταστάσεων για τη επίτευξη της παραγωγικής διαδικασίας. Ο προσδιορισμός των πρώτων υλών και της άμεσης εργασίας έχει να κάνει στην ουσία με δύο παραμέτρους. Με τις πρότυπες αποδόσεις και με τις πραγματοποιηθείσες αποδόσεις. Στην πραγματικότητα τα πρότυπα απόδοσης προσδιορίζονται περίπου στο μέσο.

3.4.6.7 Είδη προτύπων

Τα πρότυπα χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες. Στο βασικό πρότυπο, στο ιδανικό και στο τρέχον πρότυπο κόστος.

Τα βασικά πρότυπα παραμένουν σταθερά και δεν αλλάζουν. Η λογική είναι πως την επιχείρηση την νοιάζει να ελέγξει την αποτελεσματικότητα της εκμετάλλευσης. Με βάση το βασικό πρότυπο κόστος, σαν πρότυπο θεωρείται είτε το κόστος κάποιου έτους βάσης, το οποίο παραμένει σταθερό ή ένα μείγμα βασικών προτύπων και οι τιμές κάποιου έτους βάσης. Φυσικά ο προσδιορισμός αυτός του κόστους δεν χρησιμοποιείται συχνά αφού έχει ως δεδομένο πως δεν υπάρχουν διακυμάνσεις στην τεχνολογία της παραγωγής.

Τα ιδανικά πρότυπα είναι αυτά, τα οποία έχουν να κάνουν με ιδανικές συνθήκες εκμετάλλευσης. Το ιδανικό πρότυπο εξετάζει ιδανικές συνθήκες για την παραγωγή, ειδικότερα χρήση των εγκαταστάσεων κατά το μέγιστο. Για να γίνουν αντιληπτά οφείλουμε να ξέρουμε τις εσωτερικές συνθήκες και του γενικού περιβάλλοντος μιας εταιρείας, πράγμα το οποίο δεν είναι εύκολο. Έτσι τα ιδανικά πρότυπα δεν έχουν πολλούς οπαδούς για την εφαρμογή τους.

Με τα τρέχοντα πρότυπα περιγράφεται το ποσό που πρέπει να φτάσει το πραγματικό κόστος περιόδου για την οποία παρουσιάστηκε. Τα τρέχοντα πρότυπα γίνεται να επιτευχθούν μέσα σε κανονικές συνθήκες. Με τα τρέχοντα πρότυπα υπολογίζονται οι διαφορές ανάμεσα στα πραγματικά και στα πρότυπα έξοδα.

3.6.4.8 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα πρότυπου κόστους

Πλεονεκτήματα

- Η χρήση του πρότυπου κόστους καθιστά εφικτή τη διαδικασία εμφάνισης των αδύνατων σημείων μιας επιχείρησης στη διοίκηση. Εφόσον το πραγματικό κόστος είναι μέσα στα πρότυπα τα οποία έχουν οριστεί, δε χρειάζεται ειδική προσοχή. Αν το κόστος δεν είναι εντός των ορίων που καθορίζονται από τα πρότυπα, η εταιρεία οφείλει να προσέξει στις ενδείξεις.
- Το πρότυπο κόστος επιτρέπει τον προγραμματισμό των αποθεμάτων της επιχείρησης

- Εφόσον τα πρότυπα προσδιορίζονται σε μια βάση, δημιουργούνται οικονομίες κλίμακας και μετράται η αποδοτικότητα των υπαλλήλων που επιβαρύνουν σε μεγάλο βαθμό τα κόστη.
- Η διαδικασία πρότυπης κοστολόγησης είναι πιο εύκολη από την ιστορική κοστολόγηση.
- Το πρότυπο κόστος καθιστά απλή την εμφάνιση συστημάτων κόστους ανά τομέα ευθύνης.

Μειονεκτήματα

- Εμπόδια στον καθορισμό ποιες αποκλίσεις είναι βασικές ή όχι.
- Επικέντρωση της επιχείρησης μόνο σε αποκλίσεις γύρω από ένα συγκεκριμένο επίπεδο, με αποτέλεσμα βασικές πληροφορίες να μην είναι δυνατόν να παρατηρηθούν σε ένα αρχικό στάδιο.
- Στην περίπτωση που η αξιολόγηση της παραγωγής από την εταιρεία ταυτίζεται με την “ αρχή της εξέλιξης ”, οι εργαζόμενοι μπορεί να θέλουν να συγκαλύψουν τις αποκαλύψεις των αδύνατων σημείων της επιχείρησης. Επίσης οι εργαζόμενοι μπορεί να μην ενθαρρύνονται για κάτι θετικό που κατορθώνουν, αλλά να δέχονται παρατηρήσεις για τις φορές αυτές που ξεπερνούν τα πρότυπα κόστη. Αυτό οδηγεί οι εργαζόμενοι να νιώθουν πικρία από την μη αναγνώριση της αποδοτικής εργασίας τους.
- Η εφαρμογή του management με βάση την άποψη “Διοίκηση με εξαιρέσεις” μπορεί ακόμα να επηρεάσει αρνητικά και τους προϊστάμενους καθώς νιώθουν πως δεν έχουν μια πλήρη εικόνα των εργασιών της εταιρείας. Είναι ιδιαίτερα βασικό για το στέλεχος να επικεντρώνει την προσοχή του στα θετικά της δουλειάς και η αποδοτική εργασία πρέπει να επιβραβεύεται.

3.6.4.9 Ανάλυση των αποκλίσεων

Η προσέγγιση για τον υπολογισμό του πρότυπου κόστους με τη βοήθεια του ορισμού προτύπων δεν μειώνει την πιθανότητα ύπαρξης αποκλίσεων ανάμεσα στα πρότυπα και στα αληθινά δεδομένα. Η διαφορά που υπάρχει ανάμεσα σε ένα πρότυπο μεγέθους και σε κάποιο πραγματικού μεγέθους είναι δυνατόν να οφείλεται σε διακυμάνσεις των διαφόρων ποσοτήτων. Παραδείγματος χάριν η απόκλιση ανάμεσα στο πρότυπο κόστος άμεσης εργασίας και στο πραγματικό για την άμεση εργασία οφείλεται ή στο ότι οι αληθινές ώρες άμεσης εργασίας ήταν διαφορετικές από τις πρότυπες της άμεσης ή στο γεγονός πως το πραγματικό ωρομίσθιο ήταν άλλο από το πρότυπο.

Η τεχνική για τον καθορισμό των μεταβολών λέγεται ανάλυση αποκλίσεων. Η διερεύνηση των διακυμάνσεων αποτελεί χρήσιμο εργαλείο επειδή συντελεί στον καθορισμό των λόγων που προκαλούν τις διακυμάνσεις. Οι λόγοι αυτοί οφείλονται σε εξωτερικούς παράγοντες ή σε εσωτερικούς τους οποίους οφείλει να ελέγξει η εταιρεία. Ο προσδιορισμός των λόγων των διακυμάνσεων που έχουν να κάνουν με εσωτερικούς παράγοντες θα επιφέρει αποφάσεις της επιχείρησης για την

αντιμετώπισή τους και αναζήτηση των αρμοδίων για να δικαιολογηθούν οι λόγοι που συνέβαλαν στην εμφάνιση των αποκλίσεων.

Η εταιρεία ελέγχει αν κάθε μέλος της έχει πράξει με βάση τα πρότυπα τα οποία είχαν τεθεί. Γι αυτό τα στελέχη της εταιρείας οφείλουν να μετέχουν στον ορισμό προτύπων. Σε περίπτωση που ένα πρότυπο μέγεθος είναι πιο μεγάλο από ένα πραγματικό η διακύμανση που εμφανίζεται καλείται ευμενής. Αν γίνεται το ανάποδο ονομάζεται δυσμενής. Οι διακυμάνσεις που προσδιορίζονται με βάση τις πρώτες ύλες είναι οι εξής: Η απόκλιση των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών και αυτή της τιμής των αγοραζομένων πρώτων υλών. Η πρώτη είναι ίση με το γινόμενο της διαφοράς ανάμεσα στην αληθινή ποσότητα πρώτων υλών κατά τη διάρκεια της παραγωγής και στην πρότυπη ποσότητα, η οποία έπρεπε να είχε χρησιμοποιηθεί.

Η πρότυπη ποσότητα πρώτων υλών αποτελεί το γινόμενο της ποσότητας η οποία επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή κάποιας μονάδας προϊόντος επί τον αριθμό μονάδων των προϊόντων που κατασκευάστηκαν σε ορισμένο χρόνο. Με τη χρήση της πρότυπης τιμής περιορίζεται η επίδραση των τιμών και επομένως η διακύμανση έχει να κάνει με τις ποσότητες. Οι λόγοι που δημιουργούν τη διακύμανση στην τιμή των πρώτων υλών έχει να κάνει με παράγοντες τους οποίους δεν ελέγχει μια εταιρεία, πχ η άνοδος του γενικού επιπέδου μιας τιμής. Οι διακυμάνσεις που καθορίζονται με βάση την άμεση εργασία είναι η απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας και εκείνη του ωρομίσθιου.

Λόγοι που μπορεί να συντελούν στην απόκλιση απόδοσης άμεσης εργασίας αποτελούν η μεταβολή στον τρόπο εργασίας. Οι λόγοι αυτοί οφείλουν να ελέγχονται από την εταιρεία. Η διακύμανση αμοιβής της άμεσης εργασίας είναι ίση με το γινόμενο της διαφοράς ανάμεσα στο πραγματικό μισθό και στην αμοιβή επί τις πραγματικές ώρες άμεσης εργασίας. Οι λόγοι, οι οποίοι δημιουργούν την μεταβολή ωρομισθίου είναι πιθανό να μην ελέγχονται από μια επιχείρηση.

Από την άλλη μεριά μπορεί κάποιοι λόγοι να ελέγχονται από μια εταιρεία, για παράδειγμα η χρήση υπαλλήλων διαφορετικής εξειδίκευσης. Για τον υπολογισμό του ανά μονάδα προτύπου κόστους των εξόδων είπαμε πως τα γενικά έξοδα διακρίνονται σε μεταβλητά και σε σταθερά. Η αιτία του διαχωρισμού αυτού είναι η διαφοροποίηση του μεταβλητού από το σταθερό ανά μονάδα πρότυπου κόστους. Το πρώτο κόστος διατηρείται σταθερό όταν αλλάζει ο βαθμός απασχόλησης σε μια εταιρεία.

Το σταθερό πρότυπο κόστος αλλάζει αντιστρόφως ανάλογα με το βαθμό απασχόλησης, αν και το σταθερό πρότυπο κόστος δεν μεταβάλλεται με το επίπεδο απασχόλησης. Ο υπολογισμός του πρότυπου κόστους οφείλει να πραγματοποιείται ανεξάρτητα από το επίπεδο απασχόλησης μιας εταιρείας. Κάτι τέτοιο σημαίνει πως ο συντελεστής επιβάρυνσης σταθερών εξόδων οφείλει να προσδιοριστεί ανεξάρτητα από τις αλλαγές στο επίπεδο απασχόλησης. Τέσσερα επίπεδα απασχόλησης είναι δυνατόν να συντελέσουν στον καθορισμό του συντελεστή επιβάρυνσης σταθερών εξόδων. Αυτά είναι:

- Η θεωρητική απασχόληση που είναι η μέγιστη απασχόληση, την οποία γίνεται να έχει μια εταιρεία.
- Η αναμενόμενη απασχόληση, η οποία προέρχεται από την θεωρητική αφού γίνουν

οι αναγκαίες προσαρμογές για καθυστερήσεις.

- Η κανονική απασχόληση, η οποία σχετίζεται με το μέσο επίπεδο απασχόλησης ανά περίοδο.

- Η αναμενόμενη απασχόληση μιας ορισμένης περιόδου, όπου χρησιμοποιείται η απασχόληση σε μια ορισμένη χρονική περίοδο.

Η διαφορά ανάμεσα στο βαθμό κανονικής απασχόλησης και σε αυτόν που στην πραγματικότητα αποδίδει μια εταιρεία συνιστά το λόγο εμφάνισης αποκλίσεων, οι οποίες οφείλονται στον όγκο της ποσότητας ενός αγαθού. Οι διακυμάνσεις που υπολογίζονται με βάση τα γενικά έξοδα είναι:

- Η απόκλιση μιας δαπάνης

- Η απόκλιση σχετικά με την υποαπασχόληση

- Η απόκλιση μεταβλητών γενικών εξόδων

- Η απόκλιση σταθερών γενικών εξόδων

Η αρμοδιότητα για την απόκλιση μιας δαπάνης αναλογεί στον υπεύθυνο της εταιρείας, ο οποίος είναι εξουσιοδοτημένος για να υλοποιεί τις δαπάνες. Η διακύμανση αυτή εμφανίζεται αν σπαταλώνται περισσότερα ή λιγότερα ποσά σε σχέση με τις εκτιμήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί. Ο πρότυπος συντελεστής επιβάρυνσης των γενικών εξόδων αποτελεί το άθροισμα των δύο προτύπων συντελεστών, αυτού για τα μεταβλητά και αυτού σχετικά με τα σταθερά. Το κενό αυτό εμφανίζεται αν το πραγματικό επίπεδο απασχόλησης είναι άλλο από αυτό της κανονικής απασχόλησης

4. Κοστολόγηση βασισμένη στις δραστηριότητες (ABC)

4.1 Εισαγωγή

Ως επί το πλείστον μια μεγάλη ποσότητα επιχειρησιακών δαπανών ξοδεύεται με στόχο την πληροφόρηση της διοίκησης μιας εταιρείας. Η ουσία όμως είναι πόσα στελέχη μπορούν να απαντήσουν στα παρακάτω ερωτήματα.

- Ποιοί πελάτες στην αγορά δημιουργούν κέρδος?
- Ποιά κανάλια πωλήσεων δημιουργούν μεγαλύτερο κέρδος?
- Ποιο τμήμα της εργασίας δεν προσθέτει κάποιο κέρδο?
- Ποιές εργασίες γίνεται να παραμεριστούν χωρίς αρνητικές συνέπειες στη λειτουργία της εταιρείας?

Στα θέματα αυτά απαντά η μέθοδος Activity Based Costing. Η παραπάνω μέθοδος υπολογισμού απόδοσης μιας εταιρείας έχει να κάνει με τις ενέργειες που κάνει η επιχείρηση για να παράγει τις υπηρεσίες της. Η μεθοδολογία ABC διαφέρει από τις άλλες μεθόδους που χρησιμοποιεί η λογιστική επειδή υπολογίζει τα πάγια και άμεσα έξοδα ως μεταβλητά και στην πραγματικότητα χωρίζει τα έξοδα με βάση τον όγκο της παραγγελίας του πελάτη, τον χρόνο παραγωγής κα.

Κατά συνέπεια η μέθοδος ABC παρουσιάζεται στα στελέχη της επιχείρησης ως μια ποσοτική περιγραφή της πραγματικότητας όπου βρίσκεται η εταιρεία και τους παρέχει ένα χρήσιμο εφόδιο για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων. Η μέθοδος ABC είναι η βάση για την άμεση λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και είναι ένας καθοριστικός παράγοντας για μια σωστή πορεία της εταιρείας. Βοηθά στην αποτελεσματικότερη κοστολόγηση και συντελεί στη δημιουργία εναλλακτικών λύσεων για αποδοτικές αποφάσεις.

Είναι ακόμα βασικό πως τα συστήματα ABC διαθέτουν τις πληροφορίες, οι οποίες συντελούν στην σωστή διαχείριση των εταιρικών μεθόδων, αφού στην ουσία μια επιχείρηση μπορεί καλύτερα να ελέγξει τις μεθόδους σε σχέση με τα ίδια της τα έξοδα.

4.1.1 Πλεονεκτήματα του ABC

Παρόλο που είναι σαφές πως ο βασικός ρόλος της μεθοδολογίας ABC είναι να δίνει πληροφορίες σχετικά με το κόστος της παραγωγής, ουσιαστικά αποφέρει πολύ περισσότερα σε κάποια εταιρεία. Η μέθοδος ABC είναι πολύ σημαντική, καθώς βοηθά τη διοίκηση να φέρει σε πέρας βασικές λειτουργίες όπως:

- Να εστιάσει στις υψηλές δαπάνες και να σκεφτεί τρόπους ώστε να μειωθούν
- Να υπολογίσει με περισσότερη ακρίβεια την οικονομική πορεία της επιχείρησης σε σύγκριση με τις γνωστές μεθόδους λογιστικής

- Να αποφασίσει αν μια υπηρεσία χρησιμεύει να έχει λόγο να υφίσταται ή αν οφείλει να αντικατασταθεί με κάποια νέα υπηρεσία

- Να πει εάν είναι σωστή η παροχή υπηρεσιών ή αν είναι καλύτερο να δοθεί σε εξωτερικούς συνεργάτες. Επομένως η μέθοδος ABC καθορίζει τρεις βασικούς παράγοντες, οι οποίοι έχουν να κάνουν με την λήψη καθοριστικών αποφάσεων στην επιχείρηση

- Την κοστολόγηση διαφόρων υπηρεσιών

- Τη διαφοροποίηση των υπηρεσιών μιας επιχείρησης μέσω της προώθησης προϊόντων ή μέσω της παύσης παραγωγής τους

- Την ανάπτυξη καινούριων υπηρεσιών

Η μέθοδος ABC όμως δεν αντικαθιστά τη μεθοδολογία, η οποία μέχρι σήμερα χρησιμοποιείται σε κάποια εταιρεία. Από την άλλη μεριά, χρησιμοποιείται κυρίως σαν δικλείδα ελέγχου πως το αναμενόμενο αποτέλεσμα, το οποίο υπολογίστηκε με τον παραδοσιακό τρόπο ευσταθεί. Είναι αναγκαίο να πούμε πως η παραδοσιακή λογιστική δεν εστιάζει ιδιαίτερα στις αιτίες σχετικά με το κόστος, όμως εστιάζει πιο πολύ στο συγκεντρωτικό αποτέλεσμα. Έτσι λοιπόν η μέθοδος ABC λειτουργεί συμπληρωματικά παρέχοντας στα στελέχη της εταιρείας το επιθυμητό λογιστικό βάθος ανάλυσης, το οποίο θα τους οδηγήσει σε μια σωστή λήψη αποφάσεων.

4.1.2 Αρχές

Η μέθοδος ABC πολλές φορές θεωρείται περίπλοκη επειδή πολλοί πιστεύουν πως εμπεριέχει δύσκολους επιμερισμούς σχετικά με το κόστος. Στην ουσία η μέθοδος αυτή έχει να κάνει με αρκετά απλές παραδοχές. Κάθε δραστηριότητα χρειάζεται επιχειρησιακούς οικονομικούς πόρους. Όσο πιο συχνά λαμβάνει χώρα κάποια δραστηριότητα, άσχετα με το αν χρειάζεται, καταναλώνει πόρους.

Κάθε δραστηριότητα λαμβάνει χώρα επίσης για κάποιο λόγο. Στις άριστα οργανωμένες εταιρείες μία δραστηριότητα ταυτίζεται με τα διάφορα αντικείμενα κόστους όπως είναι οι υπηρεσίες που παρέχει. Πολλές φορές κάποιο μεγάλο ποσοστό των δραστηριοτήτων της εταιρείας δε γίνεται να ταυτιστεί άμεσα με τα αντικείμενα κόστους όμως ταυτίζεται με ένα κέντρο κόστους, με κάποιο τμήμα μιας εταιρείας.

Οι πιο γνωστές μεθοδολογίες κοστολόγησης, για παράδειγμα η απορροφητική και η οριακή, χωρίζουν τα έξοδα με τη βοήθεια βάσεων επιμερισμού, για παράδειγμα με βάση την αξία πωλήσεων. Κατ' αυτόν τον τρόπο δεν υπολογίζεται ο λόγος που δημιούργησε ένα κόστος. Η μέθοδος ABC εμπεριέχει τους λόγους για ένα κόστος διαχωρίζοντας τα έξοδα σε αντικείμενα κόστους λαμβάνοντας υπ όψιν την πραγματική κατανάλωση.

Τα κεντρικά κουτιά δείχνουν το κόστος για τους διάφορους πόρους που απαιτήθηκαν. Ο καθορισμός του κόστους στην αρχή διαχωρίζεται σε δραστηριότητες προκειμένου να κάνουμε την ανάλυση του κόστους. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες έπειτα διαχωρίζονται σχετικά με τον όγκο οδηγού του κόστους. Κάποιες δραστηριότητες δεν σχετίζονται άμεσα με τα διάφορα αντικείμενα του κόστους. Πχ. ορισμένες

δραστηριότητες αντιστοιχούν σε ένα μη απορροφούμενο κόστος. Η μέθοδος ABC δεν είναι κάτι νέο. Είναι γνωστή στις ΗΠΑ εδώ και αρκετές δεκαετίες. Όμως πρόσφατα έγινε γνωστή αφού, όπως συνήθως γίνεται, χρησιμοποιήθηκε για την εύρεση του βέλτιστου τρόπου διαχωρισμού των εξόδων μιας επιχείρησης.

Από το ξεκίνημα της Βιομηχανικής Επανάστασης έως και το πρόσφατο παρελθόν, το κόστος για τις πρώτες ύλες ήταν ένα τεράστιο ποσοστό κόστους λειτουργίας κάποιας εταιρείας. Τα τελευταία χρόνια, σημειώθηκε μεγάλη πτώση για τα άμεσα κόστη και μεγάλη άνοδος για τα έμμεσα, και ειδικότερα γύρω από επενδύσεις σε τεχνολογία. Ακόμα η παραγωγή είναι πλέον πολύ πολύπλοκη και μια γραμμή παράγει πλέον διαφορετικά προϊόντα.

Εμφανίστηκε λοιπόν μια μεγάλη άνοδος στον προσδιορισμό εκείνου του κόστους που έχει να κάνει με παρεχόμενες στον πελάτη υπηρεσίες αφού οι εταιρείες ψάχνουν για κάποιο πλεονέκτημα από τη διαφοροποίηση των προσφερόμενων υπηρεσιών. Η παλιά κοστολόγηση είναι χρήσιμη όταν έχουμε να κάνουμε με επιμερισμό ενός εύκολα καθοριζόμενου κόστους, ενός κόστους το οποίο ταυτίζεται άμεσα με ένα προϊόν. Στις μέρες μας που τα γενικά έξοδα είναι ένα βασικό τμήμα του κόστους η μέθοδος ABC αποτελεί ένα βασικό εργαλείο επιμερισμού των γενικών εξόδων.

Δεν πρέπει να πούμε πως η μέθοδος αυτή είναι αποτελεσματική μόνο για γενικά έξοδα μέσα στο λογαριασμό «Αποτελέσματα για την εκμετάλλευση». Εφόσον η παραγωγική διαδικασία είναι πλέον περισσότερο πολύπλοκη, μεγάλο ποσοστό πόρων δαπανώνται σε ενέργειες όπως έλεγχοι ποιότητας. Οι συγκεκριμένες ενέργειες ίσως πρέπει να διαχωριστούν σύμφωνα με άλλους οδηγούς κόστους και όχι με βάση παραγόμενες μονάδες.

4.1.3 Προϋποθέσεις αποτελεσματικής εφαρμογής μεθοδολογίας ABC

Αν και η μέθοδος ABC, όπως πολλές από τις μεθοδολογίες management οι οποίες αντέχουν εδώ και πολλά χρόνια είναι στην ουσία απλή, υπάρχουν πολλά σημεία, τα οποία πρέπει να προσέχουμε όταν εφαρμόζουμε τη συγκεκριμένη μέθοδο. Όμοια με πολλές πρωτοποριακές εφαρμογές, η μέθοδος ABC χρειάζεται λεπτομερειακό σχεδιασμό ούτως ώστε να μην εμφανιστούν κόστη στη συνέχεια. Η επόμενη ενότητα αναλύει σημαντικά ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή της ABC.

4.1.4 Αριθμός δραστηριοτήτων

Σε περίπτωση που το πλήθος δραστηριοτήτων μέσα στη μεθοδολογία είναι τεράστιο, υπάρχει ο κίνδυνος να παρουσιαστεί μια ανάλυση που:

- Έχει πάρα πολλές δραστηριότητες, οι πιο πολλές από τις οποίες έχουν αμελητέο κόστος
- Δεν υπολογίζει το κόστος σχετικά με τη χαμένη δραστηριότητα
- Δεν υπολογίζει κάποια δραστηριότητα, η οποία έχει να κάνει με τα προϊόντα
- Χρειάζεται πολύ χρόνο για τους υπολογισμούς

- Είναι περισσότερο λεπτομερές από ότι χρειάζεται

Είναι βασικό να αποσαφηνιστεί ο τρόπος που πρέπει χειριστούμε μια πληροφορία προτού ξεκινήσει ο σχεδιασμός. Σε περίπτωση που απαιτείται από τη μεριά της εταιρείας ένας βασικός υπολογισμός κόστους, η κοστολόγηση στον τομέα των δραστηριοτήτων φτάνει. Μια εταιρεία έχει τις περισσότερες φορές δέκα με είκοσι διαδικασίες. Αυτές οι διαδικασίες οφείλουν να καθορισθούν και στη συνέχεια να κοστολογηθούν. Πχ. το κόστος της εκπλήρωσης παραγγελιών μιας επιχείρησης υπολογίζεται αθροίζοντας το επιμέρους κόστος των τμημάτων.

Η διαίρεση του κόστους διαδικασίας με το πλήθος παραγγελιών δηλώνει κάποιο μέτρο ως μέσο σύγκρισης με άλλες επιχειρήσεις. Ο υπολογισμός των διαδικασιών από πενήντα μέχρι εβδομήντα πέντε απαιτεί μια πολύ μεγάλη ανάλυση, όμως δίνει τη δυνατότητα για τη δημιουργία κάποιου μοντέλου για κρίσιμες αποφάσεις, για παράδειγμα αποφάσεις διάθεσης

4.1.5 Πρακτικές εφαρμογές της μεθοδολογίας ABC

Κερδοφορία προϊόντων και υπηρεσιών. Οι γνωστές μέθοδοι υπολογισμού κόστους υπολογίζουν τα έξοδα ως προς τη διάθεση των πόρων της εταιρείας. Οι μέθοδοι ABC υπολογίζουν το κόστος με βάση την δραστηριότητα και τον πελάτη, ο οποίος έχει σχέση με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα. Και αν ακόμα ο υπολογισμός με βάση τη μεθοδολογία ABC λαμβάνει χώρα σε στρατηγικό επίπεδο και δεν είναι ιδιαίτερα ουσιαστικός, μπορεί να είναι αποτελεσματικός για την επιχείρηση.

Δημιουργία ορθών προβλέψεων και προϋπολογισμών. Η ουσία του μεγαλύτερου μέρους των προϋπολογισμών είναι μικρή, γιατί αποσκοπούν στο να υπολογίσουν την κατανάλωση των πόρων μιας επιχείρησης χωρίς να λάβουν υπ όψιν τους συντελεστές που επηρεάζουν την κατανάλωση. Από την άλλη μεριά, οι προβλέψεις που έχουν γίνει με τη βοήθεια του ABC εμπεριέχουν ορισμένους δείκτες προκειμένου να προσδιορίσουν τους πόρους εκείνους που χρειάζονται για να υλοποιηθούν οι στόχοι της επιχείρησης. Έτσι η εταιρεία μπορεί να προσδιορίσει ποιες δραστηριότητες είναι αποτελεσματικές.

Μέτρηση αποδοτικότητας. Οι περισσότερες επιχειρήσεις βάζουν στόχους που συνήθως δεν έχουν ουσία, καθώς αδυνατούν να καθορίσουν τους λόγους αλλαγής της αποδοτικότητας. Ο υπολογισμός των κερδών και η αύξηση πωλήσεων να μεν δίνουν εικόνα για το που βρίσκεται μια επιχείρηση, αλλά δε τη βοηθούν να σχηματίσει μια σαφή εικόνα για τον πως επιτεύχθηκαν τα νούμερα αυτά. Η μεθοδολογία ABC προσφέρει σαφή εικόνα και δίνει στην επιχείρηση τη δυνατότητα να εστιάσει στους παράγοντες που συνετέλεσαν σε αυτήν τη μεταβολή.

Βελτίωση διαδικασιών. Η προσπάθεια διαφόρων επιχειρήσεων σε όλο τον κόσμο για την επίτευξη καλύτερων τιμών βασίζεται τις περισσότερες φορές σε μειώσεις εξόδων στους τομείς της έρευνας και του marketing. Τα συγκεκριμένα τμήματα από την άλλη μεριά προσδίδουν αξία σε μια επιχείρηση και οι περικοπές φέρνουν τα αντίθετα αποτελέσματα. Η περισσότερο ορθή λύση σε μια επιχείρηση αποτελεί η βελτίωση των διαφόρων διαδικασιών της. Η μεθοδολογία ABC δίνει στις εταιρείες τη δυνατότητα να εξετάσουν εκείνες τις διαδικασίες που εμφανίζουν το μεγαλύτερο κόστος.

4.2 Το σύστημα ABC

4.2.1 Γενικά

Εδώ και πολλά χρόνια η εφαρμογή κοστολογικών συστημάτων έχει να κάνει κυρίως με τον τομέα της βιομηχανίας. Τον τελευταίο καιρό η εξάπλωση των υπηρεσιών κατέστησε αναγκαία την προσαρμογή των συστημάτων αυτών στις απαιτήσεις του συγκεκριμένου τομέα. Είναι εμφανές πως το τμήμα παροχής υπηρεσιών εμφανίζει μεγάλα ποσοστά ανάπτυξης. Επίσης, πρέπει να πούμε πως η συμμετοχή των υπηρεσιών μεγαλώνει ραγδαία και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας.

Αποτέλεσμα της γιγάντωσης της παροχής υπηρεσιών αποτελεί η ανάγκη διαρκούς ανάπτυξης της ανταγωνιστικότητας, κάτι που έχει να κάνει με την εφαρμογή καινούριων συστημάτων διοίκησης ως τρόπου υπολογισμού του κόστους για τις παρεχόμενες υπηρεσίες.

4.2.2 Το σύστημα ABC και οι ιδιαιτερότητες των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών

Κύρια χαρακτηριστικά των εταιρειών παροχής υπηρεσιών αποτελούν τα παρακάτω:

- Η εμφάνιση στο κόστος των υπηρεσιών, των εξόδων και του προσωπικού της εταιρείας.
- Το κόστος παροχής υπηρεσιών περιλαμβάνει την απουσία υλικών μέσων για τον προσδιορισμό του. Το συγκεκριμένο κόστος αποτελείται από κόστη, για παράδειγμα από αμοιβές προσωπικού, φόρους και αποσβέσεις παγίων.
- Η λειτουργία κατά την παραγωγή διαφόρων υποστηρικτικών τομέων, των οποίων το κόστος απορροφάται από τα βασικά τμήματα της παραγωγής.
- Η διαφορετικότητα των αγαθών των υποτομέων, για παράδειγμα τα προϊόντα λογισμικού.
- Η ανομοιογένεια στη δομή κόστους και την οργάνωση κόστους των εταιρειών παροχής υπηρεσιών ως προς τις βιομηχανίες.

Η παραδοσιακή κοστολόγηση που εμπεριέχει το ιστορικό κόστος δεν προσφέρει στον κλάδο παροχής υπηρεσιών τα ανάλογα αποτελέσματα σχετικά με τον καθορισμό του κόστους. Έτσι στο πρόσφατο χρονικό διάστημα ο κλάδος έχει επικεντρωθεί στον προσδιορισμό νέων συστημάτων κοστολόγησης, για παράδειγμα στην άμεση κοστολόγηση. Ο έλεγχος της απασχόλησης στο εύρος της κοστολόγησης ανά δραστηριότητα είναι πολύ σημαντικός για τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών, καθώς η δαπάνη άμεσης εργασίας καθιστά το μόνο άμεσο στοιχείο κόστους. Από την άλλη μεριά η εγκυρότητα των συγκεκριμένων συστημάτων έχει τεθεί υπό αμφισβήτηση και έτσι δεν έχει προωθηθεί η εφαρμογή τους.

Ωστόσο, ένα μεγάλο τμήμα της έρευνας στο συγκεκριμένο θέμα φανερώνει σαφώς τα υπέρ του συστήματος, ειδικότερα για τον τμήμα παροχής υπηρεσιών, όπου οι

διάφορες εταιρείες διαφοροποιούνται ως προς τη διάρθρωση της παραγωγής και τη μορφολογία του κόστους.

4.2.3 Έρευνες σχετικά με την υιοθέτηση της κοστολόγησης ανά δραστηριότητα (ABC) στην Ελλάδα

Σχετικά με την Ελλάδα, μια έρευνα που έλαβε χώρα το 1996 αναφέρει πως οι περισσότερες ελληνικές εταιρείες δεν χρησιμοποιούν τη μεθοδολογία ABC ικανοποιητικά. Συγκεκριμένα στις βιομηχανίες το 12.7% των εταιρειών κάνουν χρήση του ABC. Μια πιο πρόσφατη έρευνα όμως διαπιστώνει ότι το 65% των εταιρειών παροχής υπηρεσιών χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό τη μέθοδο ABC.

Σε σχέση με τις παλαιότερες αναλύσεις στην Ελλάδα, τα ποσοστά χρήσης της μεθόδου ABC έχουν μεγαλώσει αρκετά. Τα συγκεκριμένα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα αξιόπιστα αφού δόθηκαν από οικονομικούς διευθυντές και άλλα σημαντικά στελέχη των εταιρειών. Η άνοδος στα ποσοστά χρήσης της μεθόδου ABC τα τελευταία χρόνια έχει να κάνει κυρίως με το ότι έγιναν πριν το έτος 1999 και σχετίζονταν σε μεγάλο βαθμό με τον κατασκευαστικό κλάδο.

Από τις διάφορες έρευνες προκύπτουν τα ακόλουθα πλεονεκτήματα από την χρήση κοστολόγησης ανά δραστηριότητα σε μια εταιρεία:

- Διευκόλυνση του καθορισμού του αληθινού κόστους
- Διευκόλυνση λήψης αποφάσεων ως προς το εκάστοτε κόστος
- Καθορισμός του κόστους για κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα
- Προσδιορισμός των λόγων εμφάνισης του κόστους
- Ελάττωση του κόστους
- Αύξηση του ελέγχου της κερδοφορίας για κάθε αγαθό ή υπηρεσία

Από την άλλη μεριά, οι λόγοι που δεν επηρεάζουν μια εταιρεία θετικά σε σχέση με την χρήση της κοστολόγησης ανά δραστηριότητα είναι:

- Η μεταβολή του product mix για την ανάγκη του value for money.
- Ο προσδιορισμός των « κακών » προμηθευτών
- Η ανάπτυξη των πελατειακών σχέσεων
- Ο καθορισμός synergies με την παραγωγή Just-in-time
- Η διάθεση των εργαζομένων που δουλεύουν πάνω στην κοστολόγηση.

4.3 Μετεξέλιξη της κοστολογικής μεθόδου ABC (ABCD)

Η μεθοδολογία ορισμού του κόστους στο σύστημα κοστολόγησης ABC μέσω των διαφόρων ερευνών είναι κάτι το εξαιρετικά χρονοβόρο για μια εταιρεία. Τα προβλήματα που δημιουργούνται έχουν να κάνουν κυρίως με τη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων, αλλά και με την παρουσίασή τους. Ακόμα οι ραγδαίες μεταβολές στην τεχνολογία κάνουν απαραίτητο τον διαρκή εκσυγχρονισμό των υποστηρικτικών συστημάτων, έτσι ώστε τα ποικίλα κοστολογικά δεδομένα να είναι αξιόπιστα, κάτι το οποίο δημιουργεί επιπλέον κόστος. Με στόχο την αντιμετώπιση των δυσκολιών που μόλις αναφέραμε, προτείνεται η μεθοδολογία Time Driven Activity Based Costing, η οποία όπως πολλοί αναφέρουν είναι :

- Πιο εύκολη
- Λιγότερο δαπανηρή.
- Περισσότερο αποτελεσματική στην εγκατάσταση.
- Πιο συγκεκριμένη

Το μειονέκτημα στο Time Driven Activity Based Costing αποτελεί η ετερογένεια στις συναλλαγές, κάτι που συντελεί στη ζήτηση για μεγάλο αριθμό από cost drivers. Στη μεθοδολογία ABC η διαφορετικότητα αντιμετωπίζεται με τη βοήθεια της χρήσης πιο πολλών δραστηριοτήτων. Το κόστος των παραγγελιών οφείλει να αποδοθεί στις μορφές παραγγελιών και επίσης σε τρεις cost drivers.

Επίσης στη μέθοδο ABC γίνεται χρήση drivers διάρκειας για τον καθορισμό του απαιτούμενου χρόνου κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης μιας ορισμένης δραστηριότητας. Τα duration drivers όμως είναι πιο δαπανηρά και έτσι δεν χρησιμοποιούνται τόσο συχνά από τις διάφορες εταιρείες. Επομένως στα πιο πολλά κοστολογικά συστήματα χρησιμοποιείται μεγάλος αριθμός από transaction drivers. Για τον καθορισμό του κόστους με τη βοήθεια του Time Driven ABC είναι αναγκαίος ο προσδιορισμός της διάρκειας εκτέλεσης για κάθε συναλλαγή.

Αυτό το γεγονός υποκαθιστά τη διαρκή διαδικασία συνεντεύξεων των υπαλλήλων για το χρόνο που σπαταλούν οι εργαζόμενοι σε διάφορες δραστηριότητες. Το ABC σε κάθε περίπτωση υπερεκτιμά το κόστος για κάθε δραστηριότητα, από την άλλη μεριά όμως το σύστημα Time Driven ABC αποδίδει ορθά κοστολογικά δεδομένα, καθώς βασίζεται στην αληθινή δυναμικότητα των εκάστοτε πόρων σε μια εταιρεία. Κατ' αυτόν τον τρόπο η εταιρεία δέχεται σημαντικές πληροφορίες για την κάθε δραστηριότητα.

Οι αγρησιμοποιήτοι πόροι αποτελούν πολύ βασικό δεδομένο για τις εταιρείες για την επικείμενη αύξηση της παραγωγικότητάς τους. Επίσης η παραγωγή νέων αγαθών, η αύξηση της ζήτησης νέων αγαθών και πελατών πρέπει να αντιμετωπιστούν με την αξιοποίηση των υφιστάμενων πόρων και με την παραγωγή νέων μετά από τον προγραμματισμό των υποχρεώσεων που εμφανίζονται μέσα από την εισροή καινοτομιών σε μια εταιρεία.

4.4 Υπολογισμός κόστους δραστηριοτήτων

Η αρχική υπόθεση όπου βασίζονται τα κοστολογικά συστήματα ως προς τις δραστηριότητες είναι πως οι υποστηρικτικές υπηρεσίες, όπου το κόστος παρουσιάζεται τις περισσότερες φορές ως γενικό έξοδο, παρέχουν ευκαιρίες για την εφαρμογή διαφόρων δραστηριοτήτων και άρα δεν είναι απλά έξοδα για επιμερισμό. Δηλαδή οι δραστηριότητες χρειάζονται πόρους και δημιουργούν όλο το κόστος σχετικά με τις υποστηρικτικές υπηρεσίες.

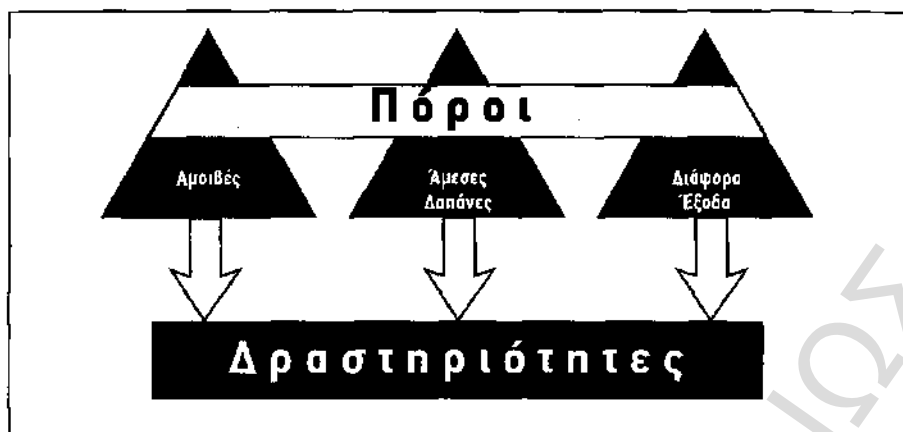
Πρέπει επίσης να αναφέρουμε πως η μεθοδολογία ABC δεν έχει κάποια διαφορά από τα υπόλοιπα συστήματα κοστολόγησης σχετικά με τα ζητήματα του άμεσου κόστους της παραγωγής. Το κόστος εργασίας και εκείνο των άμεσων εξόδων για την παραγωγή των αγαθών καθορίζονται με τον ίδιο τρόπο και σε όλες τις κοστολογικές αναλύσεις. Υπάρχουν όμως σημαντικές αποκλίσεις ως προς τον προσδιορισμό του έμμεσου κόστους και των διαφόρων γενικών εξόδων, δηλαδή αυτών που σχετίζονται με την παραγωγή και αυτών που έχουν να κάνουν τους υπόλοιπους τομείς της εταιρείας.

4.4.1 Έννοια δραστηριότητας

Τι ονομάζουμε στην πραγματικότητα δραστηριότητα; Η έννοια δραστηριότητα γίνεται να χαρακτηριστεί με ποικίλους τρόπους. Για τη μεθοδολογία ABC δραστηριότητα χαρακτηρίζεται μία κίνηση ή ένα πλήθος κινήσεων που πραγματοποιούνται για ένα συγκεκριμένο στόχο στο πλαίσιο της εταιρείας. Επομένως, δραστηριότητες χαρακτηρίζονται ο έλεγχος αγαθών που έχουν παραγγελθεί, η μεταφορά πρώτων υλών στη διαδικασία παραγωγής, η εκπόνηση κάποιας παραγγελίας, ο έλεγχος των μηχανών, η συζήτηση με έναν πελάτη, ο συντονισμός της παραγωγικής διαδικασίας, η προετοιμασία της εισόδου στην αγορά κάποιου νέου προϊόντος, κτλ.

Παραδείγματος χάριν, ο επιμερισμός των πρώτων υλών και η διευθέτησή τους μέσα στην αποθήκη διαχωρίζονται σε μικρότερες εργασίες, όπως είναι πχ. η μεταφορά των δεμάτων από τα οχήματα μέσα στην αποθήκη, ο έλεγχος των κιβωτίων, η αντιστοίχιση των κιβωτίων με την παραλαβή, η τακτοποίηση των αγαθών στις αντίστοιχες θέσεις, κα. Οι παραπάνω εργασίες ως σύνολο απαρτίζουν τις δραστηριότητες. Σε κάποιες περιπτώσεις οι διάφορες δραστηριότητες γίνεται να περιλαμβάνουν πιο πολλά από ένα κέντρα κόστους (σύμφωνα με την μέχρι τώρα κοστολογική οργάνωση) είτε να συναντώνται σε άλλα κέντρα κόστους, πχ. στη σύνταξη κάποιων αναφορών.

Άρα με λίγα λόγια, η αρχική θεμελιώδης υπόθεση σε κάποιο κοστολογικό σύστημα σύμφωνα με τη μεθοδολογία ABC είναι πως οι διάφορες υποστηρικτικές υπηρεσίες, οι οποίες προσφέρονται από κάποια βοηθητικά προγράμματα δίνουν δυνατότητες με στόχο την εκτέλεση κάποιων δραστηριοτήτων. Επομένως το κόστος αυτών των υπηρεσιών υποστήριξης χαρακτηρίζει και το κόστος αυτών των δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, οι δραστηριότητες προκειμένου να αναδειχθούν και να εφαρμοστούν, καταναλώνουν πόρους. Οι συγκεκριμένοι πόροι ενέχουν πέρα από αμοιβές και άλλα διαφορετικά κόστη. Κατά συνέπεια το κόστος των διαφόρων δραστηριοτήτων αποτελείται από τα παραπάνω κόστη, κάτι που φαίνεται στο ακόλουθο σχήμα.

Σχήμα 11.1. Συσχέτιση των πόρων με τις δραστηριότητες

4.4.2. Ζήτηση δραστηριοτήτων

Η δεύτερη θεμελιώδης υπόθεση της μεθοδολογίας ABC είναι πως τα διάφορα προϊόντα ή οι υπηρεσίες είναι οι λόγοι, οι οποίοι καθορίζουν και τη ζήτηση για τις δραστηριότητες. Άρα, αφού έχει καθοριστεί το κόστος των παραπάνω δραστηριοτήτων, τα εκάστοτε προϊόντα επιβαρύνονται ως προς τη χρήση είτε τη ζήτηση σχετικά με τις δραστηριότητες.

Με βάση αυτήν τη θεωρία το κόστος των αγαθών περιέχει από τη μια μεριά το έμμεσο κόστος των διαφόρων δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι απαραίτητες ως προς την ολοκλήρωσή τους (όπως είναι η παραγωγή, πώληση, προώθηση, έλεγχος κα.) και από την άλλη μεριά το άμεσο κόστος για την παραγωγή τους.

Η επιβάρυνση των διαφόρων αγαθών (ή κάποιου αντικειμένου κόστους) με εκείνο το κόστος των δραστηριοτήτων γίνεται με συγκεκριμένο στόχο. Για το λόγο αυτόν, είναι απαραίτητο να καθοριστούν οι μηχανισμοί αυτοί, οι οποίοι θα πρέπει να βοηθήσουν για την ενσωμάτωση του συγκεκριμένου κόστους δραστηριοτήτων μέσα στα προϊόντα. Για την ανάγκη αυτήν έχουμε τους οδηγούς κόστους.

4.4.3. Οδηγοί κόστους

Οι οδηγοί κόστους είναι ο τρόπος σύνδεσης των διαφόρων δραστηριοτήτων με τα αντικείμενα του κόστους. Αντιπροσωπεύουν το λόγο, ο οποίος κάνει απαραίτητη την εφαρμογή της δραστηριότητας και χαρακτηρίζουν κάποιο μέγεθος που σχετίζεται με την κατανάλωση μιας δραστηριότητας, η οποία χρησιμεύει στην επιβάρυνση του αγαθού (είτε κάποιου διαφορετικού κοστολογικού αντικειμένου) με το κόστος μιας δραστηριότητας.

Παραδείγματος χάριν, ο οδηγός κόστους για τη διαδικασία της δειγματοληψίας, ως προς τον έλεγχο της ποιότητας, αποτελεί τον αριθμό των ολοκληρωμένων παρτίδων (πραγματοποιείται η εικασία πως γίνεται μια επιθεώρηση για κάθε ολοκληρωμένη παρτίδα). Επομένως, το κόστος για τη δειγματοληψία μεταβάλλεται με βάση πόσο συχνά πρέπει να πραγματοποιηθούν επιθεωρήσεις στη διαδικασία της παραγωγής. Άρα, όποτε θα πραγματοποιείται δειγματοληψία, η παρτίδα των συγκεκριμένων προϊόντων που ελέγχεται, πρέπει να επιβαρύνεται με το αντίστοιχο κόστος

δραστηριότητας μιας δειγματοληψίας.

Οδηγοί κόστους συναλλαγών Η συγκεκριμένη ομάδα οδηγών κόστους υπολογίζει τη συχνότητα που πραγματοποιείται μία δραστηριότητα. Παραδείγματα αυτών των οδηγών κόστους είναι ο αριθμός των τιμολογίων, τα οποία εκδίδονται ή των αγαθών, τα οποία παράγονται. Οι διάφοροι οδηγοί κόστους συναλλαγών είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν εφόσον το σύνολο των αντικειμένων, τα οποία απορροφούν το κόστος δραστηριότητας χρειάζονται σχεδόν το ίδιο μέγεθος της ορισμένης δραστηριότητας. Ο προγραμματισμός και η επεξεργασία κάποιας παραγγελίας χρειάζονται ίδιο χρόνο ανεξάρτητα με το προϊόν που προγραμματίζεται και το εκάστοτε υλικό που αγοράζει μια εταιρεία.

Οι οδηγοί του κόστους των συναλλαγών είναι οι πιο φτηνοί (σχετικά με τον υπολογισμό τους) οδηγοί, όμως μπορεί να είναι επίσης οι πιο αναξιόπιστοι οδηγοί, αφού υποθέτουμε πως όταν λαμβάνει χώρα μία δραστηριότητα, γίνεται χρήση του ίδιου μεγέθους πόρων, κάτι που σημαίνει πως η δραστηριότητα παρουσιάζει ομοιογένεια σχετικά με τα προϊόντα της. Παραδείγματος χάριν, η εφαρμογή κάποιου οδηγού συναλλαγής, που μπορεί να είναι ο αριθμός επανεκκινήσεων, έχει σαν δεδομένο πως οι επανεκκινήσεις χρειάζονται έναν συγκεκριμένο χρόνο εκτέλεσης. Σε ένα μεγάλο μέρος δραστηριοτήτων η διαφορά χρήσης κάποιας δραστηριότητας ως προς τα κοστολογικά αντικείμενα είναι μηδαμινή, παρουσιάζοντας ως πραγματική τη χρησιμοποίηση κάποιου οδηγού συναλλαγών. Σε διαφορετικά παραδείγματα, στα οποία η διαφορά χρησιμοποίησης στις δραστηριότητες χαρακτηρίζεται ως μεγάλη, είναι αναγκαίοι οι οδηγοί κόστους, οι οποίοι παρουσιάζουν εντούτοις αρκετά μεγαλύτερη ακρίβεια.

Οδηγοί κόστους διάρκειας Ο συγκεκριμένος τύπος οδηγών κόστους χαρακτηρίζει το χρονικό πλαίσιο εκείνο που είναι απαραίτητο για την εφαρμογή κάποιας δραστηριότητας και εκτελείται σε περίπτωση που το ποσοστό χρήσης κάποιας δραστηριότητας παρουσιάζει αισθητές διαφορές. Παραδείγματος χάριν, τα εύκολα προϊόντα είναι δυνατόν να χρειάζονται δέκα με δεκαπέντε λεπτά για την επανεκκίνηση των μονάδων παραγωγής, από την άλλη μεριά μερικά πιο σύνθετα έως και έξι ώρες. Με τη βοήθεια ενός οδηγού κόστους συναλλαγής, που μπορεί να είναι ο αριθμός επανεκκινήσεων, υπερκοστολογούμε εκείνα τα εύκολα προϊόντα, τα οποία χρειάζονται λίγο και υποκοστολογούμε εκείνα τα περισσότερο πολύπλοκα που χρειάζονται περισσότερο χρόνο. Προκειμένου να μην γίνει κάποιος λάθος υπολογισμός κόστους οφείλει να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της διάρκειας επανεκκίνησης ως οδηγός για την κατανομή κόστους των επανεκκινήσεων στα διάφορα κοστολογικά αντικείμενα.

Κάποιοι ακόμα οδηγοί κόστους διάρκειας είναι οι ώρες της άμεσης εργασίας. Για το σκοπό της μεταφοράς υλικών γίνεται να χρησιμοποιηθεί ως οδηγός του κόστους διάρκειας ο χρόνος, ο οποίος είναι αναγκαίος για τη μεταφορά τους. Συνήθως οι οδηγοί του κόστους διάρκειας είναι περισσότερο συγκεκριμένοι σε σχέση με τους οδηγούς κόστους συναλλαγών, όμως είναι περισσότερο δαπανηροί, αφού πρέπει να μαζεύονται δεδομένα ως προς το χρόνο εφαρμογής κάποιας δραστηριότητας. Εξαιτίας του κόστους που χρειάζεται αυτή η ακριβής πληροφόρηση, πολλές εταιρείες υπολογίζουν τη χρονική διαφορά που χρειάζεται για ένα περισσότερο σύνθετο προϊόν. Ο καθορισμός ανάμεσα στους οδηγούς κόστους συναλλαγών και στους οδηγών κόστους διάρκειας οφείλει να πραγματοποιείται σε μία ανάλυση μεταξύ

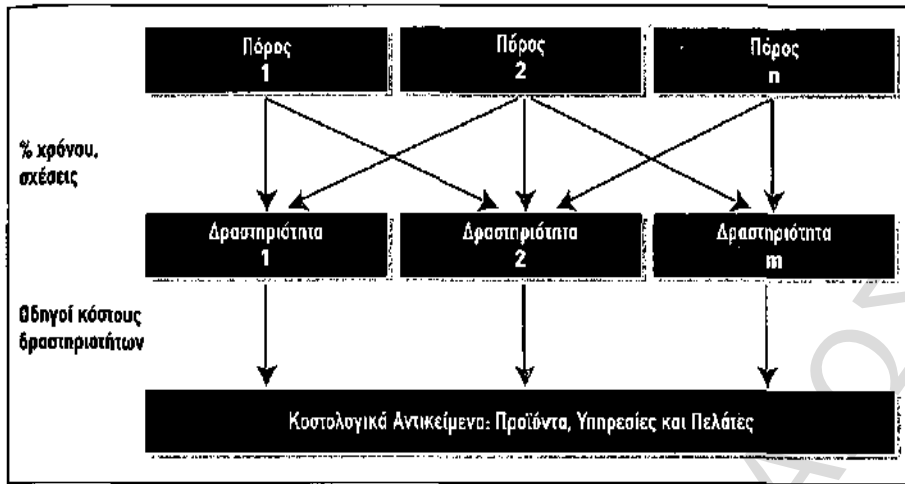
κόστους και κέρδους ανάμεσα στην πληροφόρηση και στα έξοδα που αυτή δημιουργεί.

Οδηγοί κόστους έντασης. Ο συγκεκριμένος τομέας οδηγών κόστους χρειάζεται όταν οι οδηγοί κόστους διάρκειας αδυνατούν να δώσουν σαφή ενημέρωση αφού οι οδηγοί κόστους έντασης υπολογίζουν το κόστος για τους πόρους όταν λαμβάνει χώρα κάποια δραστηριότητα. Με βάση την περίπτωση των επανεκκινήσεων, ένα δύσκολο προϊόν είναι δυνατόν να χρειάζεται ειδικευμένους υπαλλήλους για τη διαδικασία επανεκκίνησης της παραγωγής και τη χρήση ειδικών μηχανημάτων για τον έλεγχο της επανεκκίνησης. Ένας οδηγός κόστους διάρκειας έχει ως δεδομένο πως όλες οι ώρες έχουν όμοιο κόστος, ενώ από την άλλη μεριά ο οδηγός κόστους έντασης απαιτεί τη χρησιμοποίηση περισσότερο εξειδικευμένων εργαζομένων είτε ειδικά μηχανήματα για τις επανεκκινήσεις. Σε περίπτωση που γίνεται χρήση οδηγών κόστους έντασης, τότε τα κόστη οφείλουν να χρεώνονται αμέσως στο κοστολογικό αντικείμενο, σύμφωνα με τα στοιχεία, τα οποία αθροίζουν τα κόστη της δραστηριότητας.

Οι οδηγοί κόστους έντασης αποτελούν ειδικούς οδηγούς κόστους, είναι όμως οι πιο δαπανηροί όσον αφορά στην εφαρμογή. Η χρησιμοποίηση της συγκεκριμένης κατηγορίας οδηγών οφείλει να εφαρμόζεται σε συνθήκες όπου οι πόροι είναι πολύ ακριβοί και υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση όταν εφαρμόζεται η δραστηριότητα.

Για τον καθορισμό των σημαντικότερων οδηγών κόστους εφαρμόζονται ορισμένες μέθοδοι, όπως:

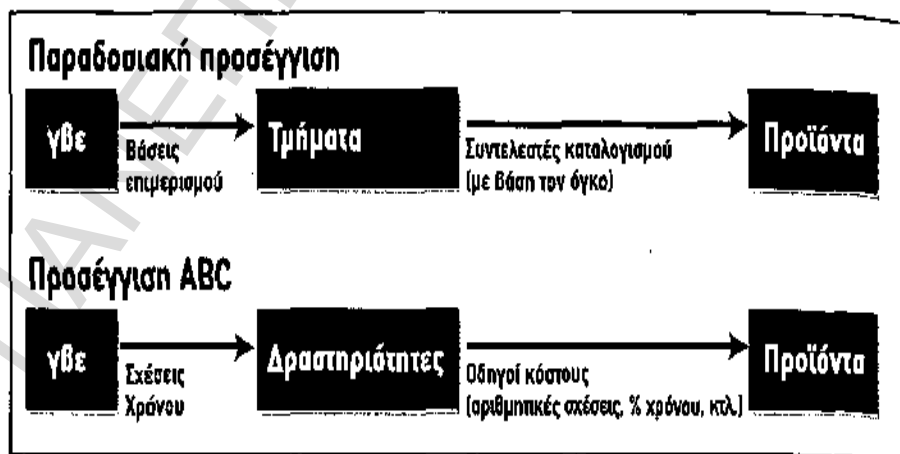
- **Συνεντεύξεις:** Όσοι βρίσκονται αναμεμιγμένοι μέσα σε κάποια δραστηριότητα μπορούν να παρέχουν σαφείς πληροφορίες σχετικά με διάφορους παράγοντες. Οι ερωτήσεις κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων γίνεται να οργανωθούν ούτως ώστε να καθοριστεί πότε χρειάζονται πιο πολλοί ή πιο λίγοι πόροι για την εφαρμογή κάποιας δραστηριότητας ή για να καθοριστούν οι αιτίες που δημιουργούν υπέρ ή υποαπασχόληση.
- **Ερωτηματολόγια:** Αυτές οι πληροφορίες γίνεται να προσδιοριστούν και μέσα από ερωτηματολόγια. Η συγκέντρωση πληροφοριών κατά αυτόν τον τρόπο δίνει τη δυνατότητα για γρηγορότερη συγκέντρωση δεδομένων από μεγάλο πλήθος ατόμων, όμως δεν επιτρέπει την εις βάθος άντληση στοιχείων σχετικά με τις δραστηριότητες.
- **Παρατήρηση:** Η παρατήρηση είναι πολλές φορές αναγκαία για να υπάρχει ευρεία κατανόηση των δεδομένων κάποιας δραστηριότητας και των συντελεστών που γίνεται να διαμορφώσουν τη δομή του κόστους.
- **Ανάλυση λογιστικών στοιχείων:** Μέσω της ανάλυσης τρεχουσών λογιστικών πληροφοριών γίνεται να προσδιοριστούν πολλές φορές βασικά δεδομένα για παράγοντες, οι οποίοι μεταβάλλουν το κόστος των δραστηριοτήτων. Όμως προκειμένου να είναι απλή η επεξεργασία των λογιστικών στοιχείων αυτών οφείλει να υπάρχει μέσα στα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα. Η διαδρομή από τους πόρους στις διάφορες δραστηριότητες και έπειτα στα κοστολογικά αντικείμενα φαίνεται στο ακόλουθο σχήμα.

Σχήμα 11. 2: Συσχέτιση μεταξύ πόρων, δραστηριοτήτων και κοστολογικών αντικειμένων

Ο προσδιορισμός του κόστους ανά μονάδα οδηγού κόστους ταυτίζεται με τη μέθοδο χωρισμού του γενικού κόστους με βάση την παραδοσιακή κοστολόγηση. Παρουσιάζεται εντούτοις η παρακάτω βασική διαφοροποίηση ανάμεσα στις βάσεις επιμερισμού και των οδηγών κόστους: οι δεύτεροι φανερώουν θεμελιώδεις σχέσεις ανάμεσα στις δραστηριότητες και στα διάφορα αντικείμενα κοστολόγησης, και από την άλλη μεριά οι βάσεις επιμερισμού δεν είναι απαραίτητο να παρουσιάζουν λογική σχέση, ως προς τα έξοδα που επιμερίζονται μέσα από αυτές ή ως προς τα κοστολογικά αντικείμενα.

Όμοια ανακολουθία ίσως υπάρχει ακόμα και κατά τη διάρκεια του επανεπιμερισμού σχετικά με το κόστος των διαφόρων βοηθητικών τμημάτων στα κύρια. Τέτοιου είδους ανακολουθίες απορρίπτονται μέσα στις σύγχρονες παραγωγικές διαδικασίες σε μια επιχείρηση. Στο παρακάτω σχήμα απεικονίζεται η μέθοδος μέσω της συσχέτισης των γενικών εξόδων με τα κοστολογικά αντικείμενα κατά την παραδοσιακή κοστολόγησης και της προσέγγισης της μεθοδολογίας ABC.

Σχήμα 11. 3: Συσχέτιση των γβε με τα προϊόντα με βάση την παραδοσιακή κοστολόγηση και το ABC

4.4.4. Διαδικασία προσδιορισμού δραστηριοτήτων και οδηγών κόστους

Η διαδικασία προσδιορισμού δραστηριοτήτων και οδηγών κόστους είναι μία ιδιαίτερα δύσκολη και χρονοβόρα μέθοδος. Ως γνωστόν το πλήθος οδηγών κόστους έχει να κάνει με την ακρίβεια, η οποία είναι αναγκαία στην κοστολόγηση και διαμορφώνεται από την σύνθεση της διαδικασίας παραγωγής και το πλήθος των διαφόρων παραγομένων προϊόντων.

Όμως η μεθοδολογία ABC δεν πρέπει να είναι πάρα πολύ αναλυτική, έτσι ώστε να παρέχει σωστές κοστολογικές πληροφορίες. Με βάση τους Kaplan και Cooper, μια κανονική μέθοδος ABC που εμπεριέχει τριάντα ως πενήντα δραστηριότητες, έχει θεμελιωθεί πάνω σε αξιόπιστες παραδοχές και ενέχει όσο γίνεται περισσότερους οδηγούς κόστους, είναι σε θέση να αποδώσει τιμές σχετικά με το κόστος των διαφόρων αντικειμένων. Οι τιμές αυτές μπορεί είναι πολύ αξιόπιστες, μέσα σε ένα διάστημα εμπιστοσύνης πέντε ως δέκα τις εκατό, ως προς με το πραγματικό κόστος που θα καθοριζόταν με ένα ιδιαίτερα σαφές κοστολογικό σύστημα.

Ακόμα η επιλογή των σωστών οδηγών κόστους έχει να κάνει με το κόστος της μέτρησης τους και τις συνέπειες που είναι δυνατόν να εμφανιστούν στην συμπεριφορά των υπαλλήλων. Συνήθως η επιλογή οδηγών κόστους είναι μία εξισορρόπηση ανάμεσα στην ακρίβεια, η οποία ενδείκνυται στην κοστολόγηση και του κόστους που διαμορφώνει η ανάλυση των διαφόρων στατιστικών δεδομένων.

4.4.5. Δεξαμενές κόστους

Για να αποσαφηνιστεί η φάση της συσχέτισης των δραστηριοτήτων με διάφορα κοστολογικά δεδομένα, να καλυτερεύσει και να απλοποιηθεί ταυτόχρονα η ανάλυση ενός κοστολογικού συστήματος, οι δραστηριότητες με όμοια χαρακτηριστικά και παρόμοια σκοπιμότητα ομαδοποιούνται μέσα στις λεγόμενες δεξαμενές κόστους. Με αυτόν τον τρόπο οι συγκεκριμένες δραστηριότητες έχοντας σχεδόν ίδια κοστολογική συμπεριφορά γίνεται να αντιμετωπισθούν με βάση κοινούς οδηγούς κόστους.

4.5. Κατηγοριοποίηση των υποστηρικτικών δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης

Προηγουμένως παρουσιάστηκε η γενική αναφορά ως προς τις δραστηριότητες που παρέχονται από υποστηρικτικές υπηρεσίες μιας εταιρείας. Ειδικότερα το άθροισμα των δραστηριοτήτων της εταιρείας γίνεται να επιμεριστεί σε πέντε κατηγορίες: α) σε αυτές που σχετίζονται με τη **μονάδα του προϊόντος**, β) σε αυτές που έχουν να κάνουν με τις **παρτίδες των προϊόντων**, γ) σε αυτές, οι οποίες έχουν να κάνουν με τις **γραμμές παραγωγής**, άσχετα με το μέγεθος της κάθε παρτίδας ή τον όγκο της παραγωγής, δ) σε αυτές που σχετίζονται με τη **γενική λειτουργία της επιχείρησης** και που δεν επηρεάζονται από τον όγκο παραγωγής και ε) σε μια κατηγορία δραστηριοτήτων, η οποία αφορά τους **πελάτες** μιας εταιρείας.

Αυτή η πραγματικότητα, ότι κάποιες δραστηριότητες έχουν να κάνουν με τις μονάδες προϊόντων, ενώ άλλες με γραμμές παραγωγής, είναι από τη μια μεριά ένα γεγονός που εμφανίζεται στις εταιρείες και από την άλλη ένα ζήτημα που δεν λύνεται

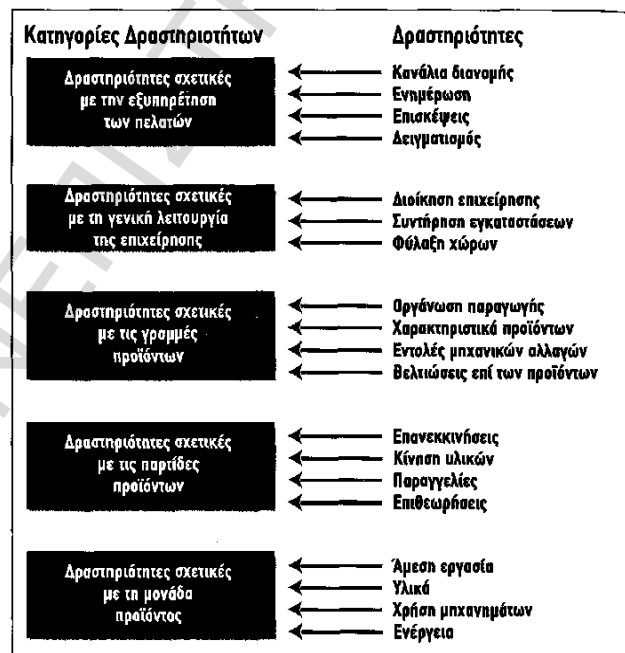
κοστολογικά με βάση τις κλασικές μεθόδους κοστολόγησης.

Παραδείγματα δραστηριοτήτων που σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τη μονάδα ενός προϊόντος, αποτελούν η εργασία για την κατασκευή του, η κατανάλωση υλικών, η κατανάλωση ενέργειας, κτλ. Επίσης κάποια παραδείγματα δραστηριοτήτων, τα οποία τοποθετούνται μέσα στη δεύτερη ομάδα, δηλαδή δραστηριοτήτων σχετικές με τις παρτίδες των προϊόντων, αποτελούν οι επιθεωρήσεις παρτίδων κάποιων προϊόντων, η υποβολή παραγγελιών κτλ.

Παραδείγματα δραστηριοτήτων, οι οποίες ταξινομούνται στην τρίτη ομάδα, δηλαδή δραστηριοτήτων που έχουν να κάνουν με τις γραμμές των προϊόντων, αποτελούν ο σχεδιασμός των προϊόντων και τα διάφορα πληροφοριακά συστήματα. Οι δραστηριότητες της τέταρτης κατηγορίας συνθέτουν τις περισσότερες φορές άλλο χαρακτήρα και το κόστος τους διαμορφώνεται από αμοιβές και από κάποια γενικά έξοδα. Οι παραπάνω δραστηριότητες είναι ίδιες για όλα τα προϊόντα και άρα το κόστος τους οφείλει να θεωρείται κοινό για όλα τα προϊόντα της εταιρείας.

Τέτοιου είδους δραστηριότητες αποτελούν η διοίκηση μιας εταιρείας κτλ. Το κόστος των δραστηριοτήτων αυτών κατά τη μεθοδολογία ABC σε σχέση με την κλασική κοστολόγηση υπολογίζεται ως κόστος περιόδου και τις περισσότερες φορές δεν επηρεάζει τα προϊόντα. Οι δραστηριότητες της πέμπτης κατηγορίας έχουν να κάνουν με εκείνες τις δραστηριότητες που αφορούν στην εξυπηρέτηση των καταναλωτών. Παραδείγματα αυτών των δραστηριοτήτων αποτελούν οι δραστηριότητες ενημέρωσης των καταναλωτών κτλ.

Η κατηγοριοποίηση των δραστηριοτήτων απεικονίζεται στο παρακάτω σχήμα.

Σχήμα 11.4: Κατηγοριοποίηση δραστηριοτήτων

5. Η Περίπτωση της Αγροτικής Ασφαλιστικής για το έτος 2012

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται τα κοστολογικά δεδομένα της Αγροτικής Ασφαλιστικής για το έτος 2012.

ΕΜΜΕΣΟ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΝΑ ΘΕΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ 8/2/2014
 ΚΟΣΤΟΣ ΑΕΠΙΠΕΔΟ ΑΠΟ : 1/2012 ΕΩΣ 12/2012 1/1

Α/Α	Περιγραφή	Α ΘΜΙΟΣ				Γενικό θύραμα
		83	81	80	84	
0001	Δείχουσα Αποδοκίμων Ασφαλίσεων Ζυγής	17.026,83	371.529,40	848.625,01	78.438,08	1.497.244,21
0005	Δείχουσα Ουδακίμων Ασφαλίσεων Ζυγής	14.710,32	238.958,41	864.237,44	39.701,18	1.113.006,08
0010	Κόστος Απογραμμάτων	2.432,44	39.488,39	35.065,17	4.516,70	107.732,83
0015	Τμήμα Έκταρων	2.432,44	48.683,89	35.065,91	4.581,80	114.868,28
0018	Κόστος Μεταφορών	2.432,44	39.606,39	140.465,99	5.768,74	214.493,69
0017	Δείχουσα Πυρός	17.026,77	303.843,70	975.526,88	33.590,08	1.513.912,10
0018	Τμήμα Ασφαλίσεων Φιλικού Ταμεία	2.432,44	40.427,38	88.223,09	4.537,58	181.882,58
0019	Δείχουσα Αποκλήσεων	21.991,40	1.297.443,05	1.123.025,07	86.254,41	2.744.803,04
0021	Τμήμα Πληρωμάτων Πλοίων	4.171,88	83.604,39	177.732,55	9.457,85	311.198,38
0088	Υποδείχουσα Τεχνικών Ασφαλίσεων	9.720,53	160.888,95	758.364,54	19.129,82	1.053.029,32
0081	Τμήμα Ασφαλίσεων Ζυγικού Ταμεία	2.432,44	39.488,39	35.065,91	4.516,70	107.725,57
0085	Τμήμα Ασφαλίσεων Αλκυονικού Ταμεία	2.432,44	43.244,79	280.727,21	4.854,83	337.191,40
0100	Δίονα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού	4.911,77	100.471,81	272.484,58	9.349,59	439.868,00
0101	Δίονα Ακτοασφαλίσεων	4.884,77	80.882,70	222.126,31	9.511,72	369.629,75
0102	Δίονα Εσωτερικού Ελέγχου	7.297,14	122.598,97	539.748,37	18.128,92	798.428,82
0103	Δίονα Νομισμικών Υποδείχουσα	5.284,77	224.371,80	429.425,48	25.898,70	737.122,98
0104	Δίονα Ανθρακίου Διηκό & Διηκό & Υποστ.	27.938,80	1.232.373,83	1.993.138,79	79.870,85	3.595.639,22
0105	Υποδείχουσα Ιατρικής Υπηρεσίας	2.432,44	87.888,39	35.065,91	4.994,10	188.402,97
0108	Δείχουσα & Δείχουσα Στάσεις	25.153,89	1.243.183,05	1.084.572,13	340.238,69	2.898.222,87
0107	Δίονα Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	402.353,57	1.508.601,52	1.374.703,40	340.893,08	3.871.590,69
0108	Δίονα Τεχνολογίας Πληροφορικής	21.891,40	1.234.071,38	1.219.244,84	98.742,24	2.768.038,77
0111	ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	2.432,44	39.488,39	88.351,39	4.541,05	161.045,40
0112	Δείχουσα Ανάπτυξης Διεύθυνση Συντονιστών	10.164,73	181.834,12	1.284.888,42	119.174,02	1.880.779,87
0115	Υπόστ. Έργων Αγοράς & Επισκευών	9.720,53	157.951,59	140.224,21	18.095,79	430.899,69
0116	Δείχουσα Ανάπτυξης Τραπεζικών Διευθύνσεων	7.297,14	119.304,20	385.582,42	16.443,28	587.323,39
0118	Δείχουσα Ακαλογιστικής & Μελειών	2.432,44	39.488,39	174.807,08	5.955,80	248.915,84
0120	Δείχουσα Διαπραγμάτευση Κινήσεων		900,00		14.257,83	15.157,83
0135	Υποδείχουσα Κεντρικού Καταστήματος		291,87		81,44	293,11
0201	Π/Δ Αθήνας				1.250,00	1.250,00
0202	Π/Δ Θεσσαλονίκης	260,19	28.831,88	910.902,03	39.829,03	979.654,91
0203	Π/Δ Αδριατικής	107,50	9.205,25	213.724,79	8.349,80	229.387,14
0204	Π/Δ Πάτρας	1.897,85	25.208,99	304.221,39	28.805,19	388.133,42
0205	Π/Δ Καβάλας		12.807,73	276.738,83	4.144,55	293.691,11
0206	Π/Δ Ηρακλείου		99.721,18	311.500,29	13.253,48	424.474,91
0207	Π/Δ Ιωαννίνων		5.389,04	102.515,47	7.157,94	115.062,45
0209	Π/Δ Περσέας		283,12		4.018,84	4.279,98
0210	Π/Δ Χαλκιδέας		3,51		284,43	287,94
0709	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΣΑΝΘΗΣ	75,53	2.088,21	835,53		2.809,27
0710	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΝΑΞΟΥ	250,47	9.009,97			9.260,44
0713	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		8.812,95		12.738,25	19.339,28
0714	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ		115,49		593,58	709,09
0715	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΡΟΔΟΥ	372,41	13.347,44		2.863,08	16.582,93
0716	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΕΡΚΥΡΑΙ	500,33	18.793,80		7.298,05	26.598,98
0723	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΝΑΥΠΑΓΙΟΥ	303,32	10.974,12	37.992,38	1.570,30	50.840,12
0728	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΑΛΥΜΝΟΥ	337,20	11.284,84		2.147,79	13.769,83
0727	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		2.220,45		3.891,40	5.929,85
0730	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΗΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ	197,18	8.883,58		235,10	7.115,91
0731	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΤΡΙΠΛΩΗΣ	118,87	3.892,90		303,22	4.114,79
0738	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΟΖΑΝΗΣ	253,47	9.944,88		2.888,68	13.087,01
0742	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ		2.080,91	42.409,11	2.751,86	47.241,88
0748	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΡΕΘΥΜΝΟΥ	488,32	17.350,89		4.145,65	21.982,88
0770	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ		210,13			210,13
0783	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΜΟΙΡΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΑ	131,21	4.508,09		55,92	4.893,22
0785	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	180,48	12.113,86		7.065,15	19.359,49
0814	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΛΑΡΙΣΣΑΣ		2.388,81		1.730,19	4.118,80
0816	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ		2.848,17			2.848,17
0823	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΔΕΥΚΙΜΗΣ ΚΕΡ	108,00	3.181,74			3.289,74
0824	ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ ΣΩΜΑΤΗΡ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ		88,00			88,00
0827	ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	508,38	18.728,85		3.200,38	20.435,57
0902	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΧΑΛΙΔΟΣ	548,44	22.412,95	39.041,38	9.073,93	71.078,68
0905	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΔΑΜΙΑΣ	170,72	7.253,75	14.472,24	2.259,87	24.156,58
0908	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	188,00	4.888,58			4.834,58
0909	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑΣ		4.738,75		5.911,54	10.650,29
0912	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΑΒΑΛΑΣ	888,28	12.841,33		1.270,14	14.499,75
0913	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΠΑΤΡΑΣ		2.025,49		3.389,64	5.415,13
0915	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΑΡΠΑΖΙΑΣ		1.880,08		2.955,34	4.815,46
0917	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΣΕΡΡΩΝ	186,74	7.388,83		2.410,28	9.994,83
0919	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	686,94	21.258,41	43.724,35	4.110,41	69.859,11
0922	ΓΡΑΦΕΙΟ ΖΩΝΗΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΜΑΤΟΣ		50,00			50,00
0927	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	132,17	3.871,52			3.803,69
0930	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ	173,05	7.403,38		1.207,80	8.784,03
0935	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ	207,12	8.527,54		1.902,55	8.637,21
0937	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΡΓΑΣ	382,52	12.481,57	37.950,11	4.451,72	55.245,92
0940	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ	172,80	8.583,28	81.419,07	1.844,29	89.999,44
0941	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΙΛΙΚΙΑΣ	156,80	5.923,02	45.485,03	2.508,87	54.051,52
0959	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΓΡΙΝΙΟΥ		8.400,15		2.549,98	10.950,13
0964	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ	576,84	20.485,48		3.417,85	24.479,77
0968	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		5.834,89		3.853,48	9.488,35
0968	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ		9.817,70		4.879,04	14.896,74
0971	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΒΟΛΟΥ	257,29	10.162,13		1.384,51	11.783,93
0972	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΠΑΝΝΙΣΙΩΝ	174,58	8.182,74		751,00	7.088,32
0978	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ		3.371,29		8.730,88	10.101,97
0987	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΑΛΚΙΔΑΣ	501,54	18.462,24	42.473,42	4.390,54	65.817,74
0992	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ		13.179,87		7.280,81	20.440,48
0998	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ	218,18	7.388,28			7.584,42
	Γενικό θύραμα	644.501,84	9.883.578,52	16.851.597,08	1.589.828,81	2.823.212,45
						31.372.518,50

Πίνακας 5.1: Κατανομή πρωτοβάθμιου κόστους στην Αγροτική Ασφαλιστική

Κωδικός	ΕΡΩΜΟΣ	5438	5113	5002	5003	5004	5438	5108	5005	5002	5101	5117	5158	5407	5455				
0001	Δείβουσι Απολαύσεων Απολαύσεων Ζωής	16.942,38	44.602,64	41.950,01	1.511,70	-8.224,82	37.489,21	46.870,47	46.365,65	19.393,39	8.785,80	160.624,74	501.246,13	7.295,10	43.956,66	65.571,33	12.633,83	943,29	
0005	Δείβουσι Ουδώνων Απολαύσεων Ζωής	14.521,52	37.653,67	35.937,20	1.955,98	-5.337,21	32.133,64	109,91	23.633,88	4.004,68	16.997,21	137.682,71	381.248,97	6.255,30	37.421,77	56.203,86	4.047,02	808,51	
0010	Καδός Απολαύσεων	2.420,26	6.276,68	5.992,08	215,98	-889,58	5.355,58	19,36	2.009,77	662,46	2.766,21	1.214,16	22.947,00	6,48	1.042,49	6.237,22	9.367,28	589,36	134,75
0016	Καδός Παραδοχών	2.420,26	6.276,68	5.992,08	215,98	-889,58	5.355,58	19,36	2.009,77	662,46	2.766,21	22.947,00	66.202,15	1.042,49	6.355,22	9.367,28	1.553,66	134,75	
0017	Δείβουσι Πινάκων	16.941,76	44.510,99	41.950,08	1.511,84	-13.568,19	63.862,23	126,23	14.087,12	5.032,41	19.933,42	8.629,27	160.629,48	606.917,37	7.297,83	43.741,80	65.571,10	5.479,56	943,28
0018	Περιλαμβάμετων Φοιτητών Τομέα	2.420,26	6.552,64	5.992,08	215,98	-925,47	5.355,58	19,36	2.009,77	662,46	2.766,21	22.947,00	44.228,85	1.622,49	6.320,23	9.367,28	610,22	134,75	
0019	Δείβουσι Αυτοκινήτων	21.882,16	57.978,38	53.935,78	2.713,80	-8.005,58	54.289,15	950,32	46.288,38	24.895,62	14.773,95	206.524,14	660.427,88	9.332,97	56,612,64	84.305,75	22.791,98	1.521,76	
0021	Περιλαμβάμετων Πινάκων	4.159,48	6.276,68	5.992,08	215,98	-889,58	5.355,58	19,36	5.954,67	662,46	2.766,21	22.947,00	117.639,10	1.042,49	6.237,22	15.171,28	1.385,90	134,75	
0066	Υποδείβουσι Περιλαμβάμετων Απολαύσεων	9.680,99	26.492,46	23.971,48	883,94	-10.177,03	21.696,60	73,27	9.038,30	2.649,75	11.064,81	91.786,63	590.750,95	4.170,16	25.100,29	37.469,28	2.920,13	539,01	
0085	Περιλαμβάμετων Απολαύσεων Τομέα	2.420,26	6.276,68	5.992,08	215,98	-5.427,65	7.304,98	19,36	2.009,77	2.469,46	2.766,21	22.947,00	196.113,88	1.042,49	6.237,22	9.367,28	677,46	134,75	
0100	Μητ. Επιχειρησιακού Ενδοαποδ.	4.887,50	13.987,50	11.935,65	431,96	-1.779,05	30.772,08	36,66	4.019,13	1.324,88	5.532,40	2.428,33	45.894,46	173.630,02	2.085,14	12.473,99	18.734,63	1.206,38	269,50
0101	Μητ. Αυτοκινήτων	4.840,50	14.239,16	11.935,65	431,96	-1.779,05	10.711,31	36,66	4.057,26	1.324,88	5.532,40	2.428,33	45.894,46	120.880,66	2.085,14	12.473,99	18.734,63	1.176,77	269,50
0102	Μητ. Εκπαιδευτικού Εργασιών	7.260,68	22.922,06	17.978,62	647,94	-2.668,58	16.066,75	54,97	6.078,01	1.987,28	8.239,61	3.707,62	68.841,25	376.788,95	3.127,67	18.711,04	28.101,93	2.234,66	494,28
0103	Μητ. Νοσημάτων Υπηρεσιών	4.840,50	15.697,70	11.935,65	431,96	-1.779,05	12.204,03	133,18	18.599,01	141.496,40	5.532,40	3.056,70	45.894,46	317.321,28	2.085,14	12.980,30	18.734,63	2.147,90	269,50
0104	Μητ. Αποδοχών Διανομής & Διοίκησης Υπηρεσιών	24.200,48	65.738,69	206.916,68	2.859,76	-8.895,25	268.664,03	465,91	20.251,06	6.624,32	27.862,03	13.401,34	229.472,65	1.217.488,25	10.425,46	66.636,18	93.673,16	7.392,22	31.467,10
0105	Υποδείβουσι Διακοσμητικών Υπηρεσιών	2.420,26	6.276,68	5.992,08	215,98	-889,58	5.355,58	129,36	2.009,77	58.862,46	2.766,21	1.214,16	22.947,00	6,48	1.042,49	6.237,22	9.367,28	589,36	134,75
0106	Διανομής & Διακοσμητικών Υπηρεσιών	25.044,43	61.112,86	54.287,93	169.199,03	-8.005,58	734.842,86	9.959,22	43.713,38	35.811,88	24.895,62	11.626,10	657.967,52	123.195,38	57.905,69	84.305,75	9.160,92	1.212,76	
0107	Μητ. Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	401.597,48	98.990,85	6.812,58	288.821,77	-8.005,58	606.082,41	1.647,99	21.008,75	9.961,88	24.895,62	11.638,91	919.676,68	11.762,97	67.659,94	84.305,75	15.808,05	1.310,73	
0108	Μητ. Τεχνολογικών Υπηρεσιών	21.726,16	276.855,55	53.935,76	1.943,88	-8.005,58	679.659,30	733,86	15.086,22	27.659,08	24.895,62	25.195,91	206.524,14	778.443,76	9.332,97	61.290,02	84.305,75	5.304,46	1.212,76
0111	ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	2.420,26	6.276,68	5.992,08	215,98	-889,58	5.355,58	19,36	2.009,77	662,46	2.766,21	1.214,16	22.947,00	44.418,14	1.042,49	6.237,22	9.367,28	613,71	134,75
0112	Δείβουσι Απολαύσεων Διανομής Επιχειρησιακών	10.080,98	31.927,47	36.271,48	863,90	-3.558,17	30.775,19	1.156,12	15.740,95	2.649,75	11.064,81	5.355,95	91.786,63	916.146,66	4.170,16	30.441,90	37.469,28	15.083,37	539,01
0115	Υπηρεσιών Επισκευών Αυτοκινήτων & Επισκευών Αυτοκινήτων	9.630,99	25.108,40	23.971,48	863,90	-3.558,17	21.422,25	73,27	6.033,30	2.649,75	11.064,81	4.856,63	91.786,63	25,92	4.170,16	24.947,77	37.469,28	2.357,53	539,01
0116	Δείβουσι Απολαύσεων Διακοσμητικών Υπηρεσιών	7.260,68	19.309,29	17.978,62	647,94	-2.668,58	16.066,75	154,97	6.028,81	1.987,28	8.239,61	3.704,28	68.841,25	221.816,02	3.127,67	19.071,04	28.101,90	1.768,14	404,28
0118	Δείβουσι Αυτοκινήτων & Διακοσμητικών Υπηρεσιών	2.420,26	6.276,68	5.992,08	215,98	-889,58	5.355,58	19,36	2.009,77	662,46	2.766,21	1.214,16	22.947,00	115.900,00	1.042,49	6.237,22	9.367,28	589,36	134,75
0120	Δείβουσι Διακοσμητικών Υπηρεσιών		900,00		14.204,12													50,51	
0125	Υποδείβουσι Κατασκευαστικών Υπηρεσιών		231,67																
0201	Τι. Αξιών																		
0202	Τι. Ουδώνων	289,53	2.476,19		18,00		2.201,86	3.985,14	19.824,26	1.138,59	3.247,15	740.074,95			3.195,09	19.207,55	2.640,36		
0203	Τι. Αποδοχών		107,50				606,00		3.185,57	1.39,38	2.648,55	173.722,33			3.32,10	4.726,22	326,56		
0204	Τι. Τομείων	1.986,26	1.588,80	2.42,14	432,00		12.988,07	1.202,75	9.907,54	2.857,28	1.629,46	255.177,74			276,53	6.987,00	2.877,30		
0205	Τι. Κραδών		1.014,61				563,00	124,15	1.572,95	106,95	1.971,14	221.974,91			1.446,25	9.677,52	458,61		
0206	Τι. Προκαταβλήσεων		2.348,82				71.248,14	1.780,50	6.953,55	4.342,13	789,70	253.203,69			10.421,97	11.358,80	724,10		
0207	Τι. Ισοτιμιών		206,42				451,37	3.813,00		2.915,37	61.673,74				1.111,46	4.014,93			
0209	Τι. Γραμμάτων		34,03					3.780,51		36,33					229,08		200,00		
0210	Τι. Χρηματιστηρίων		3,51					284,45											
0209	ΠΑΡΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΟΤΩΝΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ	75,53									635,53								
0210	ΠΑΡΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΟΤΩΝΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ	259,47									146,37								
0213	ΠΑΡΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΟΤΩΝΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ		498,88								439,10								
0214	ΠΑΡΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΟΤΩΝΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ										76,08								
0215	ΠΑΡΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΟΤΩΝΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ	372,41									2.684,00								
0216	ΠΑΡΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΟΤΩΝΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ	500,33									5.904,00								

Πίνακας 5.2: Κατανομή δευτεροβάθμιου κόστους στην Αγροτική Ασφαλιστική

0733	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΥΤΙΟΥ	303,32	42,95						1.476,52	202,25	2.302,31	93,48							
0736	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΙΚΑΥΙΝΟΥ	337,20	461,42					143,31	1.726,08		1.116,18								
0737	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: Ν ΓΕΕΔΑΘΝΙΚΗ-Ε		106,17					123,00	3.300,00	49,20	2.074,08	123,76							
0739	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΗΤΟΜΕΝΤΡΙΑΣ	197,16	3,10					34,68	180,00		1.204,10	20,50							
0731	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΤΡΕΠΟΛΗ-Ε	118,67	24,80						255,22		373,02	48,00							
0738	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΚΟΖΑΝΗ	253,47	265,94					179,33	2.372,76		2.635,14	131,74							
0742	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΛΕΙΤΟΛΗ		3,00						2.702,04		2.077,91	49,62							
0746	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΡΕΣΥΜΟΥ	486,32						78,72	3.542,40	238,58	3.558,73	524,53							
0770	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΦΗΝΑΣ		210,13								860,18	53,92							
0783	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΙΜΟΡ? ΝΗΡΑΚΑ	131,21							8.054,34	999,18	5.508,88	698,31							
0785	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΗΡΑΚΕΙΟΥ	180,48	602,04					1.312,50	1.499,08	145,14	2.223,67	172,14							
0814	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΡΣΙΑΣ		18,80					59,96			2.848,17								
0816	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΗΡΑΚΕΙΟΥ										161,86								
0823	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΕΚΥΜΗΤΕΡ	108,00									38,05								
0824	ΑΘΑΝΑΣΙΑ? ΣΩΑΝΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΣΠΗΤ.								2.900,81		2.663,33	68,70							
0827	ΠΑΡΕΟ ΤΡΑΪΣΕΣ ΝΗΑΝΤΟΠΟΛΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	505,36						230,85	8.474,70	1.017,21	6.113,37	445,94							
0902	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΧΑΝ? Ν	548,44	46,13					153,25			34,44								
0905	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΜΙΑΣ	170,72						96,33	2.163,50		2.475,61								
0906	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΕΒΑΙΑΣ	168,00																	
0909	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΤΕΡΑΦΑ		50,07					593,78	5.317,75	246,00	4.442,66								
0912	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΚΑΒΑΛΑΣ	388,28	6,86					286,14	994,00	419,64	1.628,87								
0913	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΙΔΡΙΑΣ		408,77					18,53	3.051,85	116,11	1.500,61	53,27							
0915	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΚΑΡΑΔΙΤΣΑΣ		39,90					25,00	2.746,21		1.620,16	119,13							
0917	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΙΕΡΡΩΝ	195,74	68,30					45,28	2.180,48	141,45	1.741,30								
0919	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΚΑΜΑΜΑΤΑΣ	565,94	194,79					518,81	12,30	2.164,40	4.594,16								
0922	ΠΑΡΕΟ ΖΗΤΗΣΕ ΤΑΪΣΕ ΝΑΙΤΑΜΕΤΑΛΑΤΟΣ									50,00									
0927	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΟΡΕΙΤΑΜΑΣ	132,17							900,00	72,57	2.523,67	307,60							
0930	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΕΡΑΓΕΤΡΙΑΣ	173,05							1.724,63	81,20	641,00	129,92							
0935	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΜΠΛΑΝΗ-Ε	207,12	53,62					56,68	4.265,63	80,00	1.800,96	128,40							
0937	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΡΤΑΣ	362,52	530,21						1.542,40	150,00	1.091,00	183,08							
0940	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΚΟΡΝΙΟΥ	172,80	522,28					118,81			266,88	123,06							
0941	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΚΙΩΣ	155,60	75,41					116,41	2.114,35		1.855,45	67,01							
0959	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΡΠΑΝΟΥ		273,98					12,62	2.412,38		4.380,71								
0964	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΧΑΜΠΟΥ	575,64	4,06					165,26	3.250,38		2.714,40	201,48							
0966	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: Ν ΓΕΕΔΑΘΝΙΚΗ-Ε		249,24					156,98	3.495,00		5.976,44	123,37							
0968	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΦΗΝΑΣ							1.834,41	2.921,26		4.330,30	194,83							
0971	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΒΟΔΥ	257,29						79,91	1.089,77		1.311,32								
0972	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΓΑΝΝΙΤΣΗ Ν	174,58	3,30					489,00	263,00		770,41	2.600,88							
0976	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: Ν ΠΑΝΩΝ Ν							2.694,64	3.813,00		877,71	3.643,37							
0987	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΧΑΚΙΑΣ	501,54						281,51	4.040,18		1.356,92	24,60							
0992	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΑΦΗΝΑΣ		390,42					4.314,97	2.921,24		9.329,41								
0996	ΠΑΡΕΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΕΥΝΤΟΝΙΣΤΡ: ΝΚΟΜΟΤΗΤΗΣ	218,16									737,55								
[ενικό θέρηση																			
		638.472,88	1.526.166,72	712.045,75	492.854,04	493.051,24	3.320.646,36	25.116,91	45.936,61	983.305,23	276.820,28	172.901,88	2.254.768,11	11.078.200,90	221.027,04	682.602,35	1.111.880,16	182.481,05	44.001,70

Πίνακας 5.4: Κατανομή δευτεροβάθμιου κόστους στην Αγροτική Ασφαλιστική

CostCenter	Περιγραφή	639808	611302	600204	640501	609418	619710	609417	640009	649805	610008	660614	640899	639802
0001	Διεύθυνση Ατομικών Ασφαλίσεων Ζωής	-219,31	4.817,57	-888,83	531,70	-4.528,08	11.255,67	-345,17	5,41	3.484,50	299,81	638,17	538,75	13.489,97
0005	Διεύθυνση Ομαθικών Ασφαλίσεων Ζωής	-188,18	4.129,23	-760,14	465,86	-3.881,25	9.647,80	-298,81	5,14	2.986,79	266,77	547,00	481,98	11.546,31
0010	Κλάδος Ατυχημάτων	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-646,87	1.607,97	-49,48	0,85	497,80	42,77	91,17	76,98	1.924,26
0015	Τμήμα Σκαφών	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-646,87	1.607,97	-49,48	0,85	497,80	42,77	91,17	76,98	1.924,26
0016	Κλάδος Μεταφορών	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-646,87	1.607,97	-49,48	0,85	497,80	42,77	91,17	76,98	1.924,26
0017	Διεύθυνση Πυρός	-218,46	4.817,44	-888,83	531,84	-4.528,14	11.255,78	-7,68	6,04	3.484,58	299,52	638,17	538,97	13.489,65
0018	Τμήμα Ασφαλίσεων Φιλικού Τομέα	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-657,05	1.607,97	-75,18	0,85	497,80	42,77	91,17	76,98	1.924,26
0019	Διεύθυνση Αυτοκινητών	-282,22	6.193,83	-1.140,21	683,80	-5.821,91	14.471,71	-445,11	273,15	4.480,19	28.580,85	820,50	692,78	17.317,92
0021	Τμήμα Πληρωμάτων Παζών	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-646,87	1.607,97	-49,48	0,85	497,80	42,77	91,17	95,44	1.924,26
0066	Υποδιεύθυνση Τεχνικών Ασφαλίσεων	-125,43	2.752,80	-506,76	303,90	-89.902,00	6.431,87	-9.891,12	3,44	1.991,19	171,20	364,67	307,91	7.686,82
0081	Τμήμα Ασφαλίσεων Ζωικού Τομέα	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-646,87	1.607,97	-49,48	0,85	497,80	42,77	91,17	76,98	1.924,26
0085	Τμήμα Ασφαλίσεων Αλιευτικού Τομέα	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-650,93,38	1.607,97	-145,08	0,85	497,80	1.849,77	91,17	76,98	1.924,26
0100	Ασπ. Επιχειρησιακού Σχεδιασμού	-62,73	1.376,44	-263,38	151,95	-1.293,77	21.839,36	-98,95	1,72	996,60	85,56	182,33	154,01	3.948,45
0101	Ασπ. Αντασφαλίσεων	-62,73	1.376,44	-263,38	151,95	-1.293,77	21.839,36	-98,95	1,72	996,60	85,56	182,33	154,01	3.948,45
0102	Ασπ. Εσωτερικού Ελέγχου	-94,06	2.064,61	-380,07	227,94	-1.940,58	4.823,91	-148,40	2,61	1.493,38	128,32	273,50	230,94	5.772,62
0103	Διασ. Νομικών Υπηρεσιών	-62,73	1.376,44	-263,38	151,95	-1.293,77	21.839,36	-98,95	1,72	996,60	1.607,96	182,33	154,01	3.948,45
0104	Ασπ. Ανθρώπινου Δυναμικού & Διασπ. Υποστ.	-313,58	600.097,14	-897,90	1.309,76	-6.468,83	16.079,66	-494,54	8,56	4.977,97	427,87	911,67	774,46	19.242,14
0105	Υποδιεύθυνση Ιατρικής Υπηρεσίας	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-646,87	1.607,97	-49,48	0,85	497,80	42,77	91,17	76,98	1.924,26
0106	Διεύθυνση & Δημόσιες Σχέσεις	-282,22	6.193,83	-1.140,21	683,80	-5.821,91	14.471,71	-445,11	7,76	4.480,19	385,09	820,50	692,78	17.317,92
0107	Ασπ. Χαρτισσοοικονομικών Υπηρεσιών	-282,22	6.654,14	-1.140,21	287.200,46	-5.821,91	106.549,51	-445,11	7,76	6.048,67	385,09	820,50	692,78	381.603,40
0108	Ασπ. Τεχνολογίας Πληροφορικής	-282,22	6.193,83	-1.140,21	683,80	-5.821,91	14.471,71	-445,11	7,76	4.480,19	385,09	820,50	692,78	17.317,92
0111	ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	-31,35	688,20	-126,69	75,98	-646,87	1.607,97	-49,48	0,85	497,80	42,77	91,17	76,98	1.924,26
0112	Διεύθυνση Ανάπτυξης Διεθνών Συντοπίων	-125,43	2.752,80	-506,76	303,90	-2.687,58	6.431,87	-197,86	236,05	1.991,19	171,20	364,67	307,91	7.686,82
0115	Υπηρεσία Έρευνας Αγοράς & Επικοινωνιακής	-125,43	2.752,80	-506,76	303,90	-2.687,58	6.431,87	-197,86	3,44	1.991,19	171,20	364,67	307,91	7.686,82
0116	Διεύθυνση Ανάπτυξης Πρακτικών Διεθνών	-94,06	2.064,61	-380,07	227,94	-1.940,58	4.823,91	-148,40	2,61	1.493,38	128,32	273,50	230,94	5.772,62
0118	Διεύθυνση Αναλογιστικής & Μελετών	-31,35	688,20	-126,69	1.515,08	-646,87	1.607,97	-49,48	0,85	497,80	42,77	91,17	76,98	1.924,26
0120	Διεύθυνση Διεξαγωγής Κινδύνου				14.204,12									
0135	Υποδιεύθυνση Καταρτικού Καταστήματος													
0201	Π/ Αθήνας													
0202	Π/ Θεσσαλονίκης		1.040,31						80,00				2.420,91	
0203	Π/ Λάρισας		416,31										2.467,76	
0204	Π/ Πάτρας		44,95								150,00		130,38	1.878,74
0205	Π/ Καβάλας		361,17										244,68	
0206	Π/ Ηρακλείου		512,50								2.542,58		407,77	
0207	Π/ Ιωαννίνων		208,42										211,04	
0209	Π/ Παράσι		34,03										36,33	
0210	Π/ Χαλκιδίου		3,51											
0709	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΞΑΝΘΗ													
0710	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΝΑΞΟΥ													
0713	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		469,85						719,00					
0714	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ													
0715	ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΡΟΔΟΥ												76,08	

640701	611506	611500	610307	611706	649500	640209	610010	640305	609600	640705	600300	619004	630300	610007	640802	611704	619709
2.248,69	7.054,64	299,94	601,88	3,05	42,70	31,50	402,16	109,84	9.270,49	29,72	96.206,92	487,39	46,20	6,43	4,08	317,72	1.056,11
1.927,47	6.046,83	257,09	515,41	2,98	36,60	27,00	344,82	94,29	7.946,14	25,60	62.037,84	417,74	39,60	36,51	3,53	272,38	938,86
321,24	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	62,55	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
321,24	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	62,55	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
321,24	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	8.971,22	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
2.967,92	7.054,64	299,94	601,33	3,01	42,70	31,50	402,30	110,01	9.270,49	29,88	66.664,41	487,37	46,20	6,43	4,12	317,80	1.056,10
3.421,10	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	4.191,95	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
6.903,45	9.070,28	385,64	773,00	3,87	159,90	40,50	1.812,98	141,45	11.919,20	38,41	83.993,94	3.245,96	59,40	8,26	5,30	409,60	69.337,28
411,77	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	15.415,85	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
1.284,97	4.031,24	171,40	343,51	1,72	24,40	18,00	229,88	62,88	5.297,42	17,07	71.076,71	278,50	26,40	3,67	2,35	181,60	625,77
321,24	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	62,55	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
321,24	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	15.573,72	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
6.42,48	2.015,62	85,70	171,85	0,86	12,20	9,00	114,96	31,44	2.648,71	8,54	25.325,08	139,25	13,20	1,84	1,18	90,79	312,89
6.42,48	2.015,62	85,70	171,85	0,86	12,20	9,00	114,96	31,44	2.648,71	8,54	25.489,33	139,25	13,20	1,84	1,18	90,79	312,89
983,72	3.023,43	128,55	257,67	1,26	18,30	13,50	172,43	47,17	3.973,07	12,80	47.814,71	208,87	19,80	2,75	1,77	136,15	469,33
6.42,48	2.015,62	85,70	171,85	0,86	12,20	9,00	198,17,28	31,44	2.648,71	38,74	13.109,66	139,25	13,20	6,79,00	1,18	90,79	312,89
3.473,62	10.078,09	428,50	859,05	4,31	17,648,29	45,00	574,72	394,29	13.243,56	42,67	165.088,43	696,24	3.533,80	9,18	694,02	4.260,00	19.109,95
321,24	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	62,55	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
3.281,10	12.001,78	385,64	773,00	3,87	54,90	7,422,38	517,25	141,45	11.919,20	1.361,49	57.591,37	626,62	89,40	8,26	5,30	409,60	95.011,40
3.063,27	9.070,28	87.780,74	773,00	3,87	152,87	40,50	517,25	141,45	11.919,20	81,81	135.140,92	626,62	-600,60	8,26	5,30	464,70	1.407,98
2.891,18	9.070,28	385,64	773,00	3,87	54,90	40,50	517,25	141,45	11.919,20	38,41	104.970,88	626,62	69,40	8,26	5,30	409,60	1.407,98
321,24	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	2.726,71	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
7.264,25	4.031,24	171,40	343,51	1,72	24,40	101,96	229,88	62,88	5.297,42	433,43	1.46.014,35	278,50	26,40	3,67	2,35	181,60	2.138,67
1.284,97	4.031,24	171,40	343,51	1,72	24,40	18,00	229,88	62,88	5.297,42	17,07	250,17	278,50	26,40	3,67	2,35	181,60	625,77
983,72	3.023,43	128,55	257,67	1,26	18,30	13,50	172,43	47,17	3.973,07	12,80	39.982,76	208,87	19,80	2,75	1,77	136,15	469,33
321,24	1.007,81	42,85	85,84	0,43	6,10	4,50	57,48	15,73	1.324,36	4,27	22.339,14	69,62	6,60	0,92	0,59	45,40	156,44
2.140,17				412,20		689,60		123,80		69,70	120.248,45	87,87			19,50		394,98
1.904,10								65,50			26.906,57			151,85		332,10	
85,40								48,02			22.134,70			6,27		89,04	
424,36								25,51		6,00	32.883,17			6,27		755,22	
								1.789,55			90.812,00					1.089,78	
								3,00			17.650,41					198,07	
172,32				49,20													462,74
154,46																	40,60

640899	640704	630499	610500	611515	630200	640801	640204	640214	640101	611800	640708	Γενικό άθροισμα
												1.497.244,21
												1.113.000,08
												107.732,83
												114.986,26
												214.486,68
												1.513.612,10
												161.862,88
												2.744.803,04
												311.198,38
												1.053.029,32
												107.726,57
												337.191,40
												439.682,00
												369.629,75
												766.425,82
												737.122,98
												3.695.639,22
												166.402,97
8.132,24	615,00											2.938.222,67
	61,50	944,85	3.048,22	100,00	340,00							3.871.580,66
												2.768.038,77
												161.045,40
	11.193,17	35,20				180,89	147,60	1.451,40	246,00			1.680.770,67
												430.899,60
												587.323,39
												248.915,84
												15.157,63
												293,11
												1.260,00
												979.654,91
												229.387,14
										429,96		368.133,42
												293.691,11
												424.474,91
												115.062,45
												4.279,96
												287,94
												2.809,27
												9.260,44
								615,00				19.339,20
												709,06
												16.582,93

Πίνακας 5.14: Κατανομή δευτεροβάθμιου κόστους στην Αγροτική Ασφαλιστική

ΑΠΟ: 01/2012 ΕΩΣ: 12/2012

>	Account	60	61	63	64	66	Γενικό άθροισμα	
CostCenter								
0001	1.099.143,55	428.268,78	18.135,64	99.920,79	183.624,91	1.829.093,67	Διεύθυνση Ατομικών Ασφαλίσεων Ζωής	
0005	864.652,27	282.349,91	15.597,36	58.487,34	157.392,75	1.378.479,64	Διεύθυνση Ομαδικών Ασφαλίσεων Ζωής	
0010	160.322,44	67.858,08	2.986,84	16.258,07	26.232,13	273.657,56	Κλάδος Ατυχημάτων	
0015	60.107,76	52.357,83	2.543,32	6.930,16	26.232,13	148.171,21	Τμήμα Σκαφών	
0016	190.559,70	50.954,27	2.654,20	10.465,29	26.232,13	280.865,58	Κλάδος Μεταφορών	
0017	1.351.304,49	388.952,77	18.689,98	68.814,18	183.624,87	2.011.386,28	Διεύθυνση Πυρός	
0018	113.274,94	46.101,30	2.543,32	6.885,83	26.232,13	195.037,53	Τμήμα Ασφαλίσεων Φυτικού Τομέα	
0019	1.774.373,27	1.444.965,44	24.874,30	127.309,51	236.089,11	3.607.611,63	Διεύθυνση Αυτοκινήτων	
0021	227.836,26	104.952,27	4.393,42	14.154,20	26.232,13	377.568,27	Τμήμα Πληρωμάτων Πλοίων	
0066	1.008.873,08	217.626,33	10.838,34	42.612,55	104.928,48	1.384.878,78	Υποδιεύθυνση Τεχνικών Ασφαλίσεων	
0081	60.107,76	45.162,33	2.543,32	6.864,97	26.232,13	140.910,52	Τμήμα Ασφαλίσεων Ζωϊκού Τομέα	
0085	385.986,48	71.614,48	2.986,84	16.296,20	26.232,13	503.116,13	Τμήμα Ασφαλίσεων Αλιευτικού Τομέα	
0086	6.158.176,90	4.188.654,31	347.981,74	7.19.576,65	1.023.052,82	12.437.442,43	Λειτουργία Διοίκησης	
0087	3.396.878,17	2.273.760,43	187.733,01	395.051,08	550.874,60	6.804.297,29	Λειτουργία Διάθεσης	
Γενικό άθροισμα	16.851.597,08	9.663.578,52	644.501,64	1.589.626,81	2.623.212,45	31.372.516,50		

1 0 1

Πίνακας 5.24: Συγκεντρωτική κατανομή εξόδων ανά πρωτοβάθμιο κόστος

CostCenter	6000	6002	6003	6005	6055	6064	6100	6101	6103	6104	6115	6116	6117	6190	6197	6198	6302	
0001	705.468,01	41.974,22	150.158,61	37.872,30	-6.224,62	5.495,03	7.598,10	7.598,10	45.923,96	24.765,33	7.844,57	463,58	46.833,17	496,16	46.842,31	82.505,88	38,66	
0005	544.146,37	35.976,57	111.775,71	32.461,98	-6.337,21	4.691,43	6.355,30	6.355,30	38.715,31	19.811,78	6.713,72	370,87	39.696,78	424,77	39.616,12	69.751,53	149,54	
0010	101.817,42	6.005,00	23.700,63	5.410,33	7,26	-59,65	1.091,63	1.042,49	6.937,14	12.395,66	1.184,51	231,79	7.660,97	74,01	10.032,13	17.834,55	5,79	
0015	20.368,67	5.995,31	4.951,65	5.410,33	-59,65	748,30	1.042,49	9.382,14	6.408,77	2.476,17	1.113,00	46,36	6.521,97	70,50	13.466,39	11.060,73	5,62	
0016	126.926,53	5.997,73	28.843,31	5.410,33	-59,65	834,15	1.042,49	9.382,14	6.540,86	4.953,55	1.130,87	92,72	6.824,72	71,38	7.226,20	12.754,19	5,66	
0017	912.350,19	41.986,40	202.763,81	37.872,31	-13.268,19	6.320,06	7.297,83	66.675,64	46.492,38	37.152,19	7.933,99	696,37	48.013,06	500,55	77.891,88	90.372,92	39,43	
0018	64.621,04	5.995,31	13.932,35	5.410,33	-59,65	748,30	1.622,49	9.382,14	6.684,73	2.476,17	1.113,00	46,36	6.604,98	70,50	6.290,89	11.060,73	5,62	
0019	1.189.844,77	53.995,72	271.399,06	48.692,98	-8.005,59	50.520,31	9.382,97	84.439,81	61.408,26	64.400,89	10.761,43	1.205,31	64.016,16	3.271,50	967.214,22	128.335,57	50,94	
0021	158.413,48	5.997,73	34.632,92	5.410,33	-59,65	834,15	1.042,49	9.382,14	6.540,86	53.265,55	1.130,87	92,72	6.806,72	71,38	7.226,20	18.558,19	5,66	
0066	794.372,83	23.995,70	173.550,17	21.641,33	-101.773,00	3.508,18	4.170,16	37.528,77	27.813,38	24.788,93	5.690,73	463,58	27.847,80	287,29	31.039,70	54.403,80	22,56	
0081	20.368,67	5.995,31	4.951,65	5.410,33	-59,65	748,30	1.042,49	9.382,14	6.408,77	2.476,17	1.113,00	46,36	6.521,97	70,50	6.290,89	11.060,73	5,62	
0085	297.924,82	6.005,00	57.802,64	5.410,33	-6.427,69	2.888,68	1.042,49	9.382,14	6.937,14	12.395,66	1.184,51	231,79	7.660,97	74,01	11.981,53	17.834,55	5,79	
0086	3.949.265,18	306.874,72	759.820,57	230.318,91	-34.691,39	188.883,03	116.184,43	514.413,91	818.264,70	17.359,92	133.650,39	324,51	264.205,56	2.721,49	1.750.115,97	377.179,17	737,64	
0087	2.192.312,94	165.248,06	424.277,56	124.017,88	-18.679,98	101.983,59	62.960,84	276.992,10	441.030,83	17.351,47	72.028,74	324,51	143.184,49	1.468,26	945.391,91	208.967,64	397,33	
Γενικό 0900	11.078.200,90	712.045,79	2.262.530,65	570.750,00	7,26	-199.081,24	959.395,23	221.027,06	1.166.544,42	99.327,14	3.048,22	252.600,31	4.815,02	652.802,33	9.672,31	3.928.946,96	1.111.800,18	1.475,91

Πίνακας 5.25: Συγκεντρωτική κατανομή εξόδων ανά δευτεροβάθμιο κόστος

53.00	5304	5398	5400	5401	5402	5405	5406	5407	5408	5409	5495	5498	5992	5994	5996	5998	5999	Γεωμ. μέση
46.20	18.050,74	1.064,54	3.249,39	2.801,73	1.556,70	157,68	13.951,31	11.598,64	83,17	943,29	64.514,35	160.624,74	9.270,45	115.164,86	998,79	48.097,87	19.363,39	1.829.093,67
39.60	15.408,23	859,62	2.001,96	2.352,14	1.331,86	135,17	5.101,00	9.691,28	66,82	808,51	36.138,99	137.862,71	7.946,14	98.712,75	856,09	41.226,70	16.597,21	1.378.479,64
6.60	2.974,45	486,93	924,65	710,51	238,48	22,53	1.248,10	2.620,58	39,84	134,75	9.831,71	22.947,02	1.324,36	16.452,13	142,68	6.871,11	2.766,21	273.657,56
6.60	2.531,10	112,07	212,80	363,10	220,48	22,53	721,11	1.560,63	8,53	134,75	3.574,16	22.947,02	1.324,36	16.452,13	142,68	6.871,11	2.766,21	148.171,21
6.60	2.641,94	205,79	390,76	449,95	224,98	22,53	1.817,18	2.064,45	16,35	134,75	5.138,55	22.947,02	1.324,36	16.452,13	142,68	6.871,11	2.766,21	280.985,58
46.20	18.604,35	1.533,94	3.403,92	3.236,34	1.579,34	157,70	7.495,90	12.848,52	122,31	943,26	37.532,95	160.629,48	9.270,45	115.164,88	998,77	48.097,80	19.363,42	2.011.396,28
6.60	2.531,10	112,07	212,80	363,10	220,48	22,53	741,97	1.495,44	8,53	134,75	3.574,16	22.947,02	1.324,36	16.452,13	142,68	6.871,11	2.766,21	155.037,53
59.40	24.763,86	2.996,88	7.254,33	5.359,15	2.390,80	202,75	26.217,40	22.087,32	209,90	1.521,76	59.069,32	206.524,14	11.919,20	148.069,13	1.284,13	61.840,03	24.896,82	3.607.611,63
6.60	4.381,16	205,79	390,76	449,95	224,98	22,53	1.649,40	1.976,24	16,35	134,75	9.883,45	22.947,02	1.324,36	16.452,13	142,68	6.871,11	2.766,21	377.569,27
26.40	10.789,37	1.010,41	2.290,05	1.973,40	908,90	90,11	4.237,61	7.799,62	61,07	539,01	23.662,18	91.768,63	5.297,44	65.808,50	570,73	27.484,44	11.054,81	1.384.878,78
6.60	2.531,10	112,07	212,80	363,10	220,48	22,53	721,11	1.495,44	8,53	134,75	3.574,16	22.947,02	1.324,36	16.452,13	142,68	6.871,11	2.766,21	140.910,52
6.60	2.974,45	486,93	924,65	710,51	238,48	22,53	1.286,23	2.620,58	39,84	134,75	9.831,71	22.947,02	1.324,36	16.452,13	142,68	6.871,11	2.766,21	503.116,13
2.150,72	637,03	344.456,35	10.157,62	32.625,62	91.923,16	314.264,30	4.349,62	61.187,22	7.026,44	24.896,70	122.522,89	884.939,03	51.646,84	641.632,91	5.564,56	267.973,45	107.661,90	12.437.442,45
1.158,08	343,02	185.834,59	5.772,26	18.142,60	49.777,68	169.233,76	6.183,19	23.843,13	33.855,73	3.808,76	13.405,92	481.890,24	27.811,47	345.494,64	2.996,30	144.293,40	58.090,26	6.804.297,29
3.572,80	980,05	638.472,88	25.116,91	72.237,09	160.833,83	492.854,04	18.567,58	132.481,05	172.981,88	11.536,52	44.081,70	459.096,61	2.284.708,11	1.945.212,58	14.268,19	687.111,46	276.620,28	31.372.516,50

Η Αγροτική Ασφαλιστική εφαρμόζει το κοστολογικό σύστημα ABC.

Η μεθοδολογία αυτή έχει να κάνει με τις διάφορες δραστηριότητες που λαμβάνουν χώρα στην Αγροτική Ασφαλιστική και τους λόγους που εμφανίζονται τα κόστη αυτά. Τα βασικά βήματα για την υλοποίηση της μεθόδου ABC είναι αρχικά ο καθορισμός των κύριων ενεργειών που πραγματοποιούνται εντός της εταιρείας. Συγκεκριμένα προκειμένου το σύστημα να είναι ευέλικτο και προσβάσιμο, είναι απαραίτητο να καθοριστούν οι δραστηριότητες που είναι από τη μία μεριά βασικές για τη λειτουργία της εταιρείας και από την άλλη δημιουργούν σημαντικό κόστος.

Έπειτα έγινε ο επιμερισμός των παραπάνω δραστηριοτήτων σε κατηγορίες. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε ο προσδιορισμός του κόστους δραστηριοτήτων, το οποίο διαμορφώνεται από τις αμοιβές και από τα υπόλοιπα έξοδα, τα οποία έχουν να κάνουν με την εφαρμογή των δραστηριοτήτων. Ακολούθησε η ταξινόμηση των διαφόρων δραστηριοτήτων σε δεξαμενές κόστους. Μετά έγινε ο καθορισμός των οδηγών κόστους. Ειδικότερα ως οδηγούς κόστους εννοούμε τις σχέσεις που συντελούν στην απορρόφηση του κόστους κάθε δραστηριότητας, από τα διάφορα αντικείμενα του κόστους. Τέλος έγινε ο επιμερισμός του κόστους σε μονάδες. Όπως είπαμε προηγουμένως, η εφαρμογή κάθε βήματος εμπεριέχει ορισμένες ιδιαιτερότητες και χρήζει ιδιαίτερης προσπάθειας.

Συγκεκριμένα, με βάση τις παραπάνω καταστάσεις με τα κοστολογικά δεδομένα προκύπτει πως η κοστολόγηση της ΑΤΕ Ασφαλιστικής περιλαμβάνει τρία (3) επίπεδα. Το πρώτο επίπεδο αφορά Αθήνα, Θεσ/νίκη και περιφερειακές μονάδες. Το δεύτερο επίπεδο αφορά τις Διευθύνσεις. Το τρίτο επίπεδο αφορά τα προϊόντα. Ουσιαστικά το πρώτο στάδιο κοστολόγησης είναι το αρχικό στάδιο καταγραφής των εξόδων στην εταιρεία και στο λογιστικό της σύστημα. Άρα το έξοδο υπάρχει σαν Αθήνα, Θεσ/νίκη, Π/Δ, Περιφερειακές μονάδες και Γραφεία Συντονισμού.

Στο επόμενο στάδιο κοστολόγησης τα έμμεσα έξοδα που είναι καταγεγραμμένα σαν Αθήνα, Θεσ/νίκη και Π/Δ επιμερίζονται σε διευθύνσεις με κλειδιά- οδηγούς τα τετραγωνικά μέτρα επιφανείας των γραφείων, τον αριθμό του προσωπικού που απασχολείται, τα σταθερά ποσοστά που έχουν προκύψει βάσει υπολογισμών τα περασμένα χρόνια. Έτσι τα τετραγωνικά είναι το κλειδί για τον επιμερισμό των εξόδων ηλεκτρισμού, ο αριθμός του προσωπικού για τα τηλεφωνικά έξοδα, τα σταθερά ποσοστά των διευθύνσεων είναι ο οδηγός για τον επιμερισμό των εξόδων ενημέρωσης έντυπου τύπου κλπ.

Οι παραγωγικές διευθύνσεις και τμήματα συνιστούν και τα προϊόντα της εταιρείας.

Επιλέχθηκε για μελέτη η περίπτωση της Αγροτικής Ασφαλιστικής αφενός λόγω της εξασφάλισης των απαραίτητων δεδομένων και αφετέρου για το γεγονός ότι πρόκειται για μια μεγάλη και μοντέρνα ασφαλιστική εταιρία δεκτική στις προκλήσεις και εξελίξεις του ευρύτερου οικονομικού περιβάλλοντος της.

6. Συμπεράσματα.

Η ΑΤΕ Ασφαλιστική υιοθέτησε και εφαρμόζει επιτυχώς το κοστολογικό σύστημα ABC τους παρακάτω λόγους

- Δραστηριοποιείται σε ένα έντονο ανταγωνιστικό περιβάλλον(69 ασφαλιστικές εταιρίες εκ των οποίων οι 38 αλλοδαπών συμφερόντων).
- Έχει έντονο προσανατολισμό στον πελάτη.
- Πολλά προϊόντα με όχι ομοιόμορφη παραγωγική διαδικασία(ασφάλειες κατά κινδύνων, ασφάλειες ζωής-υγείας-εισοδήματος κλπ).
- Υψηλή συμμετοχή των ΓΒΕ στα έτοιμα προϊόντα και υπηρεσίες.
- Οι γραμμές παραγωγής των προϊόντων είναι πολλές, διαφορετικές και απαιτούν υπηρεσίες διαφορετικού βαθμού στήριξης. Η παραγωγή πραγματοποιείται από 6 Π/Δ, 39 Γραφεία Συντονιστών, 645 Πρακτορεία, 500 Τραπεζικά Κατ/τα κλπ που χρειάζονται διαφορετική τεχνική υποστήριξη.
- Οι γραμμές παραγωγής των προϊόντων διαφέρουν πολύ στον όγκο και στην πολυπλοκότητα παραγωγής. Οι Π/Δ, τα Γραφεία Συντονιστών, τα Πρακτορεία κλπ διαφέρουν πολύ στον όγκο και στην πολυπλοκότητα της παραγωγής(πλήθος ασφαλίσεων, και είδος ασφαλιστηρίων).
- Τα γενικά έξοδα αποτελούν μία σημαντική μερίδα του συνολικού κόστους. Συγκεκριμένα, για τη χρήση 2012 η λειτουργία διοίκησης ανέρχονται σε 12,4 εκατ. € και η λειτουργία διάθεσης σε 6,8 εκατ. €, όταν το σύνολο των λειτουργικών εξόδων της εταιρίας ανέρχεται σε 31,4 εκατ. €.
- Η διαδικασία παραγωγής έχει αλλάξει σημαντικά και από εντάσεως εργασίας μετατράπηκε σε εντάσεως σύγχρονης τεχνολογίας. Η εν γένει διαδικασία σύναψης και έκδοσης ασφαλιστηρίων έχει μηχανογραφηθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό και σε ορισμένες περιπτώσεις οι σχετικές πράξεις είναι on-line

Η εταιρία με την εφαρμογή του κοστολογικού συστήματος ABC έχει αποκτήσει τις ακόλουθες ενδεικτικές επιχειρησιακές δυνατότητες.

- Σωστή μέτρηση της απόδοσης του προϊόντος στο ανταγωνιστικό περιβάλλον. Η σύγκριση των εσόδων-εξόδων είναι ευχερής και ασφαλής για καθένα από τα προϊόντα της. πχ Δ/νση Ατομικών Ασφαλίσεων Ζωής, Δ/νση Πυρός, Δ/νση Αυτοκινήτων κλπ.
- Καλύτερες διοικητικές αποφάσεις και ασφαλέστερο καθορισμό της τιμής πώλησης των προϊόντων της.
- Οι προϋπολογισμοί και οι προβλέψεις γίνονται με καλύτερες βάσεις δεδομένων.
- Δυνατότητα συγκέντρωσης του κόστους αναφορικά με πολλά και διαφορετικά κοστολογικά αντικείμενα, όπως πχ τομείς ευθύνης παραγωγής, σημαντικοί πελάτες κλπ.
- Τέλος, ο έλεγχος του κόστους, χωρίς να μειώνεται η ποιότητα του service προς τους πελάτες.

Βιβλιογραφία

1. Cashin, James A., Schaum's outline of theory and problems of cost accounting - 1978
2. Drury, Colin, Costing- 1998
3. Horngren, Charles T., Cost accounting- 1994
4. Kloock J., Schiller U., "Marginal Costing: cost budgeting and cost variance analysis", Management Accounting Research, 1997, 8, 299-323
5. Lere J. C. "Observable differences among Prime, Variable and Absorption Costing Firms", Journal of Business Research
6. Mishan, E. J., Cost-benefit analysis- 1988
7. Moncarz, Elisa S., Accounting for the hospitality industry- 2004
8. Sala, Judit, Hotels- 2007
9. Zerbe, Richard O., Benefit-cost analysis in theory and practice- 1994
10. www.atebank.gr
11. Βενιέρης Γ, Κοέν Σ, Διοικητική Λογιστική, Ρ. I.Publishing, 2007
12. Κεχράς Ι., Η Σύγχρονη Κοστολόγηση Κατά Δραστηριότητα,Α. Σταμουλης 2009